

GŁOS
BIBLIOTEK PUBLICZNYCH
Województwa Podlaskiego

BIULETYN INFORMACYJNO-METODYCZNY

Białystok 2013

Nr 1 (11)

Redaguje
zespół pracowników
Książnicy Podlaskiej
Dział Instrukcyjno-Metodyczny
Biblioteka Powiatu Białostockiego
Korekta: Ewa Ziniewicz-Siergiejko

*Redakcja zastrzega sobie prawo do adiuścacji i skracania tekśców.
Nadesłanych materiałóców nie zwracamy.*

Nakład 150 egz.

Adres redakcji:
Książnica Podlaska
im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku
15-950 Białystok, ul. Kilińskiego 11
tel. 85 741 66 89
e-mail: metodyka@ksiaznicapodlaska.pl
bpb@ksiaznicapodlaska.pl

Skład i druk
Drukarnia Cyfrowa - Partner Poligrafia
ul. Zwycięstwa 10, 15-703 Białystok
tel./fax: (85) 653-78-04
www.partnerpoligrafia.pl,
e-mail: biuro@partnerpoligrafia.pl

Spis treści

BIBLIOTEKI

Grzegorz Zys

Komputeryzacja bibliotek województwa podlaskiego
– stan na 31.XII.20117

Julita Niepłoch-Sitnicka

Oddam książkę w dobre serce17

Barbara Łapińska

Funkcjonowanie małej biblioteki w środowisku lokalnym.....20

ANIMACJA CZYTELNICTWA

Małgorzata Pieńczykowska

Z kroniki Miejskiej Biblioteki Publicznej w Augustowie23

Maria Jolanta Siwik

„... lza serca, co skryta głęboko”
- o Zygmuncie Krasińskim i miłości romantycznej.....26

Maria Jolanta Siwik

„Nie igrza się z miłością... zwłaszcza przy fortepianie!!!”28

Anna Muszyńska, Monika Łuczaj

Niezwykła impreza czytelnicza z Grzegorzem Kasdepke.....30

Elżbieta Mieszko-Jarocka

Spotkanie literackie w Gródku.....32

Helena Wysocka, Maria Bystrowska

Podlasianka z Paryża w bibliotece tykocińskiej34

AUTORZY O NAS

Mirosława Niewińska

Powroty na Podlasie.....37

PROJEKTY I PROGRAMY

Grzegorz Zys Biblioteka z wizją.....	39
Ewa Ziniewicz-Siergiejko Razem możemy więcej	45
Grzegorz Zys Kraszewski. Komputery dla bibliotek.....	51
Grzegorz Zys Organizacje pozarządowe bibliotekom.....	53
Grzegorz Zys Aktywna Biblioteka	56
Wioletta Buzun Ochrona i zachowanie cennych zbiorów Książnicy Podlaskiej	58

DYSKUSYJE KLUBY KSIĄŻKI

Renata Żebrowska Teraz My - DKK dla dzieci i młodzieży.....	61
Ewa Ziniewicz-Siergiejko Podzielmy się doświadczeniami	63
Wiesława Filipkowska Daphne Kalotay - „Rosyjska zima”	66
Marta Sokólska Relacja ze spotkania członków DKK	67
Kinga Ostrowska Relacja ze spotkania DKK	69

WARSZTATY

Elżbieta Drozdowska Bibliografia województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego T.7 (1990-1992) – kontynuacja po 12 latach.....	73
Joanna Trusiuk Warsztaty z zakresu praktycznych aspektów ochrony danych osobowych w bibliotece.....	77

Ewa Ziniewicz-Siergiejko	
O Kraszewskim w Roku Kraszewskiego.....	80
Małgorzata Rokicka-Szymańska	
Seminarium bibliotekarzy w grodzie nad Narwią	85
Małgorzata Rokicka-Szymańska	
Drzwi ukryte w książkach.....	90
Ewa Ziniewicz-Siergiejko	
Spotkanie w zimowym Supraślu.....	93

POMOCE METODYCZNE

Ewa Ziniewicz-Siergiejko	
Zwierzę nie jest rzeczą.....	99
Ewa Ziniewicz-Siergiejko	
Test z wiadomości o Bolesławie Prusie.....	102
Ewa Ziniewicz-Siergiejko	
Nagrody dla autorów, ilustratorów, wydawców	104

KALENDARIUM ROCZNIC NA ROK 2013

115

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Małgorzata Rokicka-Szymańska	
Nie samą pracą człowiek żyje.....	127
Ewa Ziniewicz-Siergiejko	
Bibliotekarz Roku Województwa Podlaskiego	130

Grzegorz Zys

Książnica Podlaska

Komputeryzacja bibliotek województwa podlaskiego – stan na 31.XII.2011

Komputer w XXI w. stał się nieodzownym narzędziem w pracy niemal w każdym zawodzie. Do bibliotekarstwa wkroczył w latach siedemdziesiątych, w epoce legendarnych już niemal taśm perforowanych. Dziś znajdujemy komputery niemal na każdym bibliotecznym biurku. Służą nam jako narzędzia codziennej pracy, a także jako warsztat informacyjny.

W poniższym materiale prześledzimy zmiany ilościowe i jakościowe stanu komputeryzacji i usług elektronicznych w podlaskich bibliotekach publicznych. Dane zostały zaczerpnięte z rocznych sprawozdań cyfrowych, a do analizy wybrano lata 2004-2011.

Liczba komputerów

Tabela 1 przedstawia stan ilościowy komputerów, jaki miał miejsce w omawianym okresie. Na koniec 2011 roku stan ten osiągnął 1121, co stanowi ponaddwukrotny (2,34) wzrost liczby użytkowanych komputerów. Równie dynamicznie wzrasta liczba komputerów dostępnych czytelnikowi (wzrost x2,18).

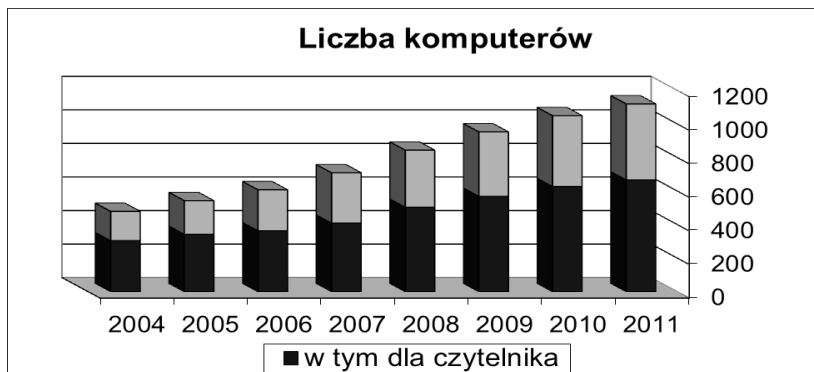
Tabela 1. Liczba komputerów

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
liczba komputerów ogółem	480	544	609	710	845	954	1051	1121
na 1 placówkę	<i>1,87</i>	<i>2,13</i>	<i>2,44</i>	<i>2,86</i>	<i>3,42</i>	<i>3,86</i>	<i>4,24</i>	<i>4,52</i>
w tym z dostępem dla czytelnika	306	344	365	410	505	570	629	668
na 1 placówkę dla czytelnika	<i>1,19</i>	<i>1,34</i>	<i>1,46</i>	<i>1,65</i>	<i>2,04</i>	<i>2,31</i>	<i>2,54</i>	<i>2,69</i>
% komp. dostępnych dla czytelnika do ogółu komputerów	63,75%	63,24%	59,93%	57,75%	59,76%	59,75%	59,85%	59,59%

BIBLIOTEKI

Ilustracja Tabeli 1 w postaci wykresu pomaga zobrazować ten proces wzrostu.

Wykres 1. Liczba komputerów

Ciekawie kształtuje się procent komputerów dostępnych dla czytelnika. Oscyluje w granicy 60%, lecz z tendencją spadkową. Oczywiście liczba komputerów dla użytkowników bibliotek rośnie, lecz coraz częściej sprzęt trafiający do bibliotek jest wykorzystywany przez bibliotekarza. Wynika to z coraz większej liczby placówek, które podejmują komputeryzację swoich katalogów bibliotecznych.

Internet w bibliotekach

Czym byłby w XXI w. komputer bez dostępu do Internetu? Sieć staje się wszechogarniająca i coraz więcej urzędzeń pozwala na dostęp do niej, a wielu ludzi nie wyobraża sobie bez niej życia.

Na początku omawianego okresu Internet zadomowił się już w bibliotekach – niemal 72% komputerów podłączonych do Sieci. W następnych latach liczba ta stale rosła, by w roku 2011 osiągnąć wskaźnik ponad 95% komputerów z dostępem do Internetu.

Tabela 2. Liczba komputerów z Internetem

1	rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
2	liczba komp. podłączonych do Int. ogółem	345	424	502	590	756	846	1003	1070

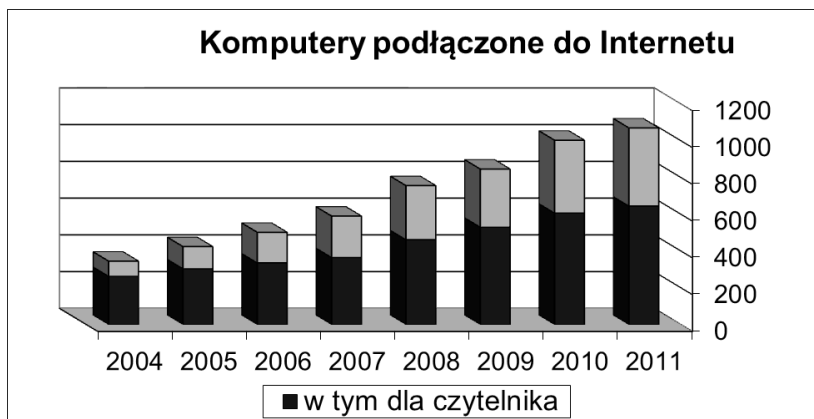
BIBLIOTEKI

3	na 1 placówkę	1,34	1,66	2,01	2,38	3,06	3,43	4,04	4,31
4	% komp. z dostępem do Int. do ogółu komp.	71,88%	77,94%	82,43%	83,10%	89,47%	88,68%	95,43%	95,45%
5	Liczba komp. z Int. dostępnych dla czytelnika	263	304	336	365	462	530	607	645
6	na 1 placówkę dla czytelnika	1,02	1,19	1,34	1,47	1,87	2,15	2,45	2,60
7	% komp. dostępnych dla czytelnika do ogółu komp. z dostępem do Int.	76,23%	71,70%	66,93%	61,86%	61,11%	62,65%	60,52%	60,28%

Ciekawie wygląda stosunek komputerów z Internetem dla czytelnika do ogółu komputerów z Internetem. W roku 2004 ponad $\frac{3}{4}$ bibliotecznych komputerów z „oknem na świat” było dostępnych użytkownikom. Wskaźnik ten systematycznie spada i w roku 2011 osiągnął pułap nieznacznie przekraczający 60%.

Dla „wzrokowców” przedstawiam powyższe zestawienie w postaci wykresu.

Wykres 2. Liczba komputerów z Internetem

Źródła finansowania komputeryzacji

Przejdę teraz do kwestii dość istotnej w temacie sprzętu, a mianowicie spraw finansowych i źródeł finansowania komputeryzacji. Zdecydowana większość urzędów trafiających do bibliotek zakupuje się za środki organizatora. Inne kanały jego pozyskiwania to m.in.:

- projekty realizowane przez gminy, tj. Wioska Internetowa, Gminne Centrum Informacji itp.;
- komputery przekazywane do bibliotek z innych instytucji, np. banków, GOKów, szkół, gmin itp.;
- udział bibliotek w projektach, np. Działaj Lokalnie;
- udział w Programie Rozwoju Bibliotek.

Zatrzymam się na chwilę przy ostatnim z wymienionych źródeł, gdyż jest ono dość istotne z kilku powodów. Program Rozwoju Bibliotek realizowany jest przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, a finansowany z dotacji Fundacji Billa i Melindy Gates. Nazwa operatora Programu (FRSI), a także nazwisko grantodawcy (twórca i były prezes Microsoftu) sugerują mocny związek z procesem komputeryzacji bibliotek.

Jednym z założeń PRB i FRSI jest wzmocnienie potencjału informacyjnego i zmniejszenie wykluczenia cyfrowego wśród mieszkańców małych miejscowości i wsi. Służy temu, między innymi, sprzęt komputerowy i oprogramowanie, które trafiły do bibliotek uczestniczących w Programie. Za sprzętem „szły” szkolenia z jego obsługi, gdyż jak pisałem na początku komputery traktujemy jako narzędzie, a nie jako cel sam w sobie. Czym zaś byłoby narzędzie bez umiejętności jego obsługi?

Jednym z warunków otrzymania sprzętu było zapewnienie w placówkach bibliotecznych dostępu do Sieci. Naprzeciw bibliotekom wysłała sama Fundacja, która rozpoczęła z TP S.A. rozmowy na temat internetyzacji polskich bibliotek, które to przerodziły się w porozumienie z Telekomunikacją Polską¹. W myśl porozumienia wszystkie biblioteki publiczne w Polsce mogą uzyskać bezpłatnie podłączenie oraz zwrot kosztów użytkowania Internetu². Porozumienie to wpisuje się również w program MKiDN Biblioteka+ realizowany przez Instytut Książki.

Pomimo tych optymistycznych wskaźników nadal mamy w województwie biblioteki³ bez komputerów. Główną tego przyczyną są w dalszym ciągu bardzo małe środki na doposażanie bibliotek w sprzęt. Również

¹ Stronami porozumienia są MKiDN, MSWiA, FRSI oraz TP S.A.

² Porozumienie obowiązuje w okresie sierpień 2009 - sierpień 2012

³ Nie mówiąc już o filiach.

BIBLIOTEKI

wiek komputerów w niejednym przypadku pozostawia wiele do życzenia. Spora część bibliotek posiada jedynie sprzęt pozyskany w ramach programu Ikonk@, a więc otrzymany w roku 2005 i - dodajmy - od tamtego momentu intensywnie wykorzystywany. Niemniej coraz więcej placówek wymienia stare, zużyte bądź kupuje dodatkowo nowe komputery, co zresztą wynika z powyższych tabel, i ta opisana powyżej „wiekowość” jest, na szczęście, coraz rzadsza i chciałem jedynie zasygnalizować występowanie takich przypadków.

Użytkownicy komputerów

W początkowych latach omawianego okresu największą grupę użytkowników komputerów w bibliotekach stanowiły dzieci i młodzież. Korzystały (i korzystają nadal) głównie w celach rozrywkowych (gry) bądź szkolnych (odrabianie lekcji, przygotowywanie się do zajęć). W okresie ostatnich dwóch lat liczba użytkowników dorosłych i dzieci mocno się do siebie zbliżyły, choć z dalszą przewagą dzieci. Jest to podyktowane faktem coraz częstszej obecności komputera i Internetu w domach. Biblioteka i szkoła przestały być jedynym miejscem z „oknem na świat” i statystyka odwiedzin użytkowników komputerów i Internetu w bibliotekach w ostatnich latach spada.

Programy biblioteczne w bibliotekach

Tabela 3 przedstawia liczbę placówek bibliotecznych wykorzystujących program biblioteczny do katalogowania zbiorów.

Tabela 3. Placówki wykorzystujące program komputerowy

rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
liczba placówek wykorzystująca program biblioteczny	44	46	50	58	64	81	116	121
% placówek wykorzystujących program biblioteczny	17,12%	17,97%	20,00%	23,39%	25,91%	32,79%	46,77%	48,79%

Prace związane z komputeryzacją katalogów podejmuje coraz więcej bibliotek. Wzrost jest niemal trzykrotny, lecz nadal nie osiągnęliśmy w województwie choćby połowy placówek z rozpoczętą komputeryzacją. Nieco lepiej statystyka ta wygląda, gdy weźmiemy pod uwagę same biblioteki

BIBLIOTEKI

główne, bez filii. Na liczbę 121⁴ placówek składają się bowiem 69 biblioteki główne i 52 filie, czyli prace podjęto w 59% bibliotek miejskich, miejsko-gminnych i gminnych.

Biblioteki wykorzystują cały wachlarz programów bibliotecznych. Tabela 4 przedstawia zestawienie programów bibliotecznych używanych w podlaskich bibliotekach w omawianym okresie.

Tabela 4 Programy wykorzystywane w podlaskich bibliotekach

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MAK+							23	30
MAK	35	37	41	48	51	63	76	72
Libra	2	2	3	4	6	8	8	8
Sowa	2	2	2	2	2	3	7	7
MOL	1	1	1	1	1	1	1	1
KoBi					1	2	2	2
Mateusz								1
Biblioteka						1	1	
Le-Lib	3	3	2	2	2	2		
All-Bib¹	1	1	1	1	1	1		
RAZEM	44	46	50	58	64	81	118	121

w tym:

Biblioteki	36	36	37	39	44	53	66	69
Filie	8	10	13	19	20	28	52	52

Część bibliotek używała 2 programów równolegle, np. Le-Lib-MAK, MAK-Schola. Takie przypadki uwzględniono w tabeli jako jeden program wskazując ten, który był dłużej bądź był później rozwijany, kontynuowany⁶.

Sam proces rozwoju i ewolucji komputerowych programów też jest ciekawy. Tabela 4 pomaga prześledzić nam zmiany ilościowe, a także jakościowe, zachodzące w bibliotekach. MAKa+ w pierwszym roku jego wdrażania (2010) wprowadziły 23 biblioteki, z czego było 11 nowych instalacji – w bibliotekach, które do tego momentu nie posiadały żadnego programu bibliotecznego. Pozostałe 12 przypadków to zmiana dotychczas

⁴ Stan na 31.12.2011

⁵ Program autorski na bazie Accessa

⁶ Stąd brak w zestawieniu wspomnianej Scholi

używanego programu na nowocześniejszy i bardziej funkcjonalny MAK+. Były to zmiany z programów: Le-Lib (2), All-Bib (1) oraz MAK (9). W dwóch pierwszych przypadkach bazy katalogowe zostały tworzone od nowa, w przypadku MAKa w niektórych placówkach była możliwa konwersja do MAKa+. Do tego należy dodać kilka bibliotek, które testowały MAKa+, ale z różnych powodów nie zdecydowały się w danym momencie na jego wdrożenie. Nastąpiła też zmiana z programu *Biblioteka* na program *Mateusz*.

Usługi elektroniczne w bibliotekach⁷

GUS w sprawozdaniu dla bibliotek K-03 za rok 2011 wprowadził obowiązek sprawozdawczy dotyczący wykazywania usług elektronicznych świadczonych przez biblioteki. Znalazło się w nich 12 pozycji, na które należało odpowiedzieć `tak` lub `nie`:

1. *Katalog on-line* – czy biblioteka umożliwia dostęp on-line do katalogu⁸.

Odpowiedź twierdząca znalazła się w 40 sprawozdaniach. Liczba ta jest większa od ilości stron internetowych posiadanych przez biblioteki⁹, a wpływa na to fakt użytkowania przez biblioteki programu MAK+. Zasoby katalogu w MAK+ zawierają dane o zbiorach wszystkich bibliotek używających tego programu i możemy je przeglądać przez Sieć.

2. *Możliwość zdalnego składania zamówień na materiały biblioteczne* – czyli materiały biblioteczne w danym momencie dostępne w bibliotece (na półce).

Za pomocą katalogu komputerowego można tego dokonać w jednej bibliotece, poprzez program Libra (MBP w Czarnej Białostockiej). MAK+ również oferuje taką możliwość, lecz w dniu 31.12.2011 opcja ta nie była uruchomiona w żadnej bibliotece.

Biblioteki oferują również możliwość zamawiania pozycji poprzez formularz kontaktowy ogólny¹⁰ (np. GBP w Juchnowcu Kościelnym) bądź do tego dedykowany (Książnica Podlaska, BPMiG Łapy).

3. *Możliwość zdalnej rezerwacji materiałów bibliotecznych do wypożyczenia* – czyli materiały biblioteczne niedostępne w momencie ich zamawiania (wypożyczone).

⁷ Na podstawie otrzymanych od bibliotek sprawozdań K-03

⁸ Przy punktach 1-3 dopowiedzenia przytoczone z objaśnień do sprawozdania K-03. Pozostałe punkty bez wyjaśnień w instrukcji,

⁹ 26 stron bibliotek (stan na 31.12.2011)

¹⁰ Do kontaktu z biblioteką w różnych sprawach

W tym wypadku zostaje nam MAK+ i formularze zapytań, lecz - podobnie jak w przypadku powyżej – żadna biblioteka pracująca w MAK+ nie uruchomiła jeszcze tej opcji. Funkcja ta niedostępna jest w katalogu Libry.

4. Możliwość zdalnego przedłużania terminów zwrotów materiałów bibliotecznych.

Instrukcja wypełnienia druku K-03 nie podaje nam definicji „zdalności”. W domyśle rozumiem to jako katalog on-line i moduł czytelnika w programie bibliotecznym. W tym wypadku brak w woj. podlaskim takich bibliotek. Jedyną „zdalność”, w rozumieniu niewychodzenia z domu i przedłużenia pozycji wypożyczonych daje nam możliwość telefonicznego bądź mailowego kontaktu czytelnika z bibliotekarzem. Choć nie wydaje mi się, by twórcom sprawozdania K-03 za 2011 r. o to chodziło, mimo to w sprawozdaniach - na podstawie tej możliwości - znalazło się kilka odpowiedzi twierdzących.

5. Elektroniczne (e-mail/sms) powiadamianie o terminach zwrotu materiałów bibliotecznych.

Również tutaj musimy domyślać się, że chodzi o automatyczne powiadamianie czytelnika przez system biblioteczny. I znów nie mamy twierdzących odpowiedzi.

Wspomniany kilkakrotnie powyżej program MAK+¹¹ umożliwia te opcje (2-5), lecz mimo stosunkowo dużej liczby użytkujących go bibliotek nie ma odpowiedzi twierdzących. Wynika to z faktu, iż biblioteki zaczynają dopiero swoją „przygodę” z MAK-iem¹² i główny nacisk jest kładziony na przygotowanie katalogu zbiorów. Obsługa czytelnika - ewidencja czytelników i wypożyczeń - zeszyły na drugi plan. Uruchomienie elektronicznych rejestracji wypożyczeń jest tylko kwestią czasu i wydaje mi się, iż na przyszły rok statystyka ta drgnie i zacznie piąć się w górę.

6. Zdalny dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych, spoza sieci instytucji.

Kilka bibliotek oferuje dostęp do legislacyjnych baz danych, lecz możliwe jest to z komputerów znajdujących się w bibliotekach. Są to:

- Książnica Podlaska – LEX,
- MBP w Łomży - Legalis,
- MBP w Bielsku Podlaskim – Nettax,
- MBP w Kolnie oraz GBP w Mielniku – POLBI.

¹¹ Inne programy również, ale skupię się na MAKu+, gdyż jest on obecnie najpopularniejszy wśród podlaskich bibliotek.

¹² Przypomnę tylko, że jest to stan na 31.12.2011

BIBLIOTEKI

7. Interaktywne usługi informacyjne (komunikatory, czat, itp.).

Kontakt poprzez komunikator *gadu-gadu* udostępniają 4 biblioteki, jedna posiada forum przy swojej stronie internetowej.

8. Elektroniczne kursy, szkolenia biblioteczne (e-learning).

Kolejny punkt, którego interpretacja pozostaje w domyśle wypełniającego sprawozdanie bibliotekarza. Pojawiło się tutaj 13 odpowiedzi twierdzących. Wszystkie one dotyczą e-learningowych kursów dostępnych w bibliotekach – program FunEnglish do nauki języka angielskiego dla dzieci. Natomiast twórcy druku K-03 mieli na myśli kursy stworzone przez bibliotekę i przez nią udostępniane, np. kursy korzystania z zasobów bibliotecznych¹³

9. Blogi biblioteczne, kanał RSS (wiadomości, ogłoszenia, wydarzenia w bibliotece).

Kolejne niejasno sformułowane pytanie. Żadna z podlaskich bibliotek nie prowadzi blogu bądź dystrybucji kanału RSS. Natomiast w sprawozdaniach pojawiły się odpowiedzi twierdzące, gdyż biblioteki sugerując się nawiasem w tym pytaniu traktowały również działy „aktualności/wydarzenia” na swoich stronach internetowych.

10. Formularze zapytań do bibliotekarza.

Formularze kontaktowe na swoich stronach internetowych posiada 12 placówek.

11. Forum dyskusyjne, księga gości.

Forum dyskusyjne znajduje się przy jednej stronie internetowej.

12. Profile na portalach społecznościowych.

Biblioteki pomału przyzwyczajają się do tej formy promocji i istnienia w wirtualnym świecie. Do profili na portalach społecznościowych (typu Facebook, Nasza Klasa) przyznaje się 18 placówek, czyli ok. 15% bibliotek głównych¹⁴.

Dodatkowo, jako 13 punkt, znalazło się pytanie o procent zbiorów opracowanych komputerowo. Ze 121 placówek posiadających program komputerowy procentowy stan skatalogowanego księgozbioru podało 102,

¹³ Wyjaśniło się po telefonie do oddziału GUS prowadzącego statystykę dla bibliotek.

¹⁴ O obecności podlaskich bibliotek na portalach społecznościowych planowany jest oddzielny materiał.

BIBLIOTEKI

pozostałe 19 pozostawiło rubrykę niewypełnioną¹⁵. 100% zbiorów opracowanych komputerowo zadeklarowało 10 placówek, a kolejne 7 wykazało ponad 90% stan. Ogólnie średnia dla wszystkich bibliotek¹⁶ wynosi 40,6% elektronicznie skatalogowanych zbiorów. Wyniki te z roku na rok powinny ulegać znacznej poprawie, nawet pomimo przystępowania nowych placówek do komputeryzacji własnych katalogów.

Poczta elektroniczna

Kontakt drogą elektroniczną jest możliwy ze 114 bibliotekami¹⁷ na 117 gmin. Biblioteki nauczyły się, choć trwało to jakiś czas, że zdecydowana większość korespondencji przechodzi właśnie tą drogą¹⁸.

Strony internetowe¹⁹

Na koniec roku 2011 samodzielne strony internetowe posiadało 26 bibliotek, 11 wspólnie z ośrodkami kultury²⁰. Wizytówki na stronach gmin posiadały 33 biblioteki (w tym 4 tylko w BIPie gminy) oraz 1 wizytówka znajdowała się na stronie informacji turystycznej.

¹⁵ Należy dodać, że nie wszystkie biblioteki przesłały do nas sprawozdanie K-03 (zabrakło pięciu), a wśród tych kilku brakujących znalazły się placówki prowadzące komputeryzację katalogu.

¹⁶ Liczone dla tych 102, które podały stopień zaawansowania prac nad katalogami komputerowymi.

¹⁷ Choć czasem jest to adres prywatny bibliotekarki, traktowany również jako adres służbowy biblioteki.

¹⁸ Drugim istotnym kanałem jest telefon, ale z wiadomych przyczyn wszystkiego się telefonicznie „nie załatwi”.

¹⁹ Odrębny materiał o stronach WWW podlaskich bibliotek w 10 nr „Głosu Bibliotek Województwa Podlaskiego”

²⁰ Aczkolwiek są przypadki samodzielnych stron przy jednostkach połączonych.

Julita Niepłoch-Sitnicka

Gminna Biblioteka Publiczna w Michałowie

Oddam książkę w dobre serce

Biblioteka - podobnie jak księgarnia - jest miejscem dużego zagęszczenia książek. Tu na jeden m² powierzchni przypada kilkaset woluminów. Tylko kogo w dzisiejszych czasach stać na kupowanie książek? Nie mówię tu o zasobności portfela a o potrzebie ducha. Podręczniki - to konieczność, ale książka dla przyjemności, poszerzenie horyzontów to już zupełnie inna sprawa. I niestety książka przegrywa batalię z potrzebą kupna komputera, notebooka czy e- książki. Ale po co książkę kupować, kiedy można ją wypożyczyć. Książką, jak chlebem należy się dzielić, bo jak zostało powiedziane - „nie samym chlebem żyje człowiek”.

Samo przebywanie wśród książek wycisza, uszlachetnia i nakłania do refleksji. Tylu ludzi, tylu autorów spisało swoje myśli, pomysły, przygody, przekazało wiedzę. Biblioteka to swoiste archiwum pracy poetów, prozaików, historyków czy podróżników. Tu między regałami skrzętnie ułożonych książek pobrzmiewa echem historia, przeplatają się baśnie i legendy, słychać niedokończone sentencje filozofów, cytaty myślicieli próbujących zdefiniować byt i istotę ludzkości. I to wszystko za darmo, za ciepły uśmiech pań bibliotekarek - Ani i Teresy (pracowników GBP w Michałowie).

Ja osobiście lubię poplątać się między regałami książek i chłonać tę zadumę, każdym centymetrem ciała nasiąkać pomysłami, szukać weny twórczej i natchnienia. Podczas lat studiów właśnie w bibliotece i przyległej do niej czytelnicy znajdowałam ciszę do nauki i skupienie potrzebne do przetrwania kolejnej sesji egzaminacyjnej. Teraz znajduję wytchnienie, chwilę z książką czy gazetą, taką chwilę zupełnie dla mnie. Warto tutaj wpaść i poszukać siebie. Między kolorową „Panią Domu”, „Tiną”, „Przyjaciółką”, praktycznym „Poradnikiem domowym”, polityczną „Polityką”, zastrzykiem wiadomości dziennych z „Kuriera Porannego” czy „Gazety Wyborczej”, pomiędzy rozwiązaniami „Czterech Kątów” a klasyką Lwa Tołstoja, Wolfganga Goethe, Dante Alighieri, specyficzną komi-ironią Gombrowicza czy współczesnym bimbrownikiem Jakubem Wędrowyczem od Andrzeja Pilińskiego i wspaniałą literaturą kobiecą Izabeli Sowy i Małgorzaty Kalicińskiej, między słownikami, atlasami i encyklopediami jesteśmy gdzieś i my. I warto poszukać siebie.

A już niedługo szukać będzie znacznie łatwiej, gdy Michałowo będzie mogło poszczycić się nowoczesną, na miarę XXI w. Biblioteką przez duże „B”.

Były budynek fabryczny, gdzie mieściła się administracja zakładów włókienniczych i świetlica zakładowa, został przeznaczony w części na pomieszczenia dla Policji (Komisariat) oraz Gminną Bibliotekę. Już niedługo oficjalne otwarcie nowej biblioteki. W ramach programu „Biblioteka +” pozyskane zostały środki zewnętrzne na sfinansowanie modernizacji obiektu i przystosowanie go do zadań bibliotecznych. Modernizacja obiektu biblioteki ma ułatwić wprowadzenie nowych funkcji i wzrost znaczenia tej instytucji. Zwiększenie funkcjonalności, rozszerzenie oferty oraz przedziału wiekowego odbiorców otworzy nowe możliwości szerzenia wiedzy, nauki i informacji. Dzięki tej modernizacji biblioteka nabierze nowego znaczenia, będzie miejscem gdzie nie tylko wypożycza się książki, ale również gdzie pogłębia wiedzę, korzystając z dorobku nowoczesności (komputery, Internet, drukarki, skanery, projektor i ekran multimedialny). Będzie to miejsce przyjazne i dostępne dla wszystkich.

W nowej bibliotece każdy znajdzie coś dla siebie:

- czytelnik- bogaty księgozbiór
- internauci - darmowy dostęp do szybkiego i sprawnego Internetu - 7 stanowisk komputerowych, oraz możliwość korzystania ze skanera, drukarki, kopiarki, nagrywarki
- sympatycy prasy codziennej – czytelnię z dostępem do najświeższych tytułów dzienników, tygodników i miesięczników
- turyści - bezpośredni dostęp do informatorów turystycznych gminy i regionu, publikacji o agroturystyce wraz z listą kwater agroturystycznych, mapek gminy i miasta ze szlakami pieszymi i rowerowymi
- dzieci i młodzież – oprócz kolorowego kącika „Książka malucha” dostępny projektor multimedialny i ekran do prezentacji

Do dzieci właśnie będzie adresowana oferta nowej ekspozycji księgozbioru dziecięcego dostosowana do wieku i wzrostu czytelnika. Dlaczego wieku i wzrostu? Ano właśnie – schylając się do poziomu dziecka i tego, w jaki sposób ono postrzega świat, realizujemy to, co go najbardziej przyciąga. Biblioteka będzie miejscem kolorowym, przytulnym i przyjaznym dla dzieci. Regały z książeczkami do wypożyczenia będą kolorowe i dostosowane do wzrostu np. trzylatka. Dziecko będzie mogło poczytać książeczkę przy kolorowym i dopasowanym wymiarem stoliku, razem z mamą, tatą czy opiekunem. W projekcie jest zakup poduch wypełnionych specjalnym groszkiem, co umożliwi chwilowy wypoczynek i relaks przy książce z maluchem oraz miękkich, piankowych elementów geometrycznych, które posłużą albo jako siedzenie, albo element do zabawy będący zachętą do częstego odwiedzania biblioteki.

BIBLIOTEKI

W dzisiejszym świecie komputer bezsprzecznie wygrywa w pojedynku z książką dlatego bardzo ważne jest kreowanie przyzwyczajeń od najmłodszych lat. Poprzez taką edukację oswajamy dzieci z książką, z biblioteką jako przyjaznym i potrzebnym miejscem, uczymy, że książka to fajna rzecz, którą należy się dzielić, to dobra zabawa i ciekawe spędzenie czasu, dające niebywałą satysfakcję. Dążymy, aby nasza biblioteka stała się uzupełnieniem oferty szkoły czy przedszkola gdzie wiedza, książka i zabawa przekłada się na rozwój dziecka. Kolorowa wykładzina w pomieszczeniu wydzielonym na czytelnię/kącik dzieci „Książka malucha” umożliwi organizowanie zajęć dla dzieci. Planowane są wieczorki lub popołudnia poetyckie, spotkania autorskie dla dzieci tych malutkich, jak i tych już szkolnych oraz młodzieży. Młoda publiczność będzie mogła usiąść bezpośrednio na podłodze bez obuwia i w swobodny, niewymuszony sposób obcować z słowem pisany. Dzięki swemu działaniu, modernizacji obiektu, nowej ofercie biblioteka będzie w stanie dotrzeć i uaktywnić różne grupy społeczne, np. matki z małymi dziećmi. Fakt, że mebelki dziecięce oraz poduchy będą elementami ruchomymi pozwoli w miarę potrzeb i okoliczności dysponować tym miejscem na różnego rodzaju spotkania czy narady również osób dorosłych.

Z niecierpliwością czekamy na nową bibliotekę.

Barbara Łapińska

Filia Biblioteczna w Płonce Kościelnej

Funkcjonowanie małej biblioteki w środowisku lokalnym

W małej, wiejskiej bibliotece pracuję już od 25 lat. Z perspektywy czasu można pokusić się o wydanie rzetelnej opinii o plusach i minusach pracy w takiej placówce.

Niewątpliwym atutem działalności biblioteki na mniejszym obszarze (może to dotyczyć np. wsi czy dzielnicy) jest to, że bibliotekarz zarządzający taką placówką może dogłębnie poznać środowisko, w którym przyszło mu pracować. Tym łatwiej jest mu wówczas poznać preferencje czytelników, zdiagnozować potrzeby i oczekiwania mieszkańców wobec takiej placówki kulturalnej, jaką jest biblioteka. W mniejszym skupisku ludności nikt nie jest bezosobowy. Przychodząc po książkę, niejeden potencjalny czytelnik zwierzy się ze swych kłopotów, pochwali utalentowanym wnukiem czy po prostu, po ludzku, wyżali się.

Jednoosobowa obsada małej biblioteki - łączy w sobie wiele funkcji. Niejednokrotnie bibliotekarz jest „od wszystkiego”, czyli osobą odpowiedzialną za funkcjonowanie placówki, sprzątaczką, zaopatrzeniowcem, a bywa i tak, że czasami, i fachowcem od drobnych napraw. Akurat tak się składa, że w miejscowości, w której pracuję, oprócz biblioteki, wiejskiego domu kultury i szkoły, nie ma innych placówek kulturalnych. Dlatego tym bardziej te istniejące muszą dołożyć wszelkich starań, aby sprostać oczekiwaniom mieszkańców. Osoby zarządzające takimi placówkami znajdują się na piedestale, są oceniani, więcej się od nich wymaga, muszą cieszyć się nieposzlakowaną opinią. Cały czas utrzymują się tendencje do zmniejszenia bariery dzielącej wieś od miasta, mówi się głośno o wyrównywaniu szans młodzieży miejskiej i wiejskiej, o równym dostępie do kultury. Niestety, upłynie jeszcze wiele lat, zanim różnice te zanikną. Z tego względu na małym wiejskim obszarze dom kultury i biblioteka – to perełki, które trzeba hołubić i dbać o nie. Cieszy fakt, że mimo trudnych czasów te ośrodki kultury nie są likwidowane i w miarę możliwości w pewnym stopniu zaopatrywane w nowości wydawnicze.

Bariery finansowe często ograniczają możliwości podniesienia poziomu usług biblioteki, tym bardziej bibliotekarz musi wykazywać się kreatywnością, pomysłowością, zaradnością, inwencją. Konkursy literackie,

BIBLIOTEKI

dyskusje o książkach, imprezy czytelnicze czy okolicznościowe, głośne czytanie, kursy komputerowe czy też językowe dla dorosłych lub dla dzieci to chyba najbardziej popularne formy pracy w takich małych bibliotekach jak moja. Tym bardziej ucieszył mnie fakt, że w mojej placówce odbędzie się spotkanie z pisarką. Naszym gościem honorowym była Pani Zofia Olek-Redlarska. Spotkanie było przepiękne, przepełnione ciepłem i dobrocią Pani Zofii, otwartością małych czytelników, przeplatane recytacją wierszy z najnowszego tomiku pisarki, pt.: „Zielone piórko”. Po spotkaniu pozostały miłe wspomnienia oraz ujmujący wpis Pani Zofii Olek-Redlarskiej:

„Jak ważna jest przyjazna atmosfera spotkań, przy dziecięcych literackich doświadczeniach (a z taką urokliwą, już zimową aurą spotkałam się dzisiaj) wiemy nie od dziś. Sądzę, że dzieci są odbiorcami literatury, doceniają te cenne chwile poświęcone właśnie im, poprzez wiersze i bajki docieramy do serca, duszy dziecka”.

Na łamach naszego zawodowego czasopisma chcę gorąco podziękować Pani Małgorzty Rokickiej-Szymańskiej za zorganizowanie tego przemiłego spotkania. Właśnie jej zawdzięczam to, że nasze wiejskie dzieciaki mogły spotkać się z literaturą „na żywo”.

Efekty pracy bibliotekarza to nie tylko sztywne statystyki, to także uśmiech małego czytelnika, duma z otrzymanego dyplomu za udział w konkursie, satysfakcja ze zdobycia upragnionej książki, ciepła rozmowa, pomoc w jakiejś sprawie, niejednokrotnie duchowe wsparcie.

BIBLIOTEKI

Praca w małej bibliotece często bywa trudna. Pracownik zdany jest na siebie, ze wszystkim musi radzić sobie sam, nie może pozwolić sobie na lenistwo czy niesystematyczność, bo przecież nikt za niego tego nie zrobi. Cały czas powinien uważnie obserwować swoje środowisko, jak najlepiej pełnić swoją misję, starać się dotrzeć do ludzi starszych czy niepełnosprawnych, nie mogących dotrzeć do biblioteki, wręcz zanieść im upragnioną książkę, udzielić potrzebnych informacji, umieć pomóc.

Szacunek dla czytelników, poznanie ich preferencji, poznanie potrzeb swojego środowiska, umiejętność nawiązania dobrego kontaktu z otoczeniem, dobra reklama oferty biblioteki, to zadania stojące przed wszystkimi bibliotekarzami, nie tylko tymi pracującymi w małych placówkach.

Małgorzata Pieńczykowska

Augustowskie Placówki Kultury.

Miejska Biblioteka Publiczna w Augustowie

Z kroniki Miejskiej Biblioteki Publicznej w Augustowie

10 października br. w Osiedlowym Domu Kultury w Augustowie oraz Gminnym Ośrodku Kultury w Żarnowie odbył się spektakl „Fintikluszki” przygotowany przez Wędrowny Teatr Lalek „Małe Mi” z Warszawy. Występ obejrzeli uczniowie szkół podstawowych.

Młodzi widzowie mogli przenieść się w krainę „Dawno, dawno temu”. Poznali opowieści m. in. o wielkoludach, Jasiu i drwalu, a także innych postaciach.

Dzieci z zainteresowaniem oglądają lalki – bohaterów spektaklu

Szczególnie ciekawym punktem przedstawienia dla najmłodszych odbiorców były piosenki oraz integracja aktorów z publicznością. Dodatkowo uwagę przyciągały lalki - różnorodne i ciekawie wykonane.

Miejska Biblioteka Publiczna w Augustowie w miesiącu październiku 2012 r. uczestniczyła w ogólnopolskiej akcji *Zaopiekuj się książką*. Do jej przeprowadzenia wybrano 16 miast, po jednym z każdego województwa. W ramach akcji Biblioteka otrzymała 600 egz. Książek. Wśród nich znalazły się bajki, poezja, literatura podróżnicza, literatura obyczajowa. W każdym egzemplarzu książki znajdowała się naklejka reklamowa, informująca o organizatorze i charakterze inicjatywy. Akcja miała polegać na tym, że w wybranych miejscach na terenie miasta zostały ustawione regały z książkami. Każdy zainteresowany mógł wziąć dowolną książkę, przeczytać ją, przekazać przyjacielowi, oddać do biblioteki lub pozostawić ją w miejscach oznakowanych plakatami. Akcja spotkała się bardzo dużym zainteresowaniem mieszkańców Augustowa. Była to inicjatywa przeprowadzona wspólnie z firmą SKOK Ubezpieczenia.

W środę, 24 października br., na zaproszenie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Augustowie przybyła Agnieszka Żelewska – jedna z najbardziej uzdolnionych ilustratorek dla dzieci, dwukrotnie nagrodzona przez polską Sekcję IBBY.

W spotkaniu połączonym z warsztatami udział wzięli uczniowie klasy drugiej szkoły podstawowej z Zespołu Szkół Samorządowych w Augustowie. Artystka prezentowała swoje ilustracje oraz opowiadała młodym czytelnikom o procesie tworzenia książki. Dzieci poznały również wszystkie niezbędne zawody, bez których nie może powstać dzieło. W trakcie warsztatów każdy z uczestników dostał tekturowego „Ryjka” – podobiznę głównego bohatera opowiadania „Wesoły Ryjek” – oraz materiały, z których miał utworzyć samodzielnie jego postać. Mali artyści wykazali się dużym talentem i bogatą wyobraźnią, w wyniku czego każda z powstałych prac była ciekawa i niepowtarzalna. Oprócz tego, grupa stworzyła wspólnie ilustrację przedstawiającą „Ryjka”. Na koniec spotkania każdy dostał autograf oraz upominek od ilustratorki.

Dzieci po raz pierwszy miały okazję spotkać się z ilustratorką. Uczniowie byli bardzo zadowoleni i z wielką aktywnością uczestniczyli w warsztatach.

ANIMACJA CZYTELNICTWA

Dzieci prezentują wykonanego samodzielnie Ryjka

Maria Jolanta Siwik

Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie

„ ... łza serca, co skryta głęboko” - o Zygmuncie Krasińskim i miłości romantycznej

W dniu 16 listopada nasza biblioteka gościła po raz kolejny pana Waldemara Smaszcza – krytyka literackiego, eseistę, tłumacza poezji. W godzinach przedpołudniowych odbyły się dwa spotkania dla młodzieży ze szkół średnich. Były one związane z przypadającą w tym roku dwusetną rocznicą urodzin „trzeciego wieszca” - Zygmunta Krasińskiego.

W swoich wykładach nasz gość przedstawił sytuację rodzinną naszego wielkiego twórcy epoki romantyzmu, podkreślając jego arystokratyczne korzenie. Następnie skupił się na romantycznym pojmowaniu miłości dwojga osób. Zwrócił uwagę na dużo bardziej skomplikowane jej rozumienie.

Miłość romantyczna oznaczała wiekiusty związek bratnich dusz, pełen namiętności, lecz... bezcielesny. Każda próba spełnienia równałaby się ze wprowadzeniem miłości z nieba na ziemię.

Życie jednak korygowało takie pojmowanie miłości. Usłyszeliśmy o młodzieńczej miłości Zygmunta Krasińskiego do Amelii Załuskiej, którą poznał, studiując na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Późniejsze miłości poety do Joanny Bobrowej i Delfiny Potockiej (obie starsze od swego ukochanego) umocniły poetę w przekonaniu o „mocy przeznaczenia”. Miłość do tych niezwykłych kobiet nie przyniosła jednak poecie szczęścia, co doskonale mieściło się w romantycznym przeżywaniu tego uczucia. Nie pozostał jednak w naszej pamięci jako nieszczęśliwy kochanek, ale jako jeden z poetów, którzy stworzyli język miłości, do którego sięgały kolejne epoki. Potrafił także opiewać piękno otaczającej go przyrody, ożywiać jej piękno i utrwałać przelotne chwile.

W poezji odnalazła wreszcie swoje miejsce żona poety, który wprowadził ją do literatury, ale odkrył w niej swego anioła.

ANIMACJA CZYTELNICTWA

Maria Jolanta Siwik

Miejska Biblioteka Publiczna w Kolnie

„Nie igra się z miłością... zwłaszcza przy fortepianie!!!”

„Akompaniator” to sztuka teatralna Anny Burzyńskiej. Autorka jest wykładowcą Uniwersytetu Jagiellońskiego, kierownikiem literackim Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, pisarką, dramatopisarką, scenarzystką.

Śpiewaczka operowa przygotowująca się do walki o wielką rolę, w dniu próby słyszy zaskakujące wyznanie miłości. Pada ono z ust osoby, którą zna od trzydziestu lat. Z pozoru nieśmiały, jękający się mężczyzna cicho i niepewnie wyznaje od dawna skrywane uczucie. Wyśmiany przez kobietę, której wyimaginowanemu obrazowi poświęcił dotychczasowe życie, przeobraża się w budzącego lęk szaleńca. Wyznanie miłości zamienia się w groźbę. Próba akompaniatora i śpiewaczki staje się próbą ich psychicznej wytrzymałości.

Tragikomedia i trzymający do końca w napięciu thriller psychologiczny przyniósł widzom wiele emocji. Śmiechu i autentycznego przerażenia. Rola, z wielką ekspresją odczytywana przez Artura Steranko, doskonale wyrażała emocje targające bohaterem. Partnerowała mu, grająca rolę śpiewaczki operowej Wiesława Niemaszek-Szymańska. Słowo wstępne przed spektaklem, jak zwykle wygłosiła Elżbieta Lenkiewicz. Nasi goście z Teatru Jaracza w Olsztynie nagrodzeni zostali gromkimi brawami.

Tym razem spotkanie „Teatru przy Stoliku” odbyło się w Colnusia. Widownia liczyła około 100 osób.

Miejska Biblioteka Publiczna i Biblioteka Pedagogiczna w Kolnie serdecznie dziękują sponsorom naszego wspólnego przedsięwzięcia: Prezesowi Banku Spółdzielczego w Kolnie – Panu Krzysztofowi Kajko, Prezesom firmy Hetman w Kolnie – Panom Wiesławowi i Krzysztofowi Korzep, Państwu Edycie i Pawłowi Trzeciakom i Państwu Joannie i Zbigniewowi Szymańskim.

ANIMACJA CZYTELNICTWA

Anna Muszyńska, Monika Łuczaj

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Łapy

Niezwykła impreza czytelnicza z Grzegorzem Kasdepke

8 listopada br. Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Łapy odwiedził pisarz Grzegorz Kasdepke, na którego czekaliśmy aż dwa lata. Na spotkanie przybyły dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 1 i nr 2 w Łapach, Katolickiej Szkoły Podstawowej w Łapach oraz z sąsiedniej gminy Poświętne w ramach koleżeńskej współpracy bibliotek powiatu białostockiego.

Grzegorz Kasdepke jest nie tylko autorem książek dla dzieci i młodzieży, ale także dziennikarzem i scenarzystą. Był redaktorem naczelnym magazynu dla najmłodszych „Świerszczyk”. Wiele książek jego autorstwa znajduje się w kanonie lektur m. in. „Bon czy ton...”, „Co to znaczy...”.

Zaproszony gość swoje spotkanie rozpoczął od przedstawienia książki dla najmłodszych czytelników, pt. „Horror, czyli skąd się biorą dzieci”, w której odpowiada na bardzo ważne pytanie: Skąd się biorą dzieci? Podczas rozmów autor cytował śmieszne odpowiedzi zaprzyjaźnionych przedszkolaków, z których to dowiedział się, że można je znaleźć w kapuście, w kinderniespodziance, czy też, że Pan Bóg wrzuca je przez okno. Były również inne propozycje np., że można zalogować się na specjalnej stronie internetowej, złożyć zamówienie na dziecko i po jakimś czasie kurier przywiezie paczkę pod podany adres. Wyobrażenia dzieci stała się inspiracją do stworzenia książki, która wyjaśnia młodym czytelnikom w prosty i zabawny sposób, skąd tak naprawdę się wzięły. Kolejnymi książkami, jakie przedstawił autor były: romans dla dziewczyn i chłopców, czyli „Romans palce lizać” oraz „Serce i inne podroby”, gdzie Felek, główny bohater w dowcipny sposób

uczy, jak poderwać dziewczynę i zrobić na niej wrażenie. Podczas spotkania z pisarzem dowiedzieliśmy się ciekawostki, iż powstanie film, a następnie serial z jego nieporadnym bohaterem Detektywem Pozytywką. Niecodzienny gość przestrzegał uczniów przed częstym oglądaniem telewizji. Tłumaczył, jak negatywnie może ona wpływać na ich rozwój.

Jedenaście lat temu, kiedy Kacper, syn Grzegorza Kasdepke miał sześć lat, stał się inspiracją i bohaterem książki „Kacperiada”, którą uwielbiają wszystkie dzieci. Autor w swoim dorobku ma trzy pozycje, gdzie główną postacią jest jego syn. Mają one dla niego szczególną wartość. Uśmiech na twarzy dzieci wywołują książki o nieznośnych bliźniakach, Kubie i Bubie. Pisarz w swoim dorobku ma pięć takich opowieści i - jak przyznał - Kuba i Buba istnieją naprawdę. Po zabawnym, pełnym humoru i dowcipu przedstawieniu swojej twórczości Pan Kasdepke zachęcił uczestników spotkania do zadawania pytań. Uczniowie chcieli wiedzieć wszystko. Pytali np. o ulubioną książkę, wiek, miejsce zamieszkania, ilość napisanych książek, a nawet gdzie autor kupił swoje czerwone, rzucające się w oczy buty (niektórzy określali je jako papieskie).

Miłą niespodzianką i zaskoczeniem dla Pana Grzegorza było wręczenie przez tatę jednego z czytelników, Pana Adama Łapińskiego starej podkowy na szczęście. To niecodzienne spotkanie zostało zarejestrowane przez aparat fotograficzny i będzie zapewne miłą pamiątką.

Na zakończenie przemilego spotkania ustawiła się długa kolejka po autograf pisarza. Pan Grzegorz obiecał, że będzie częstym gościem na Podlasiu skąd wywodzą się jego korzenie. Nie zapomni również o naszej bibliotece i jej czytelnikach. Spotkanie z Grzegorzem Kasdepke, w którym wzięło ponad 70 osób, okazało się dla wszystkich niezapomnianym przeżyciem i dobrą zabawą.

A co najważniejsze – z biblioteki wypożyczono prawie wszystkie książki Pana Grzegorza – to najlepszy dowód, że spotkanie się podobało i warto podejmować takie przedsięwzięcia.

Elżbieta Mieszko-Jarocka

Gminna Biblioteka Publiczna w Gródku

Spotkanie literackie w Gródku

W ramach podpisanej umowy partnerstwa i współpracy między Książnicą Podlaską im. Łukasza Górnickiego (Biblioteką Publiczną Powiatu Białostockiego) a Gminną Biblioteką Publiczną w Gródku oraz Zespołem Szkół w Gródku zorganizowano 19 listopada spotkania literackie.

„Bajki-pomagajki” zrealizowane przez dr Zofię Olek-Redlarską skierowane do dzieci w gminie Gródek. Spotkania pomogła zorganizować Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego. We wczesnych godzinach rannych pierwsza impreza biblioteczna odbyła się w niedawno powstałej Filii Bibliotecznej w Załukach, nieco później w Bibliotece Gminnej.

Pani Zofia jest adiunktem na Wydziale Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku. Pracuje jako nauczyciel akademicki w Zakładzie Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej. Jest autorką kilku tomików

ANIMACJA CZYTELNICTWA

wierszy dla dzieci: „Zielone piórko”, „Portrety imion dziecięcych”, „Dlaczego mam tyle pytań do świata?”, „I tak już zostanie” oraz wielu publikacji, referatów o tematyce pedagogicznej. Wiersze Pani Zofii były także publikowane na łamach Świerszczyka. Autorka doskonale rozumie tematy bliskie dzieciom w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Pewnie dlatego tak dobrze czyta się jej wiersze. W jej poezji jest dużo ciepła, łagodności i miłości. I to ciepło, otwarcie, życzliwość dla odbiorców było odczuwalne podczas spotkań. Pani Zofia szybko nawiązała kontakt z dziećmi. Frekwencja na obu warsztatach dopisała. Uczestnicy spotkania byli zaskoczeni i rozbawieni, chętnie uczestniczyli w zabawach proponowanych przez poetkę. Spotkanie było urozmaicone czytaniem wierszy przez autorkę, dyskusją i różnymi opowiastkami o dzieciach i ich problemach. Autorka z dużym zaangażowaniem odpowiadała na wszystkie pytania dzieci. Zachęcała uczestników do pisania, nawet podjęto pierwsze próby tworzenia rymowanek. Dzieci starały się opanować pamięciowo niektóre wiersze „szybko wpadające w ucho”. Wspólnie recytowano fragmenty utworów z jej książek.

Podczas spotkania można było kupić ostatnio wydany tomik „Zielone Piórko” oraz otrzymać autograf autorki. Biblioteki, które gościły autorkę otrzymały od niej tomiki wierszy wraz z dedykacją dla młodych czytelników, a współorganizator spotkania przekazał placówkom nowości wydawnicze do zbiorów bibliotecznych.

Helena Wysocka, Maria Bystrowska

klubowiczki DKK z Tykocina

Podlasianka z Paryża w bibliotece tykocińskiej

Dnia 12 października 2012 roku w Gminnej Bibliotece Publicznej w Tykocinie odbyło się spotkanie autorskie z panią Mirosławą Niewińską, w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki. Organizowane było ono przy współpracy z Książnicą Podlaską im. Łukasza Górnickiego.

Mirosława Niewińska jest psychologiem, poetką, artystką. Urodziła się w Białymstoku. W Lublinie studiowała psychologię i filozofię w Paryżu psychologię i socjologię. Pisze w języku polskim, jak i francuskim. Wydała tomiki poezji „*Kalejdoskop*” i „*Tymi drogami wędrowało słońce*”. Jej wiersze można również przeczytać w antologii „*Podlasie w poezji*”. Uważa, że poezja to nie tylko wyrażanie emocji, to także sposób, by zakodować wiedzę o świecie.

W spotkaniu wzięli udział uczniowie z klasy III Gimnazjum im. Jana Klemensa Branickiego. Najpierw poetka zaprezentowała nam kilka swoich wierszy. Opowiadały one głównie o krajobrazach nadnarwiańskich. W międzyczasie autorka mówiła nam o swojej młodości i początkach kariery.

Uczniowie również brali czynny udział w spotkaniu, czytając wiersze, a także zadając pytania. Jeden z wierszy bardzo zaciekał naszego kolegę. Dzięki jego dociekliwości dowiedzieliśmy się, że Pani Mirosława napisała go w księżycową noc, wracając z wycieczki z Grecji. Jedna z uczennic miała także zaszczyt przeczytać wiersz poetki napisany po francusku. Dla Marii, bo to właśnie o niej mowa była to doskonała okazja na sprawdzenie swoich umiejętności posługiwania się językiem francuskim. To właśnie wtedy wydało się na forum publicznym, że nauka języka francuskiego jest jedną z fascynacji Marysi. Lekka trema, towarzyszyła tej próbie, ale udało się. Pani Niewińska udzieliła naszej koleżance kilku cennych rad. My natomiast byliśmy zaskoczeni i chyba trochę zazdrościliśmy jej umiejętności.

Z szeregu wierszy przytoczonych przez autorkę ten spodobał się nam najbardziej:

„DOBRY CZAS”

*Na wstępie nie należało pisać o Bogu
bo byłeś za młody
następnie nie należało pisać o miłości
bo się na niej nie znasz
potem to już teraz
wypada być dojrzałym
choć
od czasu do czasu
Bóg jest mniej wyrozumiały
miłość bardziej bolesna
a nad Narwią każdej wiosny
rozkwitają kaczeńce
zapowiadają dobry czas
na wiersze.*

Spotkanie było bardzo ciekawe i urozmaicone, dowiedzieliśmy się na nim wielu interesujących rzeczy. Wszyscy byli bardzo zadowoleni, że mogli poznać tak intrygującą osobę jak Pani Mirosława. Nasz kolega za aktywność dostał ocenę celującą. Wracał do szkoły w podskokach. Radości nie było końca.

Spotkanie z Mirosławą Niewińską w tykocińskiej bibliotece

Mirosława Niewińska

poetka

Powroty na Podlasie

„*Duma i siła każdego narodu wywodzi się z przeszłości.*” - pisze w książce „*Pogaduszki przy piecu . Część druga*” pan Janusz Koronkiewicz. Książkę tę otrzymałam od Elżbiety Wróblewskiej, uroczej pani kierowniczki Miejskiej Biblioteki Publicznej w Choroszczy po spotkaniu z czytelnikami 12 października 2012 roku..., ale miałam pisać o wrażeniach z wyjazdu, o spotkaniach z młodzieżą (i nie tylko...).

11 października 2012 roku w Białymstoku od rana padał rześisty deszcz i jak na dobrą wróżbę przystało, zapowiadał on płodny, owocny dzień. Punktualnie o 7⁰⁰ ruszyliśmy z panią Ewą Ziniewicz-Siergiejko, pod opieką nieocenionego pana Jerzego, który wioził nas pięknymi trasami Podlasia do Gminnej Biblioteki Publicznej w Rudzie, a stamtąd w towarzystwie Renaty Żebrowskiej, dynamicznej, promieniejącej ciepłem pani kierownik biblioteki pojechaliśmy do szkoły w Danówku. Deszcz powoli ustawał i czuć było, że około południa pojawi się słońce. Młodzież gimnazjalna w Danówku przyjęła nas ciepło, z ogromnym skupieniem i zainteresowaniem . Pytania dotyczyły nie tylko poezji, ale i marzeń... To już długa opowieść. Podczas spotkania kilka wierszy dałam do czytania słuchaczom. Interpretowali je z dużą wrażliwością i talentem, a była to przecież improwizacja. Bukiet pięknych tulipanów, który otrzymałam na zakończenie, był magiczny, bo kwiaty te stały baaardzo długo.

Z Danówka ruszyliśmy do Grabowa drogą lśniącą jak kryształ. Na niebie tu i tam rozsunęły się chmury, a promyki słońca wyskakiwały niespodziewanie jak wiosną pisklęta z koszyka. Przyroda z całą jej matczyną prostotą i szczodrością uśmiechała się z każdego mijanego zakątka. Sala Gminnego Ośrodka Kultury w Grabowie urzekła niezwykłym nastrojem, który potęgowały bukiety gałęzi w jesiennych barwach. Spotkanie było fascynujące i wzruszające. Tematów poruszyliśmy wiele. Rozmowy trwały też po „oficjalnej” części spotkania. Gdy piszę te słowa, uśmiecham się serdecznie, wspominając sympatyczną młodą kobietę, która zapytała mnie, jakie zwierzątka lubię najbardziej. Po prostu bratnia dusza, po prostu wspaniali ludzie .

AUTORZY O NAS

Za Grabowem na trasie do Moniek z okien samochodu widać było łąki pokryte białymi stożkami kań. Można było kosze kartoflowe zbierać, jak mawiały moje babcie. Matka natura uczyniła jeden z tych jej cudów prostych i niezwykłych. Pan Jerzy nie bardzo dowierzał, że to kanie. Zatrzymaliśmy się na chwilę... to były łany kań, ale zbierać nie było czasu. W sali Biblioteki Publicznej w Mońkach czekała młodzież oraz mieszkańcy miasta zainteresowani spotkaniem. Parę osób dzieliło się refleksjami z życia z dala od ziemi rodzinnej. Jedna z pań zauważyła trafnie, że „komfort życia może tam i większy, ale jakość mniejsza.”

Miroslawa Niewińska na spotkaniu w Grabowie

W drugim dniu spotkań - 12 października 2012 w towarzystwie pani Małgorzaty Rokickiej-Szymanskiej nieocenionej, wspaniałej organizatorki, której ciepłe, głębokie spojrzenie rozgrzewa atmosferę i serca, pojechaliśmy do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Choroszczy. Po spotkaniu z uczniami tamtejszych szkół zwiedziłam letni pałacyk i park hetmana J.K. Branickiego, za co serdecznie dziękuję. Do wzgórza Paproć nie dotarliśmy, ale kto wie, czy wzgórze nie dotarło do nas? Następne spotkanie odbyło się w Tykocinie. To urocze miasteczko widziałam pierwszy raz. A dzięki panu Jerzemu zobaczyłam też jego okolice. Do Białegostoku wracaliśmy z uśmiechem w oczach. A ja też z przekonaniem, że coś się nie kończy, ale dopiero zaczyna.

Biblioteka z wizją

III Kongres Bibliotek Publicznych

11 i 12 października mogliśmy po raz trzeci uczestniczyć w Kongresie Bibliotek Publicznych. W tym roku gościł nas Fort Sokolnickiego w Warszawie. Impreza odbyła się pod hasłem „Biblioteka z wizją”. Organizatorem przedsięwzięcia, podobnie jak w latach poprzednich, była Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego operator Programu Rozwoju Bibliotek. Kongres patronatem objęły Anna Komorowska, prezydentowa RP oraz Hanna Gronkiewicz-Waltz, prezydent m.st. Warszawy.

Inauguracja Kongresu miała miejsce w kinie „Wisła”. Gości powitali Jerzy Koźmiński – prezes Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Rafał Kramza – prezes zarządu Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego oraz przedstawiciele: MKiDN, Urzędu Miejskiego m. st. Warszawy i Fundacji Billa i Melindy Gatesów.

Miała też miejsce minidebata na temat wartości, którymi kieruje się „Biblioteka z wizją”, z udziałem Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej, Elżbiety Stefańczyk, przewodniczącej SBP, Alka Tarkowskiego, dyrektora Centrum Cyfrowego Projekt: Polska oraz Joanny Orlik, dyrektora Małopolskiego Instytutu Kultury, prowadzona przez Jacka Królikowskiego z FRISI.

Część warsztatowa odbywała się w Forcie Sokolnickiego. W programie znalazło się 36 warsztatów zgrupowanych w 9 bloków tematycznych:

„Z jak Zespół” (blok przygotowany we współpracy ze Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich) - tematyka bloku dotyczyła różnych aspektów współpracy w zespole bibliotecznym, np. relacji między dyrektorem a pracownikami, sytuacji zespołu rozproszonego (placówka główna i filie), motywowania pracowników, efektywnego zarządzania.

„O jak Otwartość” - blok poświęcony był zagadnieniom komunikacji w działalności biblioteki. Tematy warsztatów dotyczyły zagadnienia badania

PROJEKTY I PROGRAMY

potrzeb mieszkańców, wychodzenia z informacją do osób, które z usług biblioteki nie korzystają, bycia widocznym w przestrzeni publicznej, aktywności bibliotek w świecie wirtualnym.

„W jak Współpraca” (blok przygotowany we współpracy z Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL) - blok poświęcony był tworzeniu i funkcjonowaniu lokalnych partnerstw w ramach Programu Rozwoju Bibliotek.

„A jak Argumenty w Akcji” - blok prezentował ideę rzecznictwa na rzecz bibliotek oraz konkretne narzędzia i metody służące do skutecznego prowadzenia działań rzeczniczych.

„I jak Informacje” – tematyka warsztatów dotyczyła biblioteki jako miejsca udostępniania informacji, w tym: edukacji informacyjnej i medialnej w bibliotece, mobilnych narzędzi dostępu do informacji, usług internetowych dla mieszkańców i wolnych zasobów edukacyjnych.

„K jak Kultura” (blok przygotowany we współpracy z Instytutem Książki) - tematyka bloku dotyczyła działalności kulturalnej bibliotek, w tym: udostępniania i promocji kultury, animacji kulturalnej i stymulowania tworzenia dóbr kultury.

„E jak Edukacja” – podczas warsztatów została zaprezentowana działalność edukacyjna bibliotek publicznych w różnych obszarach tematycznych, takich jak: finanse, praca, zdrowie i sport, edukacja poprzez gry.

„I jak Integracja” – tematyka warsztatów obejmowała takie zagadnienia, jak: włączanie mieszkańców i ich grupy w działania lokalne, np. wolontariat, tworzenie stowarzyszeń lokalnych, Ted jako źródło informacji i inspiracji do organizowania ciekawych spotkań, młodzieżowe rady gminy.

„I jak Inspiracje” – w bloku zostały zaprezentowane działania bibliotek wyróżnionych w konkursie „Inspiracje”.

K jak Kultura

Z książką w miasto. Rzecz o grze miejskiej dla młodzieży.

Adrianna Walendziak (WBP Olsztyn)

Warsztat poświęcony wykorzystaniu książki w grze miejskiej. Przez prowadzącą został podzielony na 3 części:

- jak zorganizować grę miejską,
- przykłady gier zrealizowanych przez biblioteki i inne instytucje,
- ćwiczenie tworzenia zadań do gry miejskiej.

Uczestnicy mieli możliwość poznania zasad przygotowania tego typu wydarzenia oraz pułapek, jakie czyhają podczas przygotowań i realizacji gier miejskich. Na początek oczywiście planowanie, czyli: cel gry, uczestnicy i chyba najtrudniejsze – pomysł/fabula. Jednym z pomysłów na zorganizowanie gry miejskiej jest oczywiście książka, np. gra oparta na 1 tytule, na twórczości jakiegoś autora – padł przykład realizowanej gry na bazie twórczości Czesława Miłosza, na podstawie książki dotyczącej danej miejscowości bądź też tytułu zaproponowanego przez młodzież.

Zostały też nakreślone elementy, na które trzeba mieć baczną uwagę: dokładne opisy, miejsca i odległości, trudności poszczególnych zadań, elastyczność – czyli dokładne planowanie i przewidywanie zdarzeń z jednoczesnym „planem awaryjnym” i reagowaniem na wszelkie niespodzianki. Jako najważniejsze dwa punkty podkreślono spisanie regulaminu, by zawierał wszystkie ważne elementy. Druga kwestia to zapewnienie bezpieczeństwa: opieka dorosłych (bibliotekarz, nauczyciel, rodzic) i kontakt do wszystkich uczestników (spisanie telefonów), itp. Kolejny element gier miejskich to zasoby: ludzie – na etapie planowania i realizacji oraz zasoby materialne – rekwizyty, nagrody, miejsca.

Ostatnim punktem warsztatu było przedstawienie przykładów zadań dla uczestników gry oraz wymyślenie takiego zadania na podstawie fragmentu tekstu z książki „Czarny młyn” Marcina Szczygielskiego.

Warsztat uważam za bardzo udany i inspirujący. Gry miejskie, mimo wymaganego nakładu pracy, są bardzo ciekawą formą promocji książki, biblioteki, historii lub miejscowości. Dają też wiele satysfakcji zarówno organizatorom jak i uczestnikom.

K jak Kultura

Rozszyfrowanie Kafki, czyli o trudach i sposobach interpretowania literatury

Rafał Grzenia

Na warsztacie poruszono kwestię interpretacji dzieła literackiego. Był to chyba jedyny temat na kongresie, do którego trzeba się było wcześniej przygotować – przeczytać opowiadanie Franza Kafki „Przemiana”. „Praca domowa” spowodowała, iż warsztat zgromadził zaledwie 11 uczestników. Prowadzący podzielił tę małą grupkę na 3 jeszcze mniejsze. Każda grupka dostała zadanie zinterpretowania „Przemiany” w oparciu o inny „punkt zaczepienia”: motyw biograficzno-społeczny, religijno-metafizyczny oraz

psychoanalityczny. Literatura Kafki do najłatwiejszych nie należy, dodatkowe określenie punktu widzenia interpretacji dodało kolejne pytania i wątpliwości.

Każda grupa miała dokonać interpretacji dzieła na podstawie podanego schematu, uwzględniając zadany wcześniej motyw - punkt widzenia. Należało wskazać: główny motyw opowiadania, najważniejszą scenę, cytaty bohatera pozytywnego i negatywnego, interpretację zwięzłą i interpretację opisową.

Mimo późnej pory wszystkie grupy ochoczo zabrały się do przygotowania interpretacji. Dyskusje i rozmowy przeciągnęły się w czasie nieco poza pierwotny plan zajęć, ale chyba było warto. Każda z grup przedstawiła interpretację wg zadanego punktu widzenia. Do każdej był komentarz pozostałych uczestników i prowadzącego. Co najważniejsze żadna z interpretacji nie została całkowicie zanegowana ani przez uczestników, ani przez prowadzącego. Okazało się, iż dzieło literackie może być interpretowane wielopłaszczyznowo, a taka interpretacji jest wyznacznikiem jego wielkości.

Zgodnie z tytułem warsztat miał pokazać i pokazał trudy i sposoby interpretowania literatury. Skończył się z niemal półgodzinnym przedłużeniem, ale nie było niezadowolonych z tego faktu. Wysiłek szarych komórek też może sprawiać radość.

Z jak Zespół

Spotkania, ach spotkania, czyli co zrobić, by dyskusja nie zamieniła się w kłótnię.

Alicja Banaszek (GBP Rozdrażew), Joanna Potęga (Biblioteka Narodowa)

Warsztat prezentował zasady organizacji, małych i dużych imprez bibliotecznych. Na wstępie prowadzące podzieliły uczestników na mniejsze grupki i każda grupa miała za zadanie wypisać emocje towarzyszące nam podczas wystąpień publicznych. Co ciekawe w każdej grupie na pierwszym miejscu pojawił się stres i w zdecydowanej większości negatywne odczucia.

Prowadzące, poza przedstawieniem ogólnych zasad organizacji wszelkiego typu wydarzeń starały się również odpowiedzieć, jak zapobiec i radzić sobie z różnymi emocjami towarzyszącymi nam przy okazji wystąpień publicznych.

Na koniec „informacje z pierwszej ręki”, czyli organizacja imprezy z punktu widzenia małej biblioteki – GBP w Rozdrażewie i przykłady realizowanych w bibliotece wydarzeń.

Z jak Zespół

Wchodzisz czy schodzisz z drabiny? czyli o motywach osiągnięcia sukcesu.

Ewelina Langer, Jolanta Mazgaj (MBP Chrzanów)

Czym jest motywacja i co nas motywuje – tego mogli się dowiedzieć uczestnicy warsztatu prowadzonego przez bibliotekarki z Chrzanowa. Po przedstawieniu definicji motywacji panie zaprezentowały przykłady motywatorów pozapłacowych – bo nie ukrywajmy, że „kasa” jest numerem jeden i tego nikt nawet nie próbował negocjować. Wśród nich możemy wymienić m.in. samochód bądź telefon służbowy, refundacje wczasów, uczestnictwo w szkoleniach, bilety na wydarzenia sportowe lub kulturalne itp.

Następnie podzielono uczestników na grupy. Każda z nich miała za zadanie przedstawienie 3 czynników, które nas motywują. Grupy kształtowały się następująco: jedna grupa dyrektorów/kierowników bibliotek, mających „pod sobą” jakiś zespół ludzi; dwie grupy pracowników bibliotek, a czwarta grupa – męska - wyłoniła się w podziale wg płci uczestników. Motywacje obu grup bibliotekarek były do siebie zbliżone. Grupa męska nieco się różniła, np. jako jedyna wymieniła pieniądze. Natomiast dyrektorzy potraktowali temat jako: „co motywuje mój zespół”, a nie zadane „co mnie motywuje”. Ćwiczenie dość ciekawe, odpowiadające na pytanie: „po co rano wstają z łóżka?”

Następnie parę słów padło na temat automotywacji i prowadzące przeprowadziły minitest psychologiczny zatytułowany „Co cię skłania do działania?”, składający się z 10 pytań, każde z 3 opcjami wyboru odpowiedzi. Klucz odpowiedzi określał, jakim typem osobowości jesteśmy, spotykając się z wyzwaniem. Wniosek z tego wyszedł taki, że trzeba mieć pasję, bo jest to największy motywator. Na koniec zaprezentowane zostały „działania z pasją” chrzanowskiej biblioteki.

Kongres był doskonałą okazją do poszerzenia swojej wiedzy, podpatrzenia innych, poznania nowych możliwości i przede wszystkim poznania nowych ludzi i podzielenia się z nimi własnymi działaniami i doświadczeniami czy to podczas warsztatów, czy też w kulisach przy kawie i ciastku. Formuła i tematyka kongresu była bardzo ciekawie pomyślana i dobrana. Były warsztaty prowadzone przez ekspertów w swojej dziedzinie, jak i przez bibliotekarki i bibliotekarzy z większych i mniejszych bibliotek. Zainteresowanie kongresem, aktywny w nim udział bibliotek jest świetną okazją do, wspomnianej powyżej, chęci poznania czegoś nowego, jak i do promocji bibliotek, bibliotekarzy i szerokiego wachlarza działań jakie biblioteki re-

PROJEKTY I PROGRAMY

alizują. Pokazuje także, że biblioteki, mimo wszelkich przeciwności, starają się działać prężnie, a bibliotekarze i bibliotekarki to osoby z pasją, którą to przenoszą na swoje placówki, tworząc prawdziwe biblioteki z wizją.

Wszystkie materiały, prezentacje warsztatowe, informacje o prowadzących i partnerach oraz film podsumowujący kongres są dostępne na stronie www.biblioteki.org w zakładce „kongresy”.

Dziękuję za trzeci Kongres i czekam na następne.

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

Razem możemy więcej

III Regionalna Konferencja Bibliotekarzy

Województwa Podlaskiego

„Razem możemy więcej – partnerska współpraca bibliotek w środowisku lokalnym” – pod takim tytułem Książnica Podlaska zorganizowała trzecią już konferencję, podsumowującą kolejny etap Programu Rozwoju Bibliotek.

Uczestnicy – bibliotekarze z terenu woj. podlaskiego oraz z filii Książnicy Podlaskiej spotkali się dn. 21 listopada 2012 r w sali konferencyjnej Urzędu Marszałkowskiego, który był współorganizatorem przedsięwzięcia. Byli też obecni przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego – Anatol Wap i Edyta Jurkiewicz, przedstawiciele samorządów terenowych – Artur Kuczyński, burmistrz Szczuczyna i Mirosław Bajorek - sekretarz miasta Kolno oraz wolontariusze biblioteczni.

W bogatym programie wiele emocji budziło zwłaszcza podsumowanie „Konkursu dla partnerstw lokalnych”, który w tym roku cieszył się wyjątkowo dużym zainteresowaniem.

Bibliotekarzy powitali przedstawiciele Książnicy Podlaskiej, Ewa Kołomecka – zastępca dyrektora Książnicy Podlaskiej, Joanna Trusiuk – kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego Książnicy Podlaskiej oraz Anatol Wap – dyrektor Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego, życząc ciekawych przemyśleń i refleksji. Pani Kołomecka, nawiązując do tematu spotkania, podzieliła się osobistymi refleksjami, podkreślając korzyści wynikające ze współpracy bibliotek z lokalnym środowiskiem, która „wzbogaca nasz zawód”. Również dyrektor A. Wap mówił o wyzwaniach związanych z udostępnianiem książki – podstawowego nośnika kultury - stojących przed współczesnymi bibliotekami. Pani J. Trusiuk prowadząca konferencję przypomniała główny jej cel, tj. przedstawienie współpracy bibliotek z osobami, instytucjami, organizacjami w środowisku lokalnym oraz podzielenie się „dobrymi praktykami” i zaprosiła do wystąpienia przedstawicielkę Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego – Jolantę Jeżowską.

PROJEKTY I PROGRAMY

Wystąpienie J. Jeżowskiej rozpoczęło się od krótkiego filmu prezentującego „10 przełomowych rzeczy, które możesz zrobić w bibliotece” dostępnego na portalu www.biblioteki.org. Poinformowała, że będą się pojawiały nowe filmy tego typu. Można je wykorzystywać na spotkaniach, podczas których prezentuje się działania biblioteki.

Pani Jeżowska przedstawiła też wyniki badań¹ zrealizowanych na zlecenie FRSI dotyczące usług bibliotek dla mieszkańców. Badaniami objęto wybrane biblioteki uczestniczące w PRB oraz ich czytelników. Udało się ustalić 6 obszarów, w których poruszają się użytkownicy bibliotek:

1. samorealizacja
2. kapitał intelektualny
3. integracja społeczna
4. życie codzienne
5. praca
6. partycypacja społeczna

Badania potwierdziły, jak ważne dla użytkowników są nowe technologie w bibliotece. Spośród 2,5 mln użytkowników objętych badaniem aż 250 000 osób po raz pierwszy zetknęła się z Internetem właśnie w bibliotece, a dla 200 000 biblioteka była jedynym miejscem, gdzie był dostęp do Internetu.

Wyniki badań dały podstawy do określenia biblioteki tzw. „trzecim miejscem” – przestrzenią, która łączy to, co najlepsze w domu, tj. poczucie bezpieczeństwa z tym, co jest atrakcyjne w miejscach publicznych, a więc: spotkanie się, poznawanie innych ludzi.

Prelegentka zachęcała też do korzystania z materiału „Biblioteka z wizją”, który zawiera model działania biblioteki w małej miejscowości. Może on być inspiracją. Jest też możliwość skomentowania tych propozycji, a także dodania własnych.

Na wyżej wymienionej stronie dostępne są też bardzo pomocne szablony – listu do władz oraz ulotki informacyjnej o bibliotece.

Kolejny temat „O konstruowaniu partnerstw lokalnych” zrealizowała Anna Pawłowska reprezentująca Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej. Przypomniała zasady współpracy, które muszą być zrealizowane, by miała ona wymiar partnerski, tj.:

- wspólne cele ustalone na bazie wspólnej analizy potrzeb
- wspólne planowanie
- wniesienie przez każdą ze stron określonego wspólnie wkładu
- korzyści odnoszone przez każdą ze stron
- współodpowiedzialność
- wspólne podsumowanie i wyciągnięcie wniosków

¹ Wyniki badań są dostępne na stronie internetowej www.biblioteki.org.

PROJEKTY I PROGRAMY

- planowanie kolejnych działań
- dobrowolność

Jeżeli przestrzega się tych zasad między współpracującymi podmiotami kształtuje się nowa jakość relacji między partnerami – długofalowa, strategiczna współpraca partnerska.

Pani Pawłowska wskazała też walory partnerstwa:

- możliwość doboru ludzi, których chcemy zaprosić
- wystąpienie z inicjatywą
- czas na rozmowy, motywowanie
- spotkanie się w jednym miejscu różnych ludzi, o różnym doświadczeniu i spojrzeniu, dzięki czemu tworzy się możliwość większej ilości trafnych rozwiązań
- środki są lepiej wydawane, z większym rozmysłem
- można podzielić się sukcesem i porażkami
- większa siła przekonywania

Kolejnym punktem programu było podsumowanie „Konkursu dla partnerstw lokalnych”.

Pani J. Trusiuk przypomniała jego zasady. Konkurs został ogłoszony przez Książnicę Podlaską w ramach PRB. Był skierowany do bibliotek funkcjonujących w miejscowościach do 20 tys. mieszkańców. Mogły wziąć w nim udział również te biblioteki, które nie uczestniczyły w Programie Rozwoju Bibliotek. Zadaniem było przedstawienie opisu dwóch wydarzeń społeczno-kulturalnych zrealizowanych we współpracy z partnerami lokalnymi, rozpoczętych nie wcześniej niż w 2010 r. W konkursie wzięło udział 9 bibliotek. Oceniała je komisja, w skład której weszli: Anna Pawłowska reprezentująca CAL - przewodnicząca komisji, Eliza Szadkowska z Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Marszałkowskiego oraz Joanna Koroniecka z Działu Naukowego, Promocji i Wydawnictw Książnicy Podlaskiej.

Podczas oceny brano pod uwagę takie kryteria, jak:

- partnerzy i ich wkład pracy
- zasięg i odbiorcy przedsięwzięć
- rezultaty i efekty podjętych działań
- rola bibliotek w realizowanych działaniach

Wyniki konkursu ogłosiła A. Pawłowska:

I miejsce i kwotę 1500 zł na uzupełnienie zbiorów otrzymała MBP w Kolnie (dyr. Jolanta Siwik)

II miejsce i kwotę 1000 zł otrzymała BP w Gródku (dyr. Elżbieta Mielezsko-Jarocka)

III miejsce – nagrodę równorzędną i kwotę 800 zł dla każdej placówki, zdobyły dwie biblioteki - GBP w Krypnie (kier. Bogumiła Mieńko) i GBP

PROJEKTY I PROGRAMY

w Dubiczach Cerkiewnych (kier. Mirosława Siemieniuk-Morawska)

Wyróżnienie i kwotę 400 zł otrzymała Biblioteka Miejska w Szczuczynie (dyr. Janusz Siemion)

Pozostałymi uczestnikami konkursu były biblioteki w: Czerwonem (dyr. Teresa Zajk), Jeleniewie (kier. Joanna Wnukowska), Poświętnem (kier. Wiesława Kruszewska), Sztabinie (dyr. Małgorzata Ostrowska).

Laureaci Konkursu Partnerstw Lokalnych

Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali albumy „Historia województwa podlaskiego”, a zwycięzcy dodatkowo pamiątkowe statuetki. Byli zadowoleni z podjętej decyzji o uczestnictwie w konkursie i otrzymanych nagród. Dziękowali za dostrzeżenie ich pracy. Organizatorom podziękowali również przedstawiciele samorządowców - Artur Kuczyński, burmistrz Szczuczyna i Mirosław Bajorek, sekretarz miasta Kolno.

Dalszą część konferencji prowadziła A. Pawłowska z CAL, która zaprosiła zwycięskie placówki do przedstawienia prezentacji dotyczących jednego z opisanych przedsięwzięć kulturalno-społecznych.

Prezentacje przedstawiali głównie dyrektorzy i kierownicy nagrodzonych bibliotek; w wypadku Krypna – pracownik Beata Rogalska. Wszystkie prezentacje były starannie przygotowane i ciekawie przedstawione.

PROJEKTY I PROGRAMY

Pani Pawłowska zadawała również pytania dotyczące tworzenia i działalności partnerstw lokalnych.

Drugą część konferencji rozpoczęło wystąpienie Joanny Podolak, kierowniczk Planety 11, multimedialnej biblioteki dla młodych użytkowników funkcjonującej w Olsztynie. W wystąpieniu zatytułowanym „A(tmos) FERA w bibliotece – dlaczego warto postępować na przekór wszystkim?” przedstawiła szereg inicjatyw podejmowanych w olsztyńskim środowisku.

Przykładowe działania to:

- Program „Młodzież w działaniu” realizowany przy udziale wolontariuszy z różnych krajów; dużym zainteresowaniem cieszyły się zwłaszcza „kawiarenki językowe” prowadzone na zasadzie konwersatorium.
- Ekoakademia działania ekologiczne i prozdrowotne realizowane przy współpracy ze Stowarzyszeniem Młyn, np.: zbiórka elektrośmieci, organizacja Światowego Dnia Zdrowia, akcje adopcyjne psów i kotów, obchody Dnia Kota, wspieranie sprzątanania po psach.
- Odjazdowy bibliotekarz – wycieczka rowerowa.
- Gra miejska. Biorący w niej udział uczestnicy musieli obejść wszystkie filie biblioteczne w Olsztynie.
- Parking Day - przedsięwzięcie realizowane z zakładem komunikacji; na parkingach przykrytych sztuczną trawą prezentują się instytucje kultury.
- Turniej piłki ulicznej.
- Dni kultury różnych narodów, np. Dzień Japoński, Dzień Brazylijski, Dzień Szkocki, Dzień Kubański. Przydatne gadzety pozyskiwano z ambasad.
- Festiwal filmów amatorskich promujących miasto (współpraca z Miejskim Zakładem Przeciwdziałania i Terapii Uzależnień) – konkurs na krótki film kręcony komórką oraz warsztaty filmowe, podczas których uczestnicy zapoznawali się z tajnikami sztuki filmowej.
- Dzień Środków Masowego Przekazu (z Radiem Olsztyn i Radiem Uniwersyteckim) - audycja prowadzona przez pracowników biblioteki przez godzinę.
- Warsztaty interpersonalne „Nawigator” dla młodych ludzi szukających pracy.
- Copernicus run – bieg w przebraniach, biegną także bibliotekarze.
- Dzień Różnorodności Kulturowej.
- Urodziny Olsztyna. Księga z życzeniami dla miasta.
- Urodziny Planety 11.

Ostatni temat konferencji „Bibliotekarz i bibliotekarka jako przewodnicy po świecie społeczników” zaprezentowała Małgorzata Borowska, przedstawicielka Stowarzyszenia Klon/Jawor, która omówiła najbardziej przydatne dla bibliotek serwisy prowadzone przez to stowarzyszenie, jak np.:

- civipedia.ngo.pl – największy w Polsce serwis internetowy poświęcony wiedzy i badaniom dotyczącym zaangażowania społecznego.

Zamieszczane są tam wyniki kompleksowych badań społecznych dotyczących aktywności obywatelskiej Polaków, a w szczególności działań organizacji pozarządowych. Serwis jest źródłem wiedzy dla użytkowników poszukających wiedzy o stowarzyszeniach i fundacjach. Na portalu ngo.pl można też zamieszczać reklamy i informacje.

- mojapolis.pl – serwis gromadzący dane o społeczno-ekonomicznej kondycji gmin, powiatów i województw.

Serwis umożliwia dostęp do danych publicznych, a wszystkie wskaźniki prezentowane są w atrakcyjnej formie graficznej.

- poradnik.ngo.pl – informatorium dla organizacji pozarządowych

Informatorium udziela pomocy (bezpłatnej) w zakresie prowadzenia organizacji pozarządowych.

Stowarzyszenie wydaje też poradniki ABC i broszury, w których przybliża tematy istotne dla działalności fundacji i stowarzyszeń. Można je zakupić przez Internet (sklep.ngo.pl).

Klon/Jawor jest najbardziej rzetelnym źródłem wiedzy o stowarzyszeniach, fundacjach i społecznej aktywności Polaków. Wspiera stowarzyszenia, fundacje, nieformalne ruchy obywatelskie i osoby działające społecznie. Dlatego M. Borowska zachęcała do kontaktów biblioteki chętne do działań społecznych.

Omówiła też różnice między stowarzyszeniem a fundacją. Najistotniejsza z nich to rodzaj kapitału. W fundacji są to środki finansowe, a w stowarzyszeniu - ludzie.

Konferencję podsumowała J. Trusiuk. Podziękowała bibliotekarzom za trud włożony w realizację zaplanowanych wydarzeń społeczno-kulturalnych, za ciekawe inicjatywy i przygotowanie prezentacji oraz życzyła wszystkim uczestnikom wielu udanych przedsięwzięć.

Grzegorz Zys

Książnica Podlaska

Kraszewski. Komputery dla bibliotek

Kraszewski - Komputery dla bibliotek to program dotacyjny Instytutu Książki realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnicstwa w roku 2012. Nazwa programu nawiązuje do obchodzonego obecnie Roku Józefa Ignacego Kraszewskiego – ustanowione go przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

Celem programu jest podniesienie standardu bibliotek publicznych poprzez wyposażenie ich w nowoczesny sprzęt komputerowy umożliwiający użytkownikom biblioteki korzystanie z Internetu, a bibliotekarzom katalogowanie zbiorów i udostępnianie ich on-line.

Program skierowany był do wszystkich bibliotek publicznych w Polsce. Obejmował 3 zadania:

- 1) Zakup wybranych elementów infrastruktury informatycznej (serwerów, zapory sieciowej, aktywnych urządzeń sieciowych) - wojewódzkie biblioteki publiczne – maksymalna dotacja 100.000 zł¹;
- 2) Zakup sprzętu komputerowego wraz z urządzeniami peryferyjnymi i niezbędnym oprogramowaniem – powiatowe biblioteki publiczne² oraz gminne biblioteki publiczne z gmin miejskich powyżej 15 tys. mieszkańców – dotacja do 20.000 zł³;
- 3) Zakup sprzętu komputerowego wraz z urządzeniami peryferyjnymi i niezbędnym oprogramowaniem – gminne biblioteki publiczne z wszystkich gmin wiejskich, wszystkich gmin miejsko-wiejskich oraz gmin miejskich do 15 tys. mieszkańców – dotacja do 10.000 zł.

Jednym z zobowiązań bibliotek korzystających z dofinansowania z zadania 2 lub 3 jest obowiązek skatalogowania oraz umieszczenia on-line wszystkich jednostek inwentarzowych⁴, będących w posiadaniu biblioteki w ciągu dwóch lat od daty zakończenia zadania określonej w umowie.

¹ Wymagany był wkład własny WBP na poziomie 15% całości zadania

² Lub pełniące funkcje bibliotek powiatowych.

³ Zadanie 2 i 3 nie wymagało wkładu własnego.

⁴ Biblioteki powiatowe 100% zbiorów, biblioteki miejskie z miast powyżej 15 tys. mieszkańców – podwojenie dotychczasowej liczby rekordów.

PROJEKTY I PROGRAMY

W województwie podlaskim z programu *Kraszewski. Komputery dla bibliotek* skorzysta 12 bibliotek. Łączna kwota dofinansowania podlaskich bibliotek wynosi 162 262 zł. Wynik mógł być lepszy, ale niestety nie wszystkie aplikujące biblioteki otrzymały dotację.

Zadanie 2		
1.	Biblioteka Publiczna im. M. Konopnickiej w Suwałkach	20 000
2.	Miejska Biblioteka Publiczna w Bielsku Podlaskim	14 615
3.	MOK w Zambrowie. Miejska Biblioteka Publiczna	20 000
4.	Miejska Biblioteka Publiczna w Sejnach	20 000
5.	APK. Miejska Biblioteka Publiczna w Augustowie	18 750
Zadanie 3		
1.	Gminna Biblioteka Publiczna w Mielniku	10 000
2.	Biblioteka Publiczna Gminy Turośl	9 997
3.	KOK. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Knyszynie	10 000
4.	Biblioteka Miejska w Szczuczynie	10 000
5.	Biblioteka Publiczna w Rajgrodzie	10 000
6.	Biblioteka Publiczna Gminy w Nurcu Stacji	8 900
7.	M-GOK. Biblioteka Publiczna w Lipsku	10 000

Grzegorz Zys

Książnica Podlaska

Organizacje pozarządowe bibliotekom

II runda Programu Rozwoju Bibliotek to również kontynuacja „pakietu” Organizacje Pozarządowe Bibliotekom. Biblioteki mogły skorzystać z ofert 10 organizacji pozarządowych – czterech znanych z poprzedniej rundy Programu oraz 6 nowych organizacji.

Do ubiegania się o oferty organizacji uprawnione były biblioteki z II rundy Programu Rozwoju Bibliotek, które napisały plan rozwoju (wszystkie 10 ofert) oraz biblioteki z I rundy PRB, które uaktualniły swój plan rozwoju (6 nowych organizacji).

Dzięki współpracy bibliotekarzy i doświadczonych organizacji pozarządowych biblioteki poszerzą i wzbogacą swoją działalność, a mieszkańcy będą mieli w zasięgu ręki praktyczną, wartościową wiedzę i informację dotyczącą pracy i rozwoju zawodowego, finansów osobistych, zdrowia i profilaktyki, sportu oraz spraw społeczności. Mieszkańcy wezmą udział w działaniach animacyjnych: małe dzieci wraz z rodzicami twórczo spędzą czas w bibliotekach, miłośnicy i pasjonaci historii lokalnej stworzą cyfrowe archiwum, młodzież zrealizuje wspólny projekt wokół kultury i filmu, mieszkańcy zauważą biblioteki i ich potencjał.

Co oferują organizacje bibliotekom?

1. **„Biblioteczne zajęcia dla dzieci i rodziców”**, *Fundacja Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego*.

Nowatorskie działania dla małych dzieci i ich rodziców: Grupy Zabawowe oraz Biblioteczki dla Najmłodszych. W ramach projektu biblioteki otrzymają materiały do pracy z małymi dziećmi oraz zestawy książek i zabawek/gier edukacyjnych wraz z instrukcjami.

2. **„Cyfrowe Archiwa Tradycji Lokalnej (CATL)”**, *Fundacja Ośrodka KARTA*.

Zanurzenie się w przeszłości i spojrzenie na historię regionu oczami mieszkańców. Z dzienników, pamiętników, listów, kronik, zdjęć, osobistych dokumentów i relacji świadków powstanie – z pomocą bibliotekarza - lokalne archiwum cyfrowe.

3. **„Latający Animatorzy Kultury i Latający Socjologowie dla bibliotek”**, *Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „e”*.

PROJEKTY I PROGRAMY

Szukanie nowych inspiracji i pomysłów na działania; potrzeba konkretnych narzędzi pracy; lepsze poznanie swojej społeczności – to aspekty działalności Latającego Animatora Kultury i/lub Latającego Socjologa Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę”.

4. **„Kulturalnie i obywatelsko w bibliotece”**, *Centrum Edukacji Obywatelskiej (CEO)*.
Projekt dla odkrywców, kinofilów, tropicieli kulturalnych ciekawostek. Dzięki projektowi do biblioteki zawitają gwiazdy kina, bohaterowie przeszłości i wciągające opowieści, a wraz z nimi – młodzi czytelnicy!
5. **„Biblioteka – lokalne centrum praktycznej wiedzy”**, *Fundacja Nowe Media*.
Biblioteka i jej czytelnicy zdobędą nową wiedzę oraz narzędzia, które pozwolą w pełni korzystać z zasobów Internetu, nowych technologii, mediów społecznościowych. To, co mogło wcześniej budzić rezerwę, stanie się użyteczną codziennością.
6. **„Praca: Enter. Biblioteka jako miejsce informacji o rynku pracy”**, *Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych (FISE)*.
Projekt, dzięki któremu użytkownicy biblioteki będą chętniej wstawać każdego dnia i czerpać radość z wykonywanej pracy! Przygotowanie biblioteki do pełnienia roli lokalnych centrów wsparcia dla osób poszukujących pracy lub planujących karierę zawodową.
7. **„Pielęgniarstwo dla zdrowia społeczności. Edukacja zdrowotna w bibliotece”**, *Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie*.
Szansa dla biblioteki i jej czytelników, by zachować zdrowie i wydłużyć życie. Edukacja prozdrowotna wciąż potrzebuje świadomych, aktywnych ambasadorów. Bibliotekarz może zostać jednym z nich, a biblioteka awansować do miana lokalnego lidera promocji zdrowia i profilaktyki.
8. **„Prosto i przystępnie o domowych finansach”**, *Fundacja Wspomagania Wsi (FWW)*.
Odsłonięcie tajników mądrego gospodarowania budżetem domowym. Upowszechnianie wiedzy z zakresu podstawowej edukacji finansowej podczas zajęć w bibliotece.
9. **„Ruszaj się i odkrywaj świat”**, *Fundacja Volunteers for Sport (v4Sport)*.
Otwarcie biblioteki na całkowicie nowy obszar, jakim jest zdrowy tryb życia. Zaangażowanie dzieci, urozmaicające ofertę biblioteki o interaktywne zajęcia, wirtualne podróże i wielką przygodę ze... sportem.
10. **„Biblioteka jako przestrzeń dyskusji o sprawach lokalnych”**, *Civis Polonus*.

PROJEKTY I PROGRAMY

Stworzenie w bibliotece przestrzeni 3D - debaty, dyskusji, decyzji. W tym projekcie biblioteka to miejsce centralne, miejsce spotkania i rozmowy mieszkańców oraz lokalnych władz o wspólnych sprawach¹.

W województwie podlaskim z powyższych ofert skorzystały:

	CEO	Fundacja Rozwoju Dzieci im. J. A. Komeńskiego	Ośrodek KARTA	Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę”	Civis Polonus	FISE	Fundacja Nowe Media	FWW	v4Sport
GBP w Bakalarzewie		X							
BP w Gródku	X								
BPG Krasnopol		X							
GBP w Krypnie									X
BPMiG Łapy					X				
GBP w Mielniku		X							
GBP w Płocicznie-Tartak		X					X		
BG Łomża z/s w Podgórzu			X				X		
GBP w Poświętnem						X			
MBP w Siemiatyczach				X		X			
GBP w Słobódce		X							
CKiR. BP w Supraślu								X	
BM w Szczuczynie			X						
BPG Turośl						X			
MBP w Wasilkowie								X	
GBP w Wizajnach							X		

¹ za: http://www.biblioteki.org/pl/dla_uczestnikow/organizacje_pozarzadowe_bibliotekom_ii_runda [dostęp dnia 23.11.2012]

Grzegorz Zys

Książnica Podlaska

Aktywna Biblioteka

Konkurs Grantowy „Aktywna Biblioteka” realizowany przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce (ARFP) był skierowany do Bibliotek Partnerskich i Bibliotek Wiodących biorących udział w Programie Rozwoju Bibliotek. Konkurs stwarza niepowtarzalną szansę na wdrożenie w życie części wieloletniego Planu rozwoju biblioteki, a tym samym sprawdzenie w praktyce wiedzy zdobytej na szkoleniach.

Każda Biblioteka Wiodąca i Partnerska uczestnicząca w drugiej rundzie Programu Rozwoju Bibliotek mogła złożyć do ARFP maksymalnie dwa wnioski o dotację na realizację dwóch różnych projektów. Biblioteki z I rundy PRB (zarówno Wiodące, jak i Partnerskie), które nie otrzymały grantu w pierwszej rundzie „Aktywnej Biblioteki” mogły złożyć jeden wniosek.

Kwota pojedynczej dotacji wynosiła maksymalnie 5000 zł. Każdy dobry i poprawnie przygotowany projekt miał szansę otrzymania grantu. Podstawowymi warunkami formalnym wzięcia udziału w konkursie było:

- Dla bibliotek II rundy PRB: napisanie i umieszczenie w Wirtualnym Segregatorze wieloletniego Planu rozwoju biblioteki (dotyczyło to zarówno bibliotek wiodących jak i partnerskich),
- Dla bibliotek I rundy PRB: zaktualizowanie swojego Planu Rozwoju Biblioteki w Wirtualnym Segregatorze,
- Dla wszystkich: przygotowanie i opisanie projektu, który miał zostać dofinansowany.

Projekt starający się o dofinansowanie w Konkursie „Aktywna Biblioteka” musiał być oparty na jednym z czterech pól aktywności biblioteki:

- Informacja i wiedza
- Kultura
- Edukacja
- Integracja społeczna

W województwie podlaskim granty na realizację uzyskało 8 projektów z siedmiu bibliotek. Wszystkim grantobiorcom serdecznie gratulujemy.

	Tytuł projektu	Biblioteka
1	Z komputerem za pan brat	Miejska Biblioteka Publiczna w Ciechanowcu
2	Bibliotek miejscem spotkań. Książka uczy, bawi, wychowuje - zajęcia czytelnicze dla dzieci w wieku 3-6 lat.	Miejska Biblioteka Publiczna w Czarnej Białostockiej
3	No i gitarka! - w bibliotece nie musi być nudno.	Gminna Biblioteka Publiczna w Dziadkowicach zs w Kątach
4	Seniorzy z pasją	Biblioteka Publiczna w Gródku
5	Edukacyjny Kącik Malucha	Biblioteka Publiczna w Gródku
6	Lokalne Archiwum Cyfrowe	Biblioteka Gminy Łomża z siedzibą w Podgórzu
7	Wystawa „Szczuczyn i okolice nie tylko w starej fotografii”	Biblioteka Miejska w Szczuczynie
8	Turoślańskie pejzaże w obiektywie	Biblioteka Publiczna Gminy Turośl

Wioletta Buzun

Książnica Podlaska

Ochrona i zachowanie cennych zbiorów Książnicy Podlaskiej

W 2012 roku Książnica Podlaska złożyła wniosek do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację projektu: *Ochrona i zachowanie cennych starodruków Książnicy Podlaskiej stanowiących materialne dziedzictwo kulturowe*. Projekt dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego; środki pozyskano w ramach programu *Dziedzictwo kulturowe: Wspieranie działań muzealnych*. Celem zadania jest wykonanie konserwacji dwóch starodruków:

1. Ritualis, Waltera pars, de cearemoniis ecclesiasticis. De Benedictio-nibus, Reguale Generale. [1730] Cracoviensis
2. Leitourgikon Si est' Służebnik. Wilno – Supraśl, 1692

Starodruk podczas konserwacji

PROJEKTY I PROGRAMY

Obecnie prace dobiegają końca, starodruki są przygotowywane do szycia. Do wykonania zostało: szycie, oprawa oraz wykonanie pudeł ochronnych z tektury bezkwasowej w celu zabezpieczenia starodruku. Zakończenie zadania przewidziano na koniec listopada 2012 roku.

Celem ogólnym projektu jest ochrona cennych dla regionu, biblioteki i kultury polskiej zasobów bibliotecznych Książnicy Podlaskiej. Ochrona i konserwacja pozwoli zachować książki w dobrym stanie dla następnych pokoleń. Po zabiegach konserwatorskich starodruki zostaną poddane cyfryzacji i umieszczone w sieci Internet. Zadanie zostanie zrealizowane do końca grudnia roku 2012.

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Renata Żebrowska

Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Grajewo z siedzibą w Rudzie

Teraz My - DKK dla dzieci i młodzieży

Instytut Książki w ramach projektu *Teraz My - DKK dla dzieci i młodzieży* zorganizował ogólnopolskie szkolenie moderatorów dziecięcych Dyskusyjnych Klubów Książki. Szkolenie odbywało się w dniach 19-21.11.2012r. w Centrum Hotelowo-Konferencyjnym Fort Piontek w Warszawie. Udział wzięło 72 moderatorów z całej Polski.

Zaproponowane tematy szkoleń :

1. Artystyczny recykling komputerowy. Ilustracja książki.
2. Czytanie przez zabawę - animacja zajęć dla dzieci.
3. Jak zorganizować wydarzenie kulturalne, które wszyscy zapamiętają?
4. Z książką w miasto. Rzecz o grze miejskiej dla młodzieży.
5. Metody pracy z dziećmi - chusta Klanzy.

Każdy z uczestników mógł wziąć udział w trzech wybranych przez siebie szkoleniach.

Pierwszego dnia, po uroczystym powitaniu uczestników szkolenia przez pana Marka Jurowskiego, koordynatora z Instytutu Książki, Panią Marię Kulik - prezesa polskiej sekcji IBBY oraz przedstawiciela wydawnictwa Nasza Księgarnia przyszedł czas na sesję integracyjną, która trwała 2 godziny, a minęła momentalnie. Bibliotekarki i jeden bibliotekarz świetnie się bawili. Kulminacyjny punktem pierwszego dnia było spotkanie z pisarzami: Agnieszką Frączek, Joanną Olech i Pawłem Beręsewiczem. Zaproszeni goście w 25 minutowych sesjach zaproponowali formy pracy z czytelnikiem wykorzystywane przez nich w trakcie spotkań z czytelnikami.

Drugi dzień to uczestnictwo w wybranych szkoleniach. Autorka tego tekstu uczestniczyła w szkoleniu: Jak zorganizować wydarzenie kulturalne, które wszyscy zapamiętają? - prowadzonym przez Iwonę Haberny - właścicielkę Agencji Promocyjnej OKO, dyrektora działu promocji i PR Wydawnictwa Literackiego. Temat drugiego szkolenia: Czytanie przez zabawę - animacja zajęć dla dzieci było prowadzone przez Ewę Sularz-historyka, edukatora, animatorkę prowadzącą zajęcia dla dzieci i młodzieży w Domu Spotkań z Historią.

Zajęcia z chustą

Na trzecie spotkanie w ostatnim dniu autorka tego tekstu wybrała: Metody pracy z dziećmi - chusta Klanzy – zajęcia prowadzone przez Dorotę Domeracką, kierownika Ośrodka Czytelnictwa Chorych i Niepełnosprawnych przy Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece w Gdańsku.

Szkolenie zakończyło się sesją podsumowującą prowadzoną przez Marka Jurowskiego.

Trzy dni minęły bardzo szybko. Bogatsi w wiedzę i materiały oraz nowe znajomości wróciliśmy do swoich środowisk, żeby jeszcze bardziej efektywnie pracować z naszymi czytelnikami.

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

Podzielmy się doświadczeniami

Kolejne szkolenie dla moderatorów DKK było poświęcone literaturze fantastycznej oraz podróżniczej. Jego organizatorem były: Dział Instrukcyjno-Methodyczny Książnicy Podlaskiej oraz Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego.

Tym razem – dn. 26. 09. 2012 r. - bibliotekarze spotkali się w pomieszczeniu Wypożyczalni Głównej. Ogółem uczestniczyły 34 osoby z bibliotek terenowych i filii Książnicy Podlaskiej.

Po powitaniu bibliotekarzy przez dyrektora Jana Leończuka, przystąpiono do realizacji programu. Seminarium prowadziły: Joanna Trusiuk, kierownik Działu Instrukcyjno-Methodycznego i Małgorzata Rokicka-Szymańska, kierownik Biblioteki Publicznej Powiatu Białostockiego.

Zgromadzeni z uwagą wysłuchali wystąpienia dr. P. Stasiewicza z Uniwersytetu w Białymstoku, który mówił na temat literatury fantastycznej. Zauważył, że pisarze zajmujący się tą literaturą często traktowani są przez literaturoznawców jako „pariasi”, gdyż nie piszą o współczesnych problemach, uciekają od rzeczywistości do wymyślonych światów. Takie podejście wynika z tradycji utożsamiania z wielką literaturą powieści realistycznej, myślenia w kategoriach XIX-wiecznego realizmu. Dopiero w latach 90-tych XX wieku naukowcy zaczęli „na poważnie” zajmować się fantastyką. Zwykle przy ocenie literatury fantasy, zwłaszcza przeznaczonej dla dzieci i młodzieży powraca się do jej roli w procesie wychowania. Oczekuje się jej włączenia w proces edukacyjny, przekazywania wartości moralnych. Taka postawa dała się np. zauważyć na konferencji poświęconej literaturze fantastycznej, zorganizowanej przez Wyższą Szkołę Humanistyczno-Ekonomiczną w Łodzi w 2004r. , w której uczestniczył prelegent. Zwrócił uwagę, że zawsze gdy ukazywały się „ważne” książki fantastyczne, także w przypadku wznowień, budziły kontrowersje i dyskusje.

Obecnie wśród literaturoznawców dominują dwa nurty. Pierwszy z nich zarzuca autorom całkowite oderwanie się od rzeczywistości, drugi uważa fantasy za „prawdziwą” literaturę i doszukuje się jej związków z mitologią i nurtem chrześcijańskim.

Literatura fantasy dość często budzi też wątpliwości odnośnie adresata.

Nawet takiego klasyka literatury fantasy, jakim był J.R.R. Tolkien, świat zaakceptował późno. W momencie, gdy ukazywały się jego książki (*Hobbit* – w 1937 r., *Władca Pierścieni* – w 1954 r.), także budził kontrowersje, podobnie jak inny brytyjski autor fantasy – C. S. Lewis, twórca *Opowieści z Narnii*. Zresztą nawet Tolkien krytykował Lewisa (swego przyjaciela) za „przenikanie światów” – realnego i stworzonego. U Tolkiena świat przedstawiony jest kreowany w sposób odmienny. Jest „zamknięty”. Czytelnik ogląda go z zewnątrz.

Opowieści z Narnii (wydane w latach 1949 – 1954) do dziś budzą dyskusje, co można było obserwować po ich ekranizacji. Film budził entuzjazm – zwłaszcza środowisk chrześcijańskich, ale też byli i tacy krytycy, którzy wskazywali na jego szkodliwe oddziaływanie na psychikę dziecka.

Wykładowca zwrócił też uwagę na trylogię *Mroczne materie* autorstwa angielskiego pisarza P. Pullmana, w której przedstawia wszystkie problemy świata rzeczywistego w kreowanym przez siebie świecie.

Wspomniał też o znanym cyklu J. K. Rowling *Harry Potter*... Ocenił go jako zbyt schematyczny, będący „mieszanką” wielu kultur, jako książkę, która nie reprezentuje jakiegokolwiek światopoglądu.

Jako książkę, którą „dobrze się czyta” przedstawił *Czarodziejów* L. Grossmana, choć polecał ją raczej dla dorosłej młodzieży. Świat ukazany w tej książce jest brutalny, depresyjny. Bohaterowie z niego uciekają, są rozczarowani.

Po przerwie wystąpili kolejni prelegenci, których wyczerpująco i ciekawie przedstawiła Małgorzata Rokicka-Szymańska.

Na szkolenie został zaproszony Leszek Szczasny, który już wcześniej gościł w niektórych bibliotekach jako autor książki *Świat na wyciągnięcie ręki* poświęconej wyprawie tureckiej. Tym razem przygotował prezentację o swojej wyprawie afrykańskiej przez Maroko do Mauretanii. Zebrani z zainteresowaniem obejrzeni zdjęcia przedstawiające świat tak odmienny od naszego. Niektórzy – w kuluarach – wyrażali zadowolenie, że nasze życie codzienne toczy się w lepszych warunkach. Bibliotekarki były też zainteresowane zakupieniem książki.

Po przerwie prezentował się kolejny podróżnik, Marcin Obątek – pilot wycieczek, obrońca przyrody, przewodniczący Stowarzyszenia Czysty Świat, pomysłodawca wyprawy Ursusem dookoła świata realizowanej od 2001 r. i organizator Polskiej Ekspedycji Amazońskiej- wypraw archeologicznych do Boliwii, jeden z założycieli Klubu Globtrotera ToTuToTam. Traktoriada to plan wieloetapowej podróży przez wszystkie kontynenty świata. M. Obątek zwiedził wiele krajów w Ameryce Południowej – Chile, Boliwię, Peru, Paragwaj, Urugwaj. Podróżował też konno przez Argentynę. Planuje wydać – wraz z innymi autorami, również podróżnikami – książkę poświęconą podróżom.

DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI

Prezentacja i opowieści Marcina Obałka również spotkały się z życzliwym odbiorem bibliotekarzy.

Następnie wystąpiła Joanna Trusiuk, kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego, która przedstawiła działalność DKK w I półroczu 2012 r. w woj. podlaskim.

Działa 35 klubów, w tym 18 dla dorosłych i 17 dla młodzieży. Odbyło się 198 spotkań klubowiczów. Omówiono 159 tytułów. Zakupiono dla klubów 914 książek. Zorganizowano 30 spotkań autorskich. Najaktywniej działają kluby w Łapach, Czerwonem, Hajnówce, Wasilkowie, Zambrowie.

J. Trusiuk przypomniała o nadsyłaniu relacji ze spotkań w II półroczu.

Autorzy najciekawszych relacji oraz recenzji książek nadesłanych w I półroczu zostali nagrodzeni.

Najciekawsze relacje¹ nadesłali: Wiesława Filipkowska z Biblioteki Publicznej w Mońkach, Marta Sokólska z Gminnej Biblioteki Publicznej im. Zygmunta Glogera w Tykocinie, Małgorzata Ostrowska z Gminnej Biblioteki Publicznej w Sztabinie (relacja napisana przez klubowiczkę).

Autorami recenzji² byli: Katarzyna Pietryńczak z Gminnej Biblioteki Publicznej w Poświętnem, Jolanta Chrostowska-Sufa z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zambrowie i Joanna Kisielewicz z Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Tadeusza Rakowieckiego w Hajnówce.

Wyróżnieni bibliotekarze opowiedzieli zebranych o swoich doświadczeniach w pracy z DKK i najciekawszych spotkaniach zorganizowanych w I półroczu 2012r. oraz omawianych książkach.

„Program realizowany jest we współpracy z Instytutem Książki”

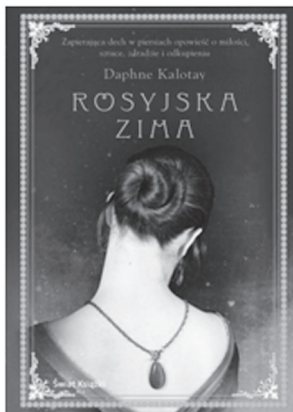
¹ Nagrodzone relacje można znaleźć w bieżącym nr „Głosu Bibliotek...”

² Recenzje do przeczytania na stronie www.ksiaznicapodlaska.pl/site/dkk

Wiesława Filipkowska

Biblioteka Publiczna w Mońkach

Daphne Kalotay - „Rosyjska zima”

Tytuł omawianej książki był jak najbardziej adekwatny do pogody panującej za oknem. Mimo mrozu na spotkanie 1 lutego przybyli prawie wszyscy klubowicze. „Rosyjska zima” została jednogłośnie uznana za bardzo interesującą powieść. Opowiada ona o losach tancerki baletowej w czasach Związku Radzieckiego. Tytułowa, stalinowska zima ścierała mrozem wiele istnień ludzkich, zamroziła ich radość życia, talent i serca. Podziw budzą niezwykle zdolni i pracowici Rosjanie, których osiągnięcia w wielu dziedzinach sztuki i sportu budziły i budzą podziw na całym świecie. Osiągnięte przez nich mistrzostwo stanowiło

okienko, przez które mogli zajrzeć do innych „mniej doskonałych” światów.

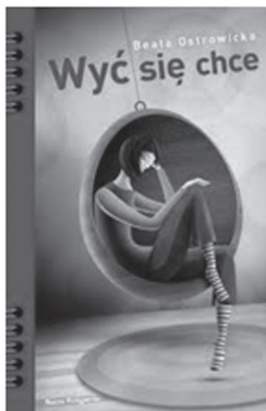
Klubowicze wspominali swoje wizyty w Moskwie - kąpiące od złota wnętrza moskiewskich teatrów i publiczność w walonkach, wszechobecne błoto i zapach wyciąganego w przerwach jedzenia, wszak publiczność była dowożona z odległych nieraz sowchozów i kołchozów. Okazało się, że dwie panie w młodości chodziły na zajęcia baletowe i wyjaśniały nam niektóre pojęcia dotyczące stroju tancerek i tancerzy. Aby poczuć klimat książki, obejrzelśmy fragmenty „Jeziora łabędziego” w wykonaniu Królewskiego Baletu Szwedzkiego. Z nostalgią wspomniano wielkie role Mai Plisieckiej i ze zdziwieniem zauważono, że kiedyś na wszystko był czas, a teraz przecieka nam wszystko przez palce i dajemy się karmić „telewizyjną papką”.

Spotkaniu jak zwykle towarzyszyła herbata i ciasto. Mimo mrozu zrobiło się nam trochę cieplej na sercu po łyku piękna, jakiego dostarczył nam spektakl i dzięki dobrym emocjom krążącym między klubowiczami.

Marta Sokólska

Gminna Biblioteka Publiczna im. Zygmunta Glogera w Tykocinie

Relacja ze spotkania członków DKK

Ostatnia sobota miesiąca, kilka minut przed godziną dziesiątą. Stoliki i krzesła ustawione, ciasto i soki „w pogotowiu”, bo mimo święta - nasze spotkanie jest zawsze dla nas świętem. Wiem, jak ciężko wstać w wolną sobotę, więc nie dziwi nikogo fakt, że dopiero dwie minuty przed ustaloną godziną zaczynają schodzić się nasi cudowni uczestnicy. Nadmienię tylko, że do naszego klubu należy młodzież gimnazjalna i licealna.

Książką, której omawianiem zajęliśmy się tym razem była pozycja Beaty Ostrowickiej pt. „Wyc się chce”. Książka ta to doskonałe odzwierciedlenie uczuć każdego nastolatka. Zawodzą przyjaciele, rodzice nie rozumieją, czyli „klasyka” dla każdego nastolatka. Julka, bo tak ma na imię główna bohaterka, uważa że jest najbardziej pokrzywdzoną osobą na świecie. Częste, głośne awantury między rodzicami, jej awantury z matką, a do tego wszystkiego (jakby było mało) chłopak, do którego wdycha nie zwraca na nią uwagi. Wiara we własne możliwości Julii zostaje zniszczona i dlatego jej życie przebiega według scenariusza innych, bo przecież „oni wiedzą lepiej”. Szkoła, do której uczęszcza – wybór rodziców, nowa fryzura to ta, którą wybrała dla niej koleżanka, a wreszcie oszustwo, którego dopuszcza się Julia również za namową „przyjaciółki”.

Każdy, kto czyta tę książkę może odnaleźć w głównej bohaterce trochę samego siebie, dlatego czyta się ją bardzo szybko. Losy Julki sprawiają, że rzeczywiście „wyc się chce”.

Dyskusja na temat książki była bardzo intensywna, ponieważ na pytanie: „Kto jest winien tej całej sytuacji?” młodzież zareagowała bardzo emocjonalnie i rozpętała się prawdziwa awantura, bo każdy miał inny pomysł na rozwiązanie problemów Julki.

Klubowiczom propozycja pani Ostrowickiej bardzo przypadła do gustu, mogliśmy o niej rozmawiać bardzo długo, ponieważ każdy był albo jeszcze

DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI

jest nastolatkiem i miał podobne doświadczenia, bo chociaż świat tak bardzo pędzi do przodu, to problemy nastolatków są wciąż takie same.

Zawsze staramy się dodatkowo coś przygotować na nasze zebrania, a to warsztaty z jakąś ciekawą postacią, a to zajęcia plastyczne itp. Tak było i tym razem. Nasza koleżanka Magdalena weszła w posiadanie gry o tajemniczym tytule „TABU”. Gra tak wciągnęła klubowiczów, że spotkanie zakończyło się wspólną zabawą.

Kinga Ostrowska

Czytelniczka Gminnej Biblioteki Publicznej w Sztabinie

Relacja ze spotkania DKK

W maju członkinie klubu omawiały książkę Carla Luisa Zafona pt. „Marina”. Przebieg spotkania był trochę inny od tych, w których brałyśmy udział do tej pory. Pani Małgosia zaprosiła nas do swojego ogrodu. W piękne majowe popołudnie wśród zieleni i śpiewu ptaków najpierw omówiliśmy treść książki. Dziewczęta zrobiły to z ogromnym zaangażowaniem, gdyż powieść ta wszystkim bardzo się podobała i przeczytały ją z zainteresowaniem. Nowym punktem spotkania było odegranie scenek przedstawiających niektóre sytuacje opisane w powieści. Wybrałyśmy te najbardziej przerażające i pełne grozy. Zresztą w książce było ich bardzo dużo i miałyśmy w czym wybierać. Zużka z Julką odegrały scenkę przedstawiającą w jaki sposób Marina i Oskar śledzili zagadkową Damę w czerni. Skrywały się pośród cmentarnych nagrobków, skradały się tuż za idącą Damą. Wyglądało to bardzo komicznie, ponieważ w ogrodzie nie było nagrobków i niektóre gesty, jakie wykonywały dziewczęta wszystkich bardzo rozśmieszały. Ja i Magda przedstawiłyśmy jak Marina i Oskar poszli do starego domu, w którym znajdowały się manekiny. Uciekałyśmy stamtąd, co sił w nogach przed goniącymi nas kukłami. Tak naprawdę to uciekałyśmy przed psem Pani Małgosi, który towarzyszył nam podczas całego spotkania.

Ostatnim punktem było wspólne grillowanie, ale zanim je rozpoczęliśmy, otrzymałyśmy dodatkowe zadanie do wykonania. Pani Małgosia poprosiła nas o zareklamowanie powieści na lekcji języka polskiego naszym koleżankom i kolegom. Zrobiłyśmy to z przyjemnością, ponieważ powieść ta - i inne autorstwa C. L. Zafona - są naprawdę godne polecenia i młodzież z chęcią je czyta.

Książka podobała mi się tak bardzo, że napisałam charakterystykę tytułowej bohaterki Mariny.

Charakterystyka Mariny

Marina to tytułowa bohaterka książki C.R. Zafona. Ma około 14 lat. Mieszka w Barcelonie z ojcem o imieniu German. Jej matka nie żyje. Jest dość szczupła, ma jasne włosy. Najczęściej ubiera się w sukienki. Bohaterka, mimo że nie chodzi do szkoły, wie bardzo dużo, ponieważ uczy ją jej ojciec. Nigdy nie miała przyjaciół, jednak gdy w jej domu pojawia się Oskar, wie że na pewno z nim się zaprzyjaźni. Zabiera go w nieznanne mu zakątki Barcelony. Gdy na swej drodze napotykają zagadkę, Marina ma bardzo dużo spostrzeżeń i w strasznych dla nich momentach potrafi znaleźć wyjście. Gdy odwiedzili z Oskarem inspektora, usłyszała że byłaby dobrą policjantką. Jest wyrozumiała i czuła. Gdy w deszczową noc chłopak przybiegł do niej przemoczony do suchej nitki, nie wygoniła go lecz wysłuchała i pozwoliła zostać. Nawet

DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI

wiedząc o swojej chorobie, potrafiła cieszyć się życiem i uśmiechać się. Rozumie Oskara i jego problemy, słucha o nich, mimo że sama ma o wiele więcej zmartwień. Bardzo lubi pisać. Jej ulubioną opisywaną postacią jest Oskar. Dziewczyna, by nie stracić przyjaciela, gotowa była kłamać. Mówiła, że jeżdżą do szpitala, ponieważ German jest chory. Na końcu powieści Oskar poznaje prawdę, że to właśnie ona cierpi na nieuleczalną chorobę. Podczas jej pobytu w szpitalu, dał jej książkę z pustymi kartkami i powiedział, by opisała ich przygodę. Z zapalem wzięła się do pracy, jednak śmierć nie pozwoliła jej dokończyć. Marina to bardzo ciekawa bohaterka. Na jej przykładzie można zobaczyć jak bardzo życie jest cenne, że trzeba cieszyć się każdą jego chwilą.

Elżbieta Drozdowska

Książnica Podlaska

Bibliografia województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego T.7 (1990-1992) – kontynuacja po 12 latach

W ramach zadania realizowanego przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Białymstoku, dofinansowanego ze środków z budżetu miasta Białystok, w końcu 2012 roku ukazała się drukiem *Bibliografia województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego (1990-1992)*. Wieloletnia praktyka Książnicy Podlaskiej w opracowywaniu i udostępnianiu materiałów bibliograficznych o charakterze regionalnym, wskazuje na szerokie zainteresowanie użytkowników tego typu wydawnictwami.

Bibliografia województw... zawiera informacje o najważniejszych publikacjach dotyczących środowiska geograficznego, historii, życia społecznego i kultury regionu. Kierowana jest do szerokiego grona użytkowników: naukowców, środowiska akademickiego, nauczycieli, uczniów i innych osób zainteresowanych regionem. Jednocześnie wpisuje się w ustawy obowiązek, nałożony na placówki o statusie wojewódzkiej biblioteki publicznej, jakim jest „opracowywanie i publikowanie bibliografii regionalnych.”¹

Bibliografia województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego (1990-1992) będzie siódmym tomem wydawnictwa, które jako *Bibliografia regionu białostockiego* zaczęło ukazywać się w roku 1964. Dotychczas wydane tomy obejmują piśmiennictwo za lata 1944-1989. Poprzedni tom z tego cyklu, za lata 1986-1989, został wydany w 2000 r. Z uwagi na rosnące opóźnienie daty publikacji, w stosunku do okresu, za który rejestrowane było piśmiennictwo, podjęto wówczas decyzję o pozostawieniu materiału bibliograficznego za lata 1990-1998 w kartotekach i rozpoczęto edycję bieżącej *Bibliografii Województwa Podlaskiego* (dotychczas wydano drukiem cztery tomy, obejmujące lata 1999-2006). O ile *Bibliografia Województwa Podlaskiego*, opracowywana pierwotnie w postaci elektronicznej (bazy komputerowej, z której generowany był wydruk), zapewniała bieżącą informację, o tyle luka w bibliografii regionalnej, obejmująca lata 1990-1998 (zarówno w postaci elektronicznej, jak i drukowanej) stawała się coraz bardziej dotkliwa. Korzystanie z kartoteki nie tylko było mało komfortowe, ale wiązało się

¹ Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Dz.U. 1997, nr 85, poz. 539, art. 20.

z ryzykiem utraty części - zgromadzonego wysiłkiem wielu osób - materiału. W 2006 r. rozpoczęto retrokonwersję bibliografii za lata 1990-1992; równolegle prowadzono prace nad uzupełnianiem materiału (przeoglądanie bibliografii narodowej i bibliografii specjalnych). W 2011 roku można było przystąpić do edycji siódmego tomu.

Metoda, zakres oraz układ pracy stanowią kontynuację rozwiązań przyjętych w poprzednich tomach wydawnictwa. Bibliografia jest przedmiotowa, rejestruje piśmiennictwo związane tematycznie z regionem wyznaczonym przez granice trzech województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego (wg podziału administracyjnego Polski w latach 1975-1998). Zakres obejmuje szerokie spektrum zagadnień dotyczących regionu, m.in.: środowisko geograficzne, historię, etnografię, gospodarkę, zagadnienia społeczne i polityczne, szkolnictwo i oświatę, naukę i szkolnictwo wyższe, literaturę, kulturę, sztukę, zagadnienia wyznaniowe. Bibliografia gromadzi informacje o osobach wywodzących się z regionu, działających na jego terenie, m. in.: pisarzach, politykach, działaczach samorządowych, przedsiębiorcach, działaczach społecznych, naukowcach, artystach. W kilku działach o rejestracji dokumentu decyduje kryterium podmiotowe (formalne). Dotyczy to: wykazu czasopism i wydawnictw ciągłych (miejsce wydania), katalogów wystaw (instytucja sprawcza), twórczości pisarzy (ujęto wszystkie książki bez względu na treść). Odnośnie gromadzenia informacji stosowano wcześniejsze ustalenia: „Sposoby pozyskiwania materiałów do bibliografii były różnorodne, uwzględniano wszystkie możliwe źródła prymarne i pochodne: autopsja na podstawie regionalnego egzemplarza obowiązkowego i bieżących zakupów książek i czasopism do biblioteki, przejmowanie opisów z bibliografii, w tym podstawowej, jaką jest bibliografia narodowa, a także specjalnych, dziedzinowych, a nawet tematycznych zestawień bibliograficznych.”²

Bibliografia regionalna rejestruje wydawnictwa zwarte, artykuły z czasopism, czasopisma w całości, prace z wydawnictw zbiorowych, fragmenty książek i artykułów. W odniesieniu do znacznej części dokumentów bibliografia ma charakter prymarny. Uwzględnia dokumenty niezamieszczone w bibliografii narodowej, takie jak: dokumenty życia społecznego (katalogi wystaw, programy imprez), wydawnictwa o objętości mniejszej niż 17 stron, publikacje niskonakładowe, maszynopisy, biuletyny organizacji i towarzystw, sprawozdania statystyczne. Największą grupą dokumentów rejestrowaną wyłącznie w bibliografii regionalnej są artykuły z gazet i czasopism regionalnych. Bibliografia ma charakter retrospektywny, zasadniczy jej zrąb to publikacje z lat 1990-1992. Zamieszczone zostały też opisy ważnych publikacji (czasopisma, opracowania monograficzne) z lat wcześniejszych (1987-

² H. Sołomiątko: Dokumentacja bibliograficzna piśmiennictwa regionalnego w Książnicy Podlaskiej w Białymstoku. Bibliotekarz Podlaski, Nr 3 (2001), s. 23.

1989), nieujęte w poprzednim tomie, na które natrafiono w toku poszukiwań bibliograficznych. W nielicznych przypadkach zarejestrowano publikacje wraz z kontynuacjami w latach 1993-1995 (kolejne odcinki cykli artykułów z czasopism regionalnych oraz recenzje dołączone do recenzowanych pozycji, bez względu na datę publikacji). Gromadząc piśmiennictwo, nie stosowano ograniczeń ze względu na język i miejsce wydania dokumentów.

Materiały opracowywano głównie z autopsji, nieznaczną ilość opisów przejęto z bibliografii narodowej lub bibliografii specjalnych. Odnośnie opisu bibliograficznego kontynuowano wcześniejsze ustalenia. „We wszystkich tomach stosowany był opis wg polskich norm, które były co jakiś czas modyfikowane, w dążeniu do przystosowania ich do zasad opisu międzynarodowego. Niezależnie jednak od zmian i stosowanej terminologii opis był na tyle szczegółowy, by pozwalał nie tylko na rozpoznanie dokumentu i zorientowanie się w jego przydatności, ale też uwypuklenie tych cech, które zdecydowały o jego zakwalifikowaniu do bibliografii regionalnej.”³ W tomie siódmym opisy bibliograficzne sporządzono na podstawie polskich norm: *PN-82/N-01152-01. Opis bibliograficzny: książki* oraz *PN-N-01152-02. Opis bibliograficzny: wydawnictwa ciągłe*. Transliterację alfabetów cyrylickich przeprowadzono zgodnie z normą *PN-ISO 9. Transliteracja znaków cyrylickich na znaki łacińskie: języki słowiańskie i niesłowiańskie*.

Układ zrębu głównego bibliografii oparty jest na „ramowym schemacie klasyfikacyjnym bibliografii regionalnej przedmiotowej”⁴, w stosunku do którego zastosowano niewielkie modyfikacje. Zapewnia on przejrzyste uporządkowanie materiału i ułatwia bezpośredni dostęp do poszukiwanych zagadnień. Funkcję wyszukiwawczą wspomagają indeksy: alfabetyczny i przedmiotowy. Indeks alfabetyczny zawiera nazwiska autorów, współautorów, tłumaczy, redaktorów, ilustratorów oraz tytuły prac zbiorowych. Indeks przedmiotowy grupuje nazwy osobowe, geograficzne, nazwy instytucji oraz dziedzin i zagadnień. Podstawowym kluczem wyszukiwawczym w bibliografii regionalnej jest temat geograficzny. Z uwagi na zasięg chronologiczny (1990-1992), mając na uwadze spójność z poprzednimi tomami (za lata 1976-1989), zastosowano analogiczną formę tematu geograficznego, uwzględniając aktualny wówczas podział administracyjny kraju. Uznano, że taka forma dobrze wpisze się w funkcję dokumentacyjną bibliografii, jednocześnie spełniając funkcję informacyjną już na poziomie hasła. *Bibliografia województw (...)* zaopatrzona jest ponadto w spis wykorzystanych czasopism i ich skrótów oraz wykaz skrótów wyrazów typowych, używanych w opisach bibliograficznych.

³ Tamże, s. 26.

⁴ B. Eychler: *Bibliografia regionalna i lokalna*. W: *Metodyka bibliograficzna*. Warszawa, 1963, s. 307-310.

Powszechną w ostatnim czasie tendencją jest rezygnacja z postaci drukowanej bibliografii na rzecz formy elektronicznej. Powodowana jest ona z jednej strony malejącym zainteresowaniem użytkowników taką formą, z drugiej strony ogromną pracochłonnością przygotowania i dodatkowymi kosztami druku. W środowisku naukowym pojawiają się jednak opinie przemawiające za postacią drukowaną bibliografii, podkreślające komplementarność obu form: „Rezygnacja z drukowania spisów bibliograficznych, choć czasami nieunikniona, zawsze musi być poprzedzona głębokim namysłem i dokonana z ostrożnością. W pewnych sytuacjach jedynym wiarygodnym źródłem do badań może być tylko bibliografia drukowana.”⁵ „Bibliografia w postaci bazy danych odzwierciedla stan piśmiennictwa, daje bogate możliwości prowadzenia poszukiwań, ale podlegając ciągłym ujednoliceniom, wynikającym ze zmian norm bibliograficznych, nie odzwierciedla rzeczywistego kształtu opisów bibliograficznych, haseł opisu oraz postaci charakterystyk rzeczowych dokumentów, sporządzanych w różnym czasie.”⁶

Bibliografia województw: białostockiego, łomżyńskiego i suwalskiego (1990-1992), jest częścią bazy komputerowej istniejącej w programie MAK BN. Do druku wyselekcjonowano 3289 dokumentów. Drukowana wersja bibliografii nie zawiera wielu artykułów z prasy regionalnej i lokalnej oraz dokumentów życia społecznego. Cała baza obejmuje trzy ciągi chronologiczne: 1990-1992 (kompletny, liczący ok. 6 tys. rekordów), 1993-1995 (niekompletny, liczący ponad 5 tys. rekordów), 1996-1998 (niekompletny, liczący ponad 7 tys. rekordów) i dostępna jest na stronie internetowej Książnicy Podlaskiej. Planowane jest wydanie drukiem kolejnych tomów *Bibliografii województw (...)*, dzięki czemu region białostocki uzyskałby dokumentację bibliograficzną, obejmującą całe piśmiennictwo regionalne począwszy od 1944 r.

Zrealizowano przy pomocy finansowej
Prezydenta Miasta Białegostoku

⁵ J. Woźniak-Kasperek: Organizacja informacji w bibliografii: tradycja i nowe możliwości. W: Szósta Ogólnokrajowa Narada Bibliografów, Warszawa 23-24 października 2008. Warszawa, 2010. s. 119.

⁶ J. Sadowska: Główne problemy współczesnej polskiej bibliografii. W: Bibliografia: teoria, praktyka, dydaktyka, pod red. J. Woźniak-Kasperek, M. Ochmańskiego. Warszawa, 2009. s. 44.

Joanna Trusiuk

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

Warsztaty z zakresu praktycznych aspektów ochrony danych osobowych w bibliotece (Białystok, 14-16 listopada 2012 r.)

Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku zorganizowała w dniach 14-16.11.2012 r. warsztaty z zakresu praktycznych aspektów ochrony danych osobowych w bibliotece, które odbyły się w sali szkoleń biblioteki. Podstawowym celem warsztatów było zapoznanie uczestników z teorią i wskazanie źródeł informacji.

Warsztaty poprowadzili pracownicy Instytutu Książki z zespół MAK+, Sylwia Czub-Kielczewska i Artur Sawicki.

Uczestnikami szkolenia byli bibliotekarze z największych bibliotek terenowych woj. podlaskiego oraz pracownicy KP - filii białostockich i działów merytorycznych.

Trenerzy omówili na szkoleniu m. in.: obowiązki ustawowe z zakresu ochrony danych osobowych, jakie spoczywają na bibliotece i zakres odpowiedzialności biblioteki, zasady ochrony danych osobowych przetwarzanych w wersji papierowej i elektronicznej, przetwarzanie danych osobowych czytelników, ochronę wizerunku czytelników.

Regulacje prawne dotyczące ochrony danych osobowych znajdują się w „Ustawie o ochronie danych osobowych” z dnia 29 sierpnia 1997 roku, z późniejszymi zmianami opublikowanej w postaci jednolitego tekstu w Dzienniku Ustaw 2002 r. Nr 101 poz. 926. Ustawa zagwarantowała każdemu obywatelowi prawo do decydowania o tym komu, w jakim zakresie i celu przekazywane są jego dane osobowe. Ustawa powołała organ - Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, którego jednym z zadań jest prowadzenie ogólnokrajowego rejestru zbiorów danych osobowych oraz udzielanie informacji o zarejestrowanych zbiorach.

Uczestnicy warsztatów zapoznali się z definicjami podstawowych pojęć występujących w ustawie o ochronie danych osobowych, tj.: administrator danych, zbiór danych, dane osobowe, przetwarzanie danych, usuwanie danych, zgoda, powierzenie, system informatyczny, administrator bezpieczeństwa informacji.

WARSZTAT

Prowadzący szkolenie opowiedzieli o Polityce Bezpieczeństwa Ochrony Danych Osobowych, w której zostają określone reguły i zasady normujące sposób zarządzania, ochrony i rozpowszechniania informacji tworzonej w danej instytucji np. bibliotece. Zalecenia dotyczące tworzenia „polityki bezpieczeństwa” mówią, że powinna ona być zatwierdzona przez dyrektora biblioteki, oficjalnie opublikowana i dostępna dla pracowników.

Po opracowaniu Polityki Bezpieczeństwa Ochrony Danych Osobowych biblioteka powinna wypełnić „Wniosek zgłoszenia zbioru danych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych” (platforma e-GIODO- wypełnianie wniosku rejestracyjnego), np. czytelników, uczestników szkoleń, uczestników konkursów.

Istotnym elementem warsztatów była część dotycząca ochrony danych osobowych czytelników. Uczestnicy dowiedzieli się, jakie dane można brać od czytelnika podczas rejestracji na potrzeby obsługi wypożyczeń.

Rozmawiano także na temat wykorzystania wizerunku oraz danych osobowych uczestników konkursów.

Prelegenci poinformowali bibliotekarzy obecnych na warsztatach, że od kilku lat Instytut Książki współpracuje z firmą prawniczą JDS Consulting, która udziela IK wsparcia merytorycznego w zakresie ochrony danych osobowych. Specjaliści firmy opracowują również przydatne rozwiązania proceduralne, mające na celu zapewnienie zgodności systemu MAK+ z wymogami przepisów z zakresu ochrony danych osobowych.

WARSZTAT

Warsztaty prowadzone były metodami aktywnymi. Bibliotekarze obecni na szkoleniu przygotowali wiele pytań do prowadzących, dotyczących m.in.: zadań Administratora Bezpieczeństwa Informacji, tworzenia Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych, aktualizacji danych osobowych.

Bezpieczeństwo danych osobowych w bibliotece jest problematyką złożoną i szczegółową, dlatego też wiedzę na ten temat należy pogłębić na kolejnych szkoleniach lub też uzupełnić, korzystając ze źródeł informacji: tradycyjnych i elektronicznych. Niezbędne serwisy w Internecie dotyczące ochrony danych osobowych to: giodo.gov.pl, edugiodo.giodo.gov.pl, e-Giodo.

Trenerzy podpowiedzieli, że również na stronie programu Mak+ (www.makplus.pl) w zakładce dla bibliotekarzy można znaleźć krótkie informacje o ochronie danych osobowych w bibliotece oraz wzory formularzy potrzebnych dla bibliotek, tj.:

1. Upoważnienie dla pracownika do przetwarzania danych osobowych
2. Oświadczenie dla pracownika
3. Odwołanie upoważnienia dla pracownika do przetwarzania danych osobowych
4. Zgoda na publikację wizerunku pracownika na stronie internetowej bibliotek
5. Zgoda na publikację wizerunku osoby, która brała udział w imprezie organizowanej przez bibliotekę
6. Wniosek zgłoszenia zbioru danych osobowych - wzór z komentarzami

Warsztaty cieszyły się dużym zainteresowaniem bibliotekarzy i zostały dobrze ocenione przez uczestników, jako przydatne i dostarczające praktycznej wiedzy.

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

O Kraszewskim w Roku Kraszewskiego (szkolenie dla bibliotekarzy)

W Roku Kraszewskiego obchodzonym w 200-lecie urodzin pisarza większość bibliotek podejmowała lub jeszcze planuje działania mające na celu przypomnienie sylwetki pisarza i jego twórczości.

Przeciętny odbiorca myśląc o Kraszewskim, widzi go przeważnie jako autora powieści historycznych. Planując seminarium poświęcone temu pisarzowi, organizatorzy dążyli do ukazania różnorodności tematycznej jego imponującej spuścizny oraz zwrócenia uwagi, że nie zestarzała się ona do dziś, a dostępna może być nie tylko dla dorosłych i młodzieży, ale także dzieci. Dlatego na seminarium z zakresu czytelnictwa dzieci i młodzieży zorganizowane w dn. 10 października zaproszono prof. Jarosława Ławskiego z Uniwersytetu w Białymstoku, który jest znawcą literatury XIX-wiecznej i wielkim admiratorem twórczości Kraszewskiego.

Profesor Ławski rozpoczynając swoje wystąpienie, również nawiązał do stereotypowej opinii o Kraszewskim jako dość anachronicznym autorze głównie powieści historycznych. Odsłaniając kulisy Ustawy sejmowej o ustanowieniu roku 2012 Rokiem Kraszewskiego¹, wspominał że o uhonorowanie pisarza w ten sposób toczyły się spory. Nawiązał też do obchodów centralnych, które częściowo zrealizowane zostaną w Białymstoku, gdzie współorganizatorami będą m.in. Uniwersytet w Białymstoku, Książnica Podlaska oraz Uniwersytet Medyczny.

Czytelnik otrzyma też 5 nowych biografii pisarza. Część wydawnictw już jest dostępna, a część dopiero się ukaze. Jednak „powodzenie” wśród badaczy, nie przenosi się na zainteresowanie twórczością Kraszewskiego. Młodzi czytelnicy prawie w ogóle nie znają jego książek.

Profesor przedstawił Kraszewskiego jako człowieka o niesłychanej osobowości i różnorodnych zainteresowaniach. Wprost niesamowita jest jego płodność jako pisarza i epistolografa. Jest autorem 232 powieści, w tym 88 historycznych i wielu tysięcy listów, których część wciąż czeka na wydanie. Dziś nikt go też nie pamięta jako satyryka. Oprócz powieści historycznych, z których część jest znakomita, tworzył powieści współczesne, pozostawiając

¹ Rok 2012 został też ogłoszony Rokiem Janusza Korczaka oraz Rokiem ks. Piotra Skargi

na kartach swoich książek cały przekrój społeczeństwa XIX-wiecznego wraz z jego problemami i różnicowaniem. Stworzył np. wiele znakomitych portretów kobiecych i męskich, poruszał kwestię feminizmu. Pokazał przedstawicieli wszystkich stanów i narodowości zamieszkujących na polskich ziemiach.

Współcześnie interesują się nim nie tylko Polacy, ale też Ukraińcy, Białorusini, Niemcy, Włosi. Pisał o Wielkim Księstwie Litewskim, Białorusinach, Ukraińcach - „od Żytomierza po Odessę”. Mieszkał w Dreźnie, gdzie jest muzeum mu poświęcone.

O tym zainteresowaniu świadczy też ankieta dotycząca Kraszewskiego skierowana przez polskich naukowców do naukowców zagranicznych, którzy bardzo licznie na nią odpowiedzieli. Zwrócili w niej przede wszystkim uwagę na to, że pisarz w swojej twórczości ukazał socjalny obraz społeczeństwa XIX-wiecznego na obszarze ziem polskich, wszystkie jego warstwy i narodowości. Już ten fakt jest wystarczający, by sięgać po powieści Kraszewskiego. Pisarz korzystał ze wszystkich prądów literackich panujących w XIX wieku. Trudno go jednak zakwalifikować do któregoś z nich.

Warto, by czytelnik szukał w pisarstwie Kraszewskiego nowoczesności, echa zjawisk, które następują lub dopiero nastąpią i problemów zawsze aktualnych, jak np.: kwestia feminizmu, kondycja artysty w społeczeństwie, traktowanie pisarza jako artysty.

Współcześnie jest ogromne zainteresowanie badaczy postacią Kraszewskiego i jego twórczością. Także studenci wybierając tematy prac magisterskich, często sięgają po twórczość Kraszewskiego. Spada natomiast czytelnictwo jego książek. Jest to fakt niepokojący. Warto zachęcać młodzież do lektury książek Kraszewskiego. Nie tylko ze względu na idee patriotyczne, ale na wątki egzystencjonalne. Do młodzieży można dotrzeć poprzez interesującą ją tematykę i poprzez bliską im formę przekazu, jaką np. jest film. Współczesna młodzież najchętniej sięga po fantastykę. Blisko tych zainteresowań jest „Stara baśń”, zwłaszcza że została sfilmowana, a obsada aktorska jest znakomita. Powieść historyczną, np. „Hrabinę Cosel”, której ekranizacja również powstała, można wykorzystać jako świetny materiał do kostiumowych form dramowych.

Docierać do pisarza można poprzez kulturę współczesną. Wykorzystywać wrażliwość słuchową i wzrokową młodzieży.

Prof. Ławski zachęcał do polecania młodzieży powieści mniej znanych, dziś prawie zapomnianych, które ze względu na ciekawe wątki egzystencjonalne i problematykę mogą zainteresować młodzież. Tytuły książek mogących zainteresować współczesnego, młodego czytelnika to np.: „Poeta i świat”, „Szalona”, „Tułacz”, „Pamiętnik Mrocza”, „Dziecię Starego Miasta”.

Mówiąc o książkach sfilmowanych, można zwrócić uwagę na warstwę muzyczną, kostiumy, podobieństwa i różnice między książką a filmem. Można spróbować wykorzystać grafikę komputerową, formy teatralne i plastyczne, dyskutować, poszukując argumentów „za i przeciw książce”. Z pewnością atrakcyjny byłby wyjazd do Muzeum Kraszewskiego w Romanowie.

Przekazując fakty z biografii pisarza, można zainteresować młodzież jego niespotykaną płodnością powieściopisarską i epistolograficzną czy działalnością szpiegowską na rzecz Francji. Przedstawić Kraszewskiego jako obywatela całej Europy, a jednocześnie wielkiego patriotę.

Po przerwie kawowej uczestnicy seminarium wysłuchali informacji na temat nowości wydawniczych Naszej Księgarni, które w formie starannie przygotowanej prezentacji przedstawił Piotr Bieliński reprezentujący Wydawnictwo NASZA KSIĘGARNIA.

Nowości zostały zgrupowane w działach:

- **Klasyka literatury dziecięcej**
- **Seria „Z Biblioteki Wydawnictwa Nasza Księgarnia”** (utwory najbardziej lubianych i cenionych autorów w specjalnej, jednolitej szacie graficznej)
- **Współcześni polscy autorzy:** Grzegorz Kasdepke, Małgorzata Gutowska-Adamczyk, Anna Janko
- **Serie wydawnicze:** **Seria „Okropny Maciuś”** – Małgorzata Strękowska-Zaremba, **Seria „Zosia z ulicy Kociej”** – Agnieszka Tyszka, **Seria „Tylko dla dziewczyn”** – m. in. Izabela Sowa, Agnieszka Gil, Anna Łacina, Małgorzata Gutowska-Adamczyk, Anna Mańczyk, **Seria „Ze sprężynką”** – m. in. Agnieszka Tyszka, Romuald Pawlak, Beata Ostrowicka, Agata Mańczyk, Barbara Stenka, serie fantastyczne: **„Dziewiąty Mag”** A. R. Reystone, **„Tożsamość anioła”** L. H. Zelman, **„Strażnicy Nirgali”** Agnieszka Wojdowicz, **„Jerzy i tajemnice wszechświata”** – Lucy Hawking, Stephen Hawking, **„Podwodny świat”** - Kat Falls, **„Dziennik cwaniaczka”** - Jeff Kinney, **„Zapiski luzaka”** - Lincoln Peirce, **„Zużka D. Zolzik”** – Barbara Park.
- **Bajki-pomagajki:**
„Bajkoterapia, czyli dla małych i dużych o tym, jak bajki mogą pomagać”- Są to bajki terapeutyczne tak skonstruowane i napisane, by dzieci odnajdywały w nich część siebie, swoich problemów, z którymi się borykają.
„Bezpieczna bajka” – antologia pięknych i mądrych bajek dla dzieci, poradnik dla rodziców, książka skierowana do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, a także do rodziców i opiekunów. Zawiera bajki terapeutyczne znanych polskich pisarek. Zamieszczono też wskazówki i komentarze dla rodziców. Każdą bajkę poprzedza wywiad z ekspertem.

- **Nagrody i wyróżnienia:** „Szare śniegi Syberii”- Ruta Sepetys - powieść wyróżniona w konkursie PS IBBY „Dziecięcy Bestseller Roku” 2012, „Złodziejka książek” - Markus Zusak – „Dziecięcy Bestseller Roku” 2008.
- **Audiobooki** – książki do słuchania w interpretacji znanych i lubianych aktorów, m. in.: Janusza Gajosa, Krzysztofa Kowalewskiego, Mariana Opani, Zbigniewa Zamachowskiego.

P. Bieliński zaprosił biblioteki do współpracy z Wydawnictwem NASZA KSIĘGARNIA w zakresie organizacji spotkań autorskich. Zasygnalizował również możliwość nieodpłatnego przekazania darmowych scenariuszy zabaw dla najmłodszych.

Zachęcił też do udziału w corocznym konkursie bibliotecznym, skierowanym do uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, w którym laureat wygrywa nagrodę nie tylko dla siebie, ale i dla biblioteki.

Wszyscy obecni bibliotekarze otrzymali w prezencie wydawnictwa NASZEJ KSIĘGARNI.

Ostatnim punktem programu seminarium były warsztaty z zakresu pedagogiki zabawy. Poprowadziła je Ewa Ziniewicz-Siergiejko, instruktor ds. czytelnictwa dziecięcego Książnicy Podlaskiej. W związku z obchodami Roku Kraszewskiego przygotowała zajęcia z wykorzystaniem wybranych tekstów tego autora. Na wstępie - podczas krótkiej prezentacji - przypomniła historię oraz zasady pedagogiki zabawy. Wśród propozycji znalazły się:

- Wstępne zabawy integracyjne: przygotowanie kolorowych identyfikatorów, nietypowe przedstawienie się uczestników, piosenka na powitanie.
- Układanka: Dwór w Romanowie, w którym J. Kraszewski spędził dzieciństwo, obecnie muzeum poświęcone pisarzowi.
- „Drzewko” z wykorzystaniem jesiennych liści i kamieni jako sposób dyskusji o pisarzu i jego twórczości.
- Układanie we właściwej kolejności wersów wiersza „Dziad i baba”.
- Tworzenie w grupach komiksów na podstawie wiersza.
- Wykonanie „kwiatu paproci” z jesiennych liści do znanej baśni Kraszewskiego.
- Abstrakcyjne kompozycje w antyramach do wylosowanych fragmentów „Starej baśni”
- Wspólne rysowanie – omówienie zajęć z wykorzystaniem fragmentu baśni „O królownie Czarodziejce”.
- Krótkie omówienie propozycji warsztatowych.

WARSZTAT

W seminarium wzięło udział 26 bibliotekarzy z oddziałów dla dzieci i młodzieży bibliotek terenowych oraz filii bibliotecznych. Powitał ich Jan Leończuk, dyrektor Książnicy Podlaskiej. Organizatorem był Dział Instrukcyjno-Metodyczny Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku oraz Filia Biblioteczna nr 1. Szkolenie zostało zrealizowane w sali klubu osiedlowego na osiedlu Kraszewskiego, która sąsiaduje z filią.

Dziękujemy Kierownictwu Klubu za udostępnienie sali oraz Zespołowi bibliotekarzy Filii Bibliotecznej nr 1, który pomógł w realizacji szkolenia.

Małgorzata Rokicka-Szymańska

Książnica Podlaska

Seminarium bibliotekarzy w grodzie nad Narwią

Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego w koalicji z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Kultury w Suraziu zorganizowała seminarium bibliotekarzy w ramach cyklu „*Bibliotekarz inicjatorem życia społeczno-kulturalnego w środowisku lokalnym*”. Spotkanie odbyło 19 września 2012 w M-GOK-u w Suraziu z udziałem pracowników merytorycznych powiatu białostockiego oraz niektórych białostockich filii bibliotecznych. Ostatnie spotkanie tej grupy zawodowej w tym niezwykle ciekawym miasteczku na Podlasiu odbyło się sześć lat temu. Uczestnicy mieli okazję zaobserwować zmiany, jakie nastąpiły na przestrzeni tego okresu czasu.

Zgodnie z nakreślonym planem logistycznym wielotematyczne szkolenie miało na celu zaakcentowanie różnorodności działań bibliotek. Zaczęliśmy od wystąpienia gospodarza tych ziem - Marianny Rogalskiej sekretarza gminy, która nakreśliła zadania realizowane przez bibliotekę działającą w strukturach ośrodka kultury. Podczas przekazywanych informacji, dwie przedstawicielki Książnicy Podlaskiej – Joanna Trusiuk oraz Małgorzata Rokicka Szymańska podkreśliły ogromne zaangażowanie i obciążenie pełniącej obowiązki dyrekcji tej instytucji - Marzanny Chodorowskiej, która w ramach jednego etatu realizuje zadania biblioteki i domu kulturowy. Pani sekretarz wydała bardzo pozytywną opinię o działalności Pani Marzanny, publicznie obiecując wsparcie kadrowe w 2014 roku. Nasuwa się pytanie - to przecież jeszcze dwa lata, a pracy przybywa, czy starczy jej sił i zdrowia, czy uda się funkcjonować przez ten okres jedynie przy wsparciu pracownika administracyjnego. I tu chylę głowę przed wspomnianym duetem, który realizuje tak wiele (w skromnym składzie). Ta instytucja zakorzeniła się w środowisku lokalnym. Wspomaga wszystkie grupy wiekowe i zawodowe, inspirowane do samokształcenia i samorealizacji. Zachęca do zdobywania nowych umiejętności i rozwijania swoich pasji oraz korzystania z dóbr kultury.

WARSZTAT

Następnie Pani dyrektor tego ośrodka zaprezentowała bogaty wachlarz zadań, które realizuje, jak: kierowanie instytucją, organizowanie festynów, dyskotek, wypożyczanie naczyń w środowisku lokalnym, przygotowanie pomieszczeń domu kultury do organizowania spotkań gminnych oraz różnorodne działania biblioteczne (należy tu wspomnieć o realizowanych projektach), a także udziale w doskonaleniu zawodowym.

Na spotkaniu uzyskaliśmy cenne informacje od pani Katarzyny Karpowicz z Regionalnego Ośrodka Europejskiego Funduszu Społecznego w Białymstoku nt. „Szansa na pozyskanie przez biblioteki funduszy z zewnątrz”. Te wiadomości pozwoliły uporządkować wcześniejsze pozyskane newsy dotyczące środków dodatkowych do budżetu bibliotek. Pani Kasia wielokrotnie podkreślała potrzebę działań opartych na partnerstwie lokalnym z instytucjami działającymi w danej gminie, powiecie czy też województwie. Jej wystąpieniu towarzyszyła prezentacja multimedialna wzmacniająca treść przekazywaną słuchaczom oraz wzbogacająca wypowiedź merytoryczną. Nie obyło się bez wymiany doświadczeń uczestników, którzy przekazali informacje o współpracy z instytucjami.

Kolejne zagadnienie dotyczyło zaprezentowania wybranych literatów powiatu białostockiego. Temat ten był przedstawiony przez Grzegorza Kowalskiego reprezentującego Dział Naukowy, Promocji i Wydawnictw Książnicy Podlaskiej. Prelegent omówił założenia spotkań literackich realizowanych w Książnicy Podlaskiej nawiązujących do wileńskich „śródliterackich”. Pan Grzegorz nawiązał do wypowiedzi dyr. Jana Leończuka, który stwierdził, iż „to miejsce i atmosfera cotygodniowych spotkań wrosły w krajobraz miasta, stając się nieodzownym elementem bibliotecznych spotkań z twórcami kultury, głównie literatury...”. Wielu literatów mieszkających bądź pracujących w powiecie białostockim było zapraszanych do wzięcia udziału w przedsięwzięciu realizowanym przez Książnicę Podlaską. Temu punktowi spotkania towarzyszyła wystawa „Wybrani literaci powiatu białostockiego” wzbogacona o prezentację książek omawianych osób. Przedstawione publikacje i informacje wizualne zostały przygotowane przez autorkę tekstu. Wydawnictwa zwarte wypożyczono z Czytelni Książek rodzimej instytucji z działu region. Ta kolejna wędrująca ekspozycja po spotkaniu została wypożyczona bibliotece w Łapach. Uzupełnieniem omawianego zagadnienia było spotkanie autorskie z Teresą Radziewicz z Juchnowca Kościelnego, nauczycielem, dyrektorem szkoły w/w miejscowości, autorką kilku tomików poezji, laureatką wielu nagród literackich. Wystąpienie miało charakter wywiadu. Pytania były zadawane przez Pana Grzegorza

WARSZTAT

Kowalskiego oraz innych uczestników spotkania. Dzięki takiej formie przybliżyliśmy postać poetki jako osoby „traktującej świat przyrody i jej zjawisk jako naturalne środowisko egzystencji człowieka, świat, z którym świat ludzi ciągle spotyka się, w którym odbywają się i odzwierciedlają się losy człowieka...” (wypowiedź zaczerpnięta ze strony internetowej//poema.pl/publikacje 162946 - najważniejsze i najtrudniejsze...).

Na zakończenie szkolenia uczestnicy zapoznali się z refleksjami kol. Wiesławy Kruszewskiej z GBP w Poświętnem o niezapomnianych wrażeniach z Biblioteki w Bloomingdale w Stanach Zjednoczonych, którą miała okazję odwiedzić. Wspomnieniom towarzyszyła przygotowana prezentacja, która pobudziła naszą wyobraźnię. Przestrzenie biblioteczne i wyposażenie instytucji mogą być elementem zazdrości (uczucie ludzkie) wielu bibliotekarzy.

Po dość dużej dawce informacji merytorycznych mieliśmy okazję już po szkoleniu zwiedzić kilka obiektów przedstawiających historię tego miasteczka i okolic leżących nad Narwią. Dzięki Pani Dyrektor odwiedziliśmy dwa prywatne muzea.

Podziwiano eksponaty, które pozwoliły nam zapoznać się ze zbiorami z takich dziedzin, jak: archeologia, historia, numizmatyka, militaria, etnografia oraz kapliczkami przydrożnymi. Nasz gospodarz nie zapomniał również

WARSZTAT

o poczęstunku podczas przerwy, co poprawiło samopoczucie zaproszonych gości.

W imieniu uczestników autorka artykułu oraz kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego podziękowały gospodarzom za pomoc w przygotowaniu spotkania oraz stworzenie ciepłej, koleżeńskiej atmosfery, a także za przekazane druki ulotne o zwiedzanych miejscach. Wyrazem wdzięczności towarzyszył zestaw książek pozyskany z wydawnictw.

Małgorzata Rokicka-Szymańska

Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego

Drzwi ukryte w książkach

Po raz kolejny przedstawicielki Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego skorzystały z propozycji Polskiego Stowarzyszenia Pedagogów i Animatorów „Klanza Białystok”. W dwudniowych warsztatach przeprowadzonych w czasie weekendu tj. 23-24 listopada br. autorka artykułu uczestniczyła wraz z bibliotekarzami dwóch filii bibliotecznych – Elżbietą Tomaszewską i Cecylią Gaworecką. W siedzibie Klanzy, przy ulicy Dąbrowskiego spotkanie poprowadziła Małgorzata Swędrowska z Poznania. Pani Małgosia kieruje się „pedagogiką serca” upowszechnioną przez Janusza Korczaka, głoszącą szacunek dla każdego dziecka i dorosłego (co odczuliśmy na każdym kroku). Jest pedagogiem, wykładowcą, trenerem. Realizowany przez nią temat (w/w w tytule artykułu) miał na celu wydobyć wartość książki i pracę z tekstami literackimi dla najmłodszych odbiorców słowa drukowanego. Zamierzeniem osoby prowadzącej było ukierunkowanie odbiorców szkolenia na wymyślanie działań, w których dzieci będą jak najgłębiej przeżywać książkę - „od stóp do głów”, tj. przyjmować ją rozumem, sercem, a nawet duchem. Uczestnicy zostali pobudzeni do refleksji. W ćwiczeniach wykorzystano aktywne metody działania, które pozwoliły wyzwolić emocje związane z percepcją, odwołując się do dziecięcej wyobraźni, zaciekawienia światem i spostrzegawczości dziecięcej w kontaktach interpersonalnych. W zaproponowanych ćwiczeniach w tekstach literackich szukano słów-kłuczy, w oparciu o które dzieci będą przeżywać książkę.

Elementem dość istotnym w spotkaniu były zabawy ruchowe z podkładem muzycznym ze wspólnymi piasmami. Każde omawiane zagadnienie zaczynało się od swobodnie sformułowanej myśli i sądów. Oto przykład: „Gdy rozpocznie się czytanie. Patrz uważnie co się stanie. Nastaw uszy, wytrzeszcz oczy. Może książka Cię zaskoczy” lub „Baju, baju, dziwy, dziwy – czy to się dzieje na niby? Drzwi się w książce otwierają w świat fantazji zapraszają”. I rzeczywiście wielokrotne prezentowane książki zaskakiwały większość - tematyką, ilustracjami, szatą graficzną. Wykorzystano również działania plastyczne jako formy ekspresji i impresji w wyniku obcowania z książką.

Realizowane działania w grupach były dla nas inspiracją i cenną wskazówką dla każdego - nie tylko do wykorzystania w pracy, ale również

w domowych pieleszach (przy małych modyfikacjach, można je również uwzględnić w spotkaniach towarzyskich bez względu na wiek). Czy gry w sylaby, quizy, zabawy wyrazami są interesujące? Chyba wszystkich to pasjonuje, relaksuje i integruje. A dodatkowo podane hasło z tajemniczą nutką w głosie robi wrażenie, np.: „Książka otwarta, przygodę z tekstem literackim czas zacząć”. Niejednokrotnie wsparciem są rekwizyty, które mają swą moc, tworząc atmosferę tajemnicy. Dodatkowym elementem uzupełniającym była informacja: „Każdy z nas jest inny. Każdy z nas wyjątkowy! Wspólnie przemierzmy świat wesoło z ... (i tu można posłużyć się imieniem bohatera książkowego omawianego podczas spotkania).

Kolejnym tematem spotkań z użytkownikami bibliotek jest tworzenie opowiadań. Dzięki temu można wykorzystać swą kreatywność pisarską. A tę przygodę można rozpocząć od słów: : „Weź pióro, zapisz kilka słów, co przychodzi Ci w tej chwili do głowy, nie przerywaj i popatrz co się dzieje. Piszesz! - tylko niech Ci się nie zakręci w głowie...”. Może warto iść za swoją pasją, odkryć talent (jak wszystkim wiadomo „każdy z nas ma rolę do wypełnienia i swoje miejsce.”), który drzemie w każdym z nas.

Przed przystąpieniem do realizacji spotkań z książką proponujemy zapoznać się z poradnikiem Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej „Z dzieckiem w świat wartości”(zapewne niektórym dobrze znanym). Po nią powinni sięgać rodzice, nauczyciele oraz bibliotekarze. Odpowiadająca naszej rzeczywistości i mentalności. Autorki publikacji podkreślają bardzo ważne elementy w kształtowaniu osobowości młodego człowieka. Zwracają uwagę na takie zagadnienia, jak: szacunek do drugiego człowieka, odwaga – jako wartość moralna, uczciwość i pokojowe nastawienie do wszystkich, samodyscyplina, samokontrola, sprawiedliwość w ocenie innych, szczęście jako poczucie trwałego zadowolenia, przyjaźń oparta na wzajemnej sympatii, miłość jako więź emocjonalna, solidarność i gotowość do pracy, piękno które zachwyca i czyni nas lepszym, mądrość - pełniąca rolę doradczą do wyboru wartości moralnych.

Udział w warsztatach pozwolił nam „bardziej otworzyć książkę”, jest ona jak drzwi do świata otwierające świat wyobraźni. Bo przecież: „Książki to także świat i to świat, który człowiek sobie wybiera, a nie na który przychodzi”, jak podkreślał w wielu wypowiedziach Wiesław Myśliwski.

WARSZTAT

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

Spotkanie w zimowym Supraślu

Biblioteka Publiczna Powiatu Białostockiego szkolenia dla pracowników bibliotek z terenu powiatu często organizuje w różnych placówkach „w terenie”. Ostatnie spotkanie w 2012 r. dn. 5 grudnia – z udziałem pracowników bibliotek z powiatu białostockiego, przedstawiciele Książnicy Podlaskiej i nauczycielek - bibliotekarek ze szkoły w Supraślu (ogółem 36 osób) zorganizowano w Supraślu.

Urokliwe miasteczko przyjęło bibliotekarzy zimową już aurą. Jednak Biblioteka Publiczna powitała zebranych niezwykle gorąco. Elżbieta Półkośnik, kierownik placówki wraz z pracownikami - Urszulą Szypluk i Beatą Ohajm obsługującą dwie filie biblioteczne – w Ogrodnickach i Sobolewie oraz Piotrem Ejsmontem, wolontariuszem - przyjęli gości w pięknie, już świątecznie przystrojonej bibliotece.

Na spotkanie przybyły również przedstawicielki Starostwa Powiatowego: Agnieszka Polińska i Iwona Rapicka. Szkolenie zaszczyli swą obecnością burmistrz Supraśla Radosław Dobrowolski i dyrektor Książnicy Podlaskiej – Jan Leończuk.

Zebranych powitała Elżbieta Półkośnik. Przedstawiła swoich pracowników oraz „przyjaciół biblioteki” obecnych na spotkaniu, tj.: Piotra Ejsmonta i Lecha M. Spirydonowa oraz Agatę Michałowską, autorkę obrazów dekorujących pomieszczenia biblioteczne, pracującą w Polskim Związku Niewidomych, która prowadzi zajęcia plastyczne z niedowidzącymi dziećmi.

Prace powstałe na tych zajęciach, pięknie wyeksponowane na mini-kiermaszu były nie tylko ciekawą dekoracją. Pieniądze zebrane ze sprzedaży podczas spotkania mają być przeznaczone na zakup materiałów potrzebnych do zajęć z dziećmi niedowidzącymi.

Jednym z punktów szkolenia było spotkanie z Lechem M. Spirydonowem, autorem wierszy, malarzem, miejscowym twórcą, który promował swój tomik wierszy pt. „Piękne zaklęte”.

Prowadząca szkolenie Małgorzata Rokicka-Szymańska, kierownik Biblioteki Publicznej Powiatu Białostockiego poinformowała o zmianach kadrowych w sieci bibliotek powiatu białostockiego. Są one następujące:

- Z Filii Bibliotecznej w Uhowie odeszła Pani Wiesława Modzelewska (obecnie Chybowska), a pracę podjęła Pani Marta Kozłowska.

- Z Filii Bibliotecznej w Kleosinie odeszła Pani Barbara Grigoruk, a zatrudniona została Pani Monika Wszeborowska.

Bożena Cyłko, kierownik GBP w Juchnowcu Kościelnym poinformowała o sukcesie swojej pracownicy, Urszuli Kowalczyk, która brała udział w projekcie „Dar serca” i zaprosiła na przedstawienie przygotowane w ramach tego projektu, w którym miała wystąpić Pani Urszula.

M. Rokicka-Szymańska przedstawiła też najważniejsze punkty planu na 2013 r. związane z obchodzonymi rocznicami oraz szkoleniami oraz innymi przedsięwzięciami.

Prosiła też o pomoc Grzegorzowi Kasdepke, znanemu autorowi książek dla dzieci w zdobyciu tytułu Kawalera Orderu Uśmiechu. Wspomniała o potrzebie napisania analizy opisowej uwzględniającej działania zrealizowane w 2013 r. oraz o nowych drukach dziennika. Pytała też o plany dotyczące GBP w Michałowie. Dyrektor tej placówki, Mikołaj Greś stwierdził, że planowana jest przeprowadzka jeszcze w 2012 r.

Po przerwie na kawę bibliotekarze wysłuchali wykładu Małgorzaty Iwanowicz na temat: „Biblioteka jako doskonałe miejsce do rozwoju czytelnictwa terapeutycznego w kontekście współczesnych wyzwań i osiągnięć biblioterapii”. Wykładowi towarzyszyła prezentacja.

Omówione zostały takie zagadnienia związane z biblioterapią, jak:

- Historia biblioterapii

Już w starożytności zwrócono uwagę na terapeutyczne działanie zbiorów bibliotecznych, a Bibliotekę Aleksandryjską nazywano nawet „lecnicą duszy”. W czasach współczesnych, w latach 20-tych XX wieku prowadził bibliopsycholog Mikołaj Rubakin. W Polsce rozwija się od trzydziestu lat. W ostatnich latach wyjątkowo dynamicznie. Można uzyskać kwalifikacje w tym zakresie na kursach certyfikowanych, np. w Gdańsku.

- Definicja

Biblioterapia jest metodą psychoterapeutyczną, która używa wyselekcjonowanych materiałów jako środka terapeutycznego.

- Cele:

- rewalidacyjny
- resocjalizacyjny
- profilaktyczny
- ogólnorozwojowy

Dwa ostatnie cele mogą realizować biblioteki.

- Rodzaje wykorzystywanych tekstów:

- uspokajające
- pobudzające
- refleksyjne
- religijne

Wybór tekstu jest bardzo istotny. Zależy od wieku odbiorców i problemu, który chcemy rozwiązać. Wybrany materiał może być czytany z książki lub może być nagrany.

- Rodzaje metod stosowanych w biblioterapii:
 - głośne czytanie tekstu przez dzieci lub prowadzącego
 - słuchanie tekstów – np. aktywizujących lub relaksacyjnych
 - dyskusja
 - pisanie listu do bohatera
 - drama
 - formy plastyczne, np. wykonanie ilustracji
 - zabawy integracyjne
- Zasady biblioterapii:
 - dobrowolność uczestnictwa
 - dostosowanie poziomu i tempa do wieku i możliwości odbiorców
 - łączenie różnych sztuk
 - integracja przez problem
 - brak oceny uczestników wystawianej przez prowadzącego
 - zawarcie przez prowadzącego kontraktu z grupą (spis zasad wspólnie ustalonych)
 - nieprzerywanie procesu emocjonalnego
- Przebieg procesu biblioterapeutycznego:
 - stworzenie odpowiedniej atmosfery
 - nawiązanie kontaktu i diagnoza (Bardzo ważni są rówieśnicy i ich stosunek do konkretnych problemów, nie tylko konkretne dziecko.)
 - czytanie tekstu
 - opowieści o tym, co czuli bohaterowie
 - rozmowa o emocjach
 - ćwiczenia w celu zmiany postawy dziecka (Co byś wyczarował, gdybyś był czarodziejem? Jak zachowałbyś się będąc na miejscu bohatera?)
 - katharsis – odreagowanie napięcia emocjonalnego

Pani M. Iwanowicz proponowała także teksty do wykorzystania. Ponieważ zabrakło czasu na zrealizowanie wszystkich zaplanowanych zajęć warsztatowych, przekazała zebranych teksty bajek terapeutycznych. Zachęcała do stworzenia „kącika biblioterapeutycznego” i wprowadzenia biblioterapii jako jednego z najważniejszych działań biblioteki.

Uczestnicy otrzymali od Biblioteki Powiatowej książki dotyczące bajkoterapii i czasopisma edukacyjne do wykorzystania w pracy z czytelnikiem oraz tomik wierszy Lecha M. Spirydonowa przekazany przez Bibliotekę w Supraślu.

W przerwie między kolejnymi częściami wykładu M. Iwanowicz wystąpili: Radosław Dobrowolski, burmistrz Supraśla i Jan Leończuk, dyrektor Książnicy Podlaskiej.

Burmistrz mówił o planach utworzenia w Supraślu „Laboratorium Książki” i adaptacji obiektu starej plebanii. Natomiast dyrektor Leończuk podkreślał ogromną rolę osób, które gromadzą materiały związane z historią swoich miejscowości. Przykładem działań tego rodzaju może być pasja Wojciecha Załęskiego, mieszkającego w Supraślu rzeźbiarza, pisarza, publicyisty, historyka z zamiłowania. O takich ludziach trzeba pamiętać, chronić ich zbiory, rejestrować działania. To jest też zadaniem bibliotek. Dlatego powstał projekt filmu o Wojciechu Załęskim, który realizuje Książnica Podlaska.

Ostatnim punktem programu było wystąpienie Elżbiety Półkośnik, która omówiła działania Biblioteki Publicznej w Supraślu w ostatnim roku i jej osiągnięcia. Sprawozdaniu towarzyszyła starannie przygotowana prezentacja.

Wśród realizowanych form znalazły się: lekcje wprowadzające i tematyczne dla przedszkolaków, cotygodniowe wspólne czytanie i rozmowy o książkach, spotkania autorskie, przedstawienia i warsztaty teatralne, gry terenowe, konkursy plastyczne. Działania te były ukierunkowane na odbiorców w wieku 3-12 lat.

Gimnazjaliści uczestniczyli w spotkaniach z ciekawymi ludźmi. Odbywały się spotkania z zakresu poradnictwa zawodowego. Członkowie DKK uczestniczyli w spotkaniu autorskim z M. Gutowską-Adamczyk.

Dla seniorów biblioteka zorganizowała Warsztaty 50+ - kultura przez Internet, które cieszyły się ogromnym zainteresowaniem.

Podjęto też działania związane z promocją twórczością poetów regionalnych. Polegały one na przygotowaniu tekstów do druku (przepisywanie, korekta, spotkania promocyjne.). W bibliotece mogli zaprezentować się także twórcy obrazów olejnych i haftów krzyżkowych. Przygotowano też wystawy, w tym o tematyce regionalnej.

Biblioteka brała udział w Programie Rozwoju Bibliotek. Ponadto Pani Urszula Szypluk uczestniczyła w szkoleniu dla moderatorów DKK „Teraz MY” zorganizowanym przez Instytut Książki.

Bardzo dobrze układała się współpraca z przedszkolem i szkołą.

Osiągnięciem było przeniesienie Filii Bibliotecznej w Sobolewie z piwnicy do pomieszczenia na piętrze.

Biblioteka ma plany odnośnie nowej siedziby, ale w chwili obecnej trudno powiedzieć na ile są one realne.

Na zakończenie M. Rokicka-Szymańska podziękowała bibliotekarzom oraz przedstawicielom Starostwa Powiatowego za uczestnictwo w szkoleniu oraz przekazanie prezentów bibliotekarzom.

WARSZTAT

Bibliotekarze otrzymali zaświadczenie o udziale w warsztatach z biblioterapii i zestawy materiałów. Atmosferę spotkania ociepliły akcenty bożonarodzeniowe, jak: świąteczne dekoracje, składanie życzeń świątecznych, słodki poczęstunek (własnoręcznie przygotowany przez gospodarzy) i degustacja pierekaczewnika – tradycyjnej tatarskiej potrawy serwowanej w restauracjach Supraśla.

Dziękujemy Pani Elżbiecie Półkośnik, pozostałym pracownikom Biblioteki Publicznej, wszystkim przyjaciołom biblioteki oraz naszej koleżance Małgosi Rokickiej-Szymańskiej za gościnność i doskonałą organizację szkolenia.

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

Zwierzę nie jest rzeczą...

(test do książki Katarzyny Ryrych „Pamiętnik Babuni”)

Uwagi metodyczne

Pomoc przeznaczona jest dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjalistów. Można ją wykorzystać podczas zajęć poświęconych opiece nad zwierzętami, proponowanych w nr. 1(9) Głosu... Test można np. rozdać na zakończenie zajęć i zachęcić do rozwiązywania po lekturze książki Katarzyny Ryrych pt. „Pamiętnik Babuni” lub potraktować jako konkurs realizowany odrębnie. W obu przypadkach wskazane jest nagrodzenie osób, które poprawnie rozwiązały wszystkie lub większość zadań testowych. W wypadku tej samej ilości punktów u wielu osób można wylosować zwycięzcę lub zróżnicować nagrody, biorąc pod uwagę odpowiedź na ostatnie pytanie.

Zwierzę nie jest rzeczą

(test do książki Katarzyny Ryrych „Pamiętnik Babuni”)

- 1. Babunia z książki Katarzyny Ryrych jest:**
 - a) staruszką dokarmiającą bezdomne koty
 - b) starą, bezdomną kotką ze schroniska
 - c) wolontariuszką w schronisku dla zwierząt

POMOCE METODYCZNE

2. **Akcja książki Pamiętnik Babuni toczy się:**
 - a) w schronisku dla zwierząt
 - b) w mieszkaniu karmicielki bezdomnych kotów
 - c) na wiejskim podwórku

3. **Różnobarwny dywan, o którym pisze autorka to:**
 - a) zielony trawnik, na którym lubią wylegiwać się koty
 - b) stary dywan, na którym śpią koty
 - c) „dywan” utworzony z futerek wielu schroniskowych kotów śpiących obok siebie

4. **Mały kotek, którym szczególnie troskliwie opiekuje się tytułowa Babunia:**
 - a) Łatek
 - b) Mruczek
 - c) Białasek

5. **Pileczka z tytułu jednego z rozdziałów to:**
 - a) imię grubej kotki
 - b) imię młodej koteczki, która skakała wysoko jak prawdziwa pileczka
 - c) pileczka przyniesiona do zabawy przez pewnego pana adoptującego kota

6. **Kot o imieniu Rudy miał problemy z oddychaniem, bo:**
 - a) zachorował na koci katar
 - b) porzucony kot urósł i szeleczki zaczęły wrastać w jego ciało
 - c) zaczął zadzierać

7. **Kryśka Tarnobrzaska-Wielicka była:**
 - a) kotką ze schroniska, przyjaciółką Babuni
 - b) wolontariuszką ze schroniska w Mielcu
 - c) panią, która dała Babuni dom

8. **Kot Stary Złośnik zamieszkał:**
 - a) w domu nad morzem
 - b) w psiej budzie obok schroniska
 - c) w piwnicy pewnego bloku

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

Test z wiadomości o Bolesławie Prusie

W 2012 r. przypada 100. rocznica śmierci Bolesława Prusa. Niestety, w wielu bibliotekach minęła ona bez echa. Przyćmiły ją obchody Roku Kraśzewskiego i Roku Korczaka. Zachęcamy do przypomnienia także sylwetki tego wielkiego pisarza i jego twórczości.

Proponujemy wzbogacenie realizowanych form wizualnych i tematycznych lekcji bibliotecznych przez wykorzystanie zamieszczonego poniżej testu.

Test przewidziany jest do wypełnienia w domu lub w bibliotece. Wypełniający może korzystać z wszelkich pomocy. Spośród autorów poprawnie rozwiązanych testów (lub z największą ilością właściwych odpowiedzi) wskazane jest wylosowanie zwycięzców, którzy będą nagrodzeni.

Test z wiadomości o Bolesławie Prusie

- 1. Bolesław Prus to pseudonim literacki. W rzeczywistości pisarz nazywał się:**
 - a) Aleksander Prus
 - b) Aleksander Głowacki
 - c) Bolesław Pruszyński
- 2. Bolesław Prus żył w latach:**
 - a) 1847 – 1912
 - b) 1812 – 1900
 - c) 1847 – 1920
- 3. Przyszły pisarz został aresztowany przez władze carskie i osadzony w więzieniu za:**
 - a) udział zbrojny w powstaniu styczniowym
 - b) zorganizowanie protestu uczniów przeciw szkolnym władzom narzucanym przez zaborcę
 - c) dostarczanie żywności powstańcom

POMOCE METODYCZNE

4. **Prus studiował na:**
a) wydziale humanistycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie
b) wydziale humanistycznym Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie
c) wydziale matematyczno-fizycznym Szkoły Głównej w Warszawie
5. **Oktawia z Trembińskich była:**
a) żoną pisarza
b) babką pisarza
c) postacią fikcyjną z jego powieści
6. **Akcja powieści *Lalka* toczy się głównie:**
a) w Wilnie
b) w Warszawie
c) w Lublinie
7. **Powieść Prusa o starożytnym Egipcie nosi tytuł:**
a) W cieniu piramid
b) Przemiany
c) Faraon
8. **Imię dziewczynki z tytułu książki Prusa:**
a) Anielka
b) Emilka
c) Amelka
9. **Przeczytaj fragment powieści *Placówka* zamieszczony poniżej. Do kogo należała opisana ziemia?**
W północnym krańcu doliny widać gromadkę pagórków stojących pojedynczo jak kopce. Trzy z nich (między nimi jeden najwyższy w okolicy, z sosną na szczycie) należą do gospodarza ...
a) Antka
b) Maćka Owczarza
c) Józefa Ślimaka
10. **Ulubione przez pisarza miejsce spędzania letnich miesięcy:**
a) Drohiczyn
b) Nałęczów
c) Kazimierz Dolny

Poprawne odpowiedzi – do wiadomości bibliotekarza:
1b, 2a, 3a, 4c, 5a, 6b, 7c, 8a, 9c, 10b

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

**Nagrody dla autorów, ilustratorów,
wydawców
(wybór)**

**I. POLSKIE NAGRODY PRYZNAWANE ZA
TWÓRCZOŚĆ DLA DOROSŁYCH**

FENIKS – nagroda Stowarzyszenia Wydawców Katolickich. Po raz pierwszy przyznana w 1998 r.; od 1999 r. funkcjonuje pod nazwą *Feniks*. Nagroda honorująca wybitne osiągnięcia edytorskie z zakresu literatury religijnej.

Konkurs Poetycki dla Młodych Twórców im. Zbigniewa Dominiaka (poeta, krytyk literacki, współzałożyciel „Tygla Kultury”, prezes Oddziału Łódzkiego SPP) – organizowany jest od 2003 r. przez oddział łódzki SBP, czasopismo społ.-kult. „Tygiel Kultury” oraz Bałucki Ośrodek Kultury RONDO w Łodzi. W konkursie mogą brać udział młodzi poeci w wieku 16-30 lat z kraju i zagranicy, piszący w języku polskim.

Literacka Nagroda Europy Środkowej „Angelus” – przyznawana corocznie – od 2006 r., przeznaczona dla pisarzy pochodzących z Europy Środkowej, którzy podejmują tematy najistotniejsze dla współczesności i pogłębiają wiedzę o świecie innych kultur. Nagroda przyznawana jest za twórczość prozatorską tłumaczoną na język polski, ufundowana przez miasto Wrocław.

Literacka Nagroda Warmii i Mazur Wawrzyn – przyznawana corocznie od 2005 r. przez Zarząd Oddziału Polskiego Towarzystwa Czytelniczego, działający przy Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie. Do konkursu zgłaszane są książki biograficzne, tematycznie lub twórczo związane z regionem. Książki do konkursu zgłaszają: dziennikarze, wydawcy, księgarze, bibliotekarze, instytucje kultury, czytelnicy. Laureat wyłaniany jest głosami widzów olsztyńskiego oddziału TVP, słuchaczy Radia Olsztyn oraz czytelników Gazety Olsztyńskiej.

Nagroda Bursztynowego Motyla im. Arkadego Fiedlera – przyznawana od 1996 r.; starania podjęto w 1994 r. w związku z obchodami 100. rocznicy urodzin A. Fiedlera. Przyznawana jest za najlepszą książkę o tematyce podróżniczej i krajoznawczej.

Nagroda Fandomu Polskiego im. Janusza A. Zajdla – ma swój początek w powołanej na spotkaniu klubów fantastyki w 1984 r. w Łodzi nagrodzie *Sfinks*. W 1985 r. w Świnoujściu ustalono, że nagroda będzie przyznawana corocznie. Po śmierci J. Zajdla nagroda otrzymała swoją obecną nazwę. Przyznawana jest przez uczestników konwentu Polcon autorom najlepszych polskich utworów literackich wydanych w poprzednim roku kalendarzowym. Głosowanie i wręczenie nagród odbywa się podczas konwentu Polcon.

Nagroda Fundacji im. Kościelskich – polska nagroda literacka, przyznawana od 1962 r. przez Fundację im. Kościelskich z siedzibą w Genewie. Fundacja im. Kościelskich powstała na mocy testamentu zmarłej w lipcu 1959 r. Moniki Kościelskiej, wdowy po Władysławie Auguście Kościelskim, wydawcy, poecie i mecenasie sztuki. Celem Fundacji jest wspieranie rozwoju literatury i poezji polskiej poprzez przyznawanie nagród młodym twórcom polskim (głównie pisarzom i krytykom literackim), którzy nie ukończyli 40. roku życia (w kilku wypadkach odstąpiono od tego wymogu).

Nagroda im. Andrzeja Kijowskiego (krytyk literacki, eseista, prozaik, scenarzysta) – ufundowana w 1985 r. z inicjatywy Komitetu Kultury Niezależnej. Początkowo nagrodę tę przyznawało niezależne jury, a po jego rozwiązaniu patronował jej Zakład Narodowy im. Ossolińskich i Biblioteka Narodowa. W 2011 r. ukazał się komunikat o zawieszeniu nagrody.

Kryteria:

Nagrodę może otrzymać pisarz za książkę lub całokształt twórczości w dziedzinach: literatura piękna (ze szczególnym uwzględnieniem prozy), krytyka literacka i artystyczna, historia oraz szeroko rozumiana problematyka społeczna. Twórczość tę powinny charakteryzować istotne walory poznawcze, niekonwencjonalne sądy i opinie, odwaga i precyzja myśli oraz piękno słowa.

Nagroda im. Bolesława Michalka (scenarzysta, krytyk filmowy, dyplomata) – przyznawana od 1997 r. przez miesięcznik „Kino” dla najlepszej w roku polskiej książki traktującej o filmie.

Nagroda im. Jana Długosza – przyznawana od 1998 r. na Targach Książki w Krakowie za najlepszą książkę roku w dziedzinie szeroko rozumianej humanistyki.

Nagroda im. Józefa Mackiewicza (pisarza, publicysty, brata Stanisława Cata-Mackiewicza). Po raz pierwszy wręczona w 2002 r. Przyznawana jest dziełom literackim oraz publicystycznym ze względu na ich walory literackie oraz tematykę – ważną kulturowo, społecznie lub politycznie. Wręczana 11 listopada.

Nagroda im. Kazimierza Wyki (prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, historyk literatury, krytyk literacki, eseista) – przyznawana corocznie – od 1980 r. – w dziedzinie krytyki literackiej, eseistyki i historii literatury.

Nagroda im. Księdza Józefa Tischnera – coroczna nagroda ufundowana w 2001 r. przez miesięcznik i Wydawnictwo „Znak” oraz Sopockie Towarzystwo Ubezpieczeń Ergo Hestia. Nagroda przyznawana jest w trzech kategoriach:

- za pisarstwo religijne lub filozoficzne
- za publicystykę lub eseistykę
- za inicjatywy duszpasterskie

Nagroda im. Oskara Haleckiego przyznawana w konkursie Książka Historyczna Roku. Konkurs zorganizowały Telewizja Polska S. A., Polskie Radio S. A. oraz Instytut Pamięci Narodowej.

Patronem konkursu jest prof. Oskar Halecki – historyk Europy Środkowo – Wschodniej i badacz dziejów Kościoła, działacz społeczny i katolicki, który zyskał sobie uznanie na Zachodzie, ale w PRL był prawie nieznan.

Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego jest przyznawana co roku - od 2010 r. – autorowi najlepszego reportażu literackiego opublikowanego po polsku w formie książki. Organizatorami są m. st. Warszawa i „Gazeta Wyborcza”, a patronem honorowym – Alicja Kapuścińska.

Nagroda im. Stanisławy Zawiszaneki (Dżonki) – nagroda literacka za najodważniejszy debiut poetycki roku. Po raz pierwszy przyznana w 2005 r. Nagrodę przyznają wspólnie Fundacja NADwyraz i PARNAS.PL.

Nagroda Literacka Gdynia – powołana w 2006 r. w celu uhonorowania wyjątkowych osiągnięć żyjących polskich twórców. Jest przyznawana corocznie autorom najlepszych książek wydanych w poprzednim roku.

Przyznawane są trzy nagrody w kategoriach:

- proza
- poezja

– eseistyka

Przyznawana jest też nieregularnie specjalna **Nagroda Osobna**.

Nagroda Literacka im. Jerzego Żuławskiego (autor powieści fantastycznych, prekursor polskiej fantastyki naukowej) – ustanowiona w 2008 r. za najlepsze polskojęzyczne utwory utrzymane w szeroko pojętej konwencji fantastyki.

Nagroda Literacka im. Stanisława Piętaka – nagroda literacka przyznawana w latach 1965 – 1994. Organizatorami nagrody były: Zarząd Główny Związku Socjalistycznej Młodzieży Polskiej, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza i „Tygodnik Kulturalny”. Nagrodę przyznawano w kategoriach: poezja, proza, krytyka literacka i esej, publicystyka radiowa, dramat. Czasami przyznawano również **Nagrodę Specjalną**.

Nagroda Literacka im. Władysława Reymonta – ustanowiona w 1994 r. przez Związek Rzemiosła Polskiego. Nagroda jest przyznawana we współpracy ze Stowarzyszeniem Pisarzy Polskich i Związkiem Literatów Polskich. Przyznawana w dwóch kategoriach:

- za twórczość całego życia
- za książkę wydaną w roku poprzedzającym

Nagroda Literacka m. st. Warszawy – po raz pierwszy przyznana w 1926 r. Po wojnie nagroda była przyznawana pisarzom i publicystom nieregularnie i pod różnymi nazwami – do 1980 r. 28. 08. 2008 r. Rada Miasta Stołecznego Warszawy przyjęła uchwałę reaktywującą nagrodę. Konkurs obejmuje autorów książek dla dorosłych i dla dzieci. Kandydatów zgłaszają wydawcy, księgarze, bibliotekarze oraz czytelnicy. W szczególnych przypadkach mogą być zgłoszone wznowienia wybitnych dzieł literackich. Wyróżnienia przyznawane są w czterech kategoriach:

literatura piękna – proza

literatura piękna – poezja

literatura dziecięca – nagroda za tekst i za ilustracje

edycja o tematyce warszawskiej

Dyplomy i medale otrzymują także wydawcy nagrodzonych książek.

Nagroda Literacka Nike – polskie wyróżnienie dla najlepszej książki roku. Przyznawana jest corocznie – od 1997 r. – przez Fundację tej nagrody. Zadaniem jest promocja literatury polskiej, szczególnie powieści. W konkursie jednak mogą brać udział autorzy wszystkie gatunków literackich. Fundatorami są: Gazeta Wyborcza i Nicom Consulting.

POMOCE METODYCZNE

Przyznawana jest także **Nagroda Czytelników Gazety Wyborczej**; po ogłoszeniu 7 książek – finalistek czytelnicy Gazety Wyborczej mogą głosować na najlepszą książkę.

Nagroda Literacka Srebrny Kalamarz im. Hermenegildy Kociubińskiej – Nagroda Fundacji Zielona Gęś im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, powstała w Warszawie w 2007 r. Jest fundacją literacką, która oprócz opieki nad twórczością Konstantego Ildefonsa zajmuje się organizacją spotkań literackich, wystaw, koncertów, happeningów, spektakli oraz wykładów, a także wydawaniem książek i płyt.

Nagroda Literacka Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie – przyznawana w Londynie od ponad 60 lat. Jury przyznaje **Nagrodę Główną** za całokształt twórczości oraz **Nagrody im. Władzy Majewskiej** (dziennikarki radiowej, aktorki, pieśniarki, działaczki emigracyjnej) w dwóch dziedzinach:

- za najlepszą książkę napisaną w języku polskim przez pisarza na stałe mieszkającego poza Polską
- za opracowanie naukowe – badawcze dotyczące literatury emigracyjnej, bez względu na miejsce zamieszkania.

Nagroda Nautilus – pomysłodawcą był Robert J. Szmidt, redaktor naczelny czasopisma „Science Fiction”.

Nagroda przyznawana jest corocznie – od 2004 r. - w kategoriach:

- powieść roku
- opowiadanie roku

Kapitułę nagrody tworzy redakcja pisma. Głosowanie odbywa się przez system SMS.

Nagroda Polskiego PEN Clubu im. Jana Parandowskiego – nagroda literacka przyznawana corocznie za twórczość w duchu dzieła Jana Parandowskiego. Nagroda została ustanowiona w 1988 r. przez Irenę Parandowską, wdowę po pisarzu, który w latach 1933-1978 był prezesem polskiego PEN Clubu.

Nagroda Polskiego PEN Clubu im. Ksawerego Pruszyńskiego – nagroda literacka przyznawana od 1986 r. przez polską sekcję PEN Clubu za reportaż literacki, opowiadania i literacką eseistykę, ufundowana przez Mieczysława Pruszyńskiego dla upamiętnienia twórczości brata.

Przyznawana za:

- reportaż literacki
- opowiadania
- eseistykę literacką

POMOCE METODYCZNE

Nagroda Wielkiego Kalibru – powstała w 2003 r. z inicjatywy członków Stowarzyszenia Miłośników Kryminału i Powieści Sensacyjnej, przyznawana corocznie autorom kryminałów.

Nagrody Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek:

Nagroda PTWK promująca młodych twórców – zainicjowana w 1925 r., reaktywowana po wojnie w 1958 r.

Nagroda Wydawców – od 1996 r., **Nagroda Wydawców i Księgarzy** - od 1998 r.

Konkurs PTWK „Najpiękniejsze Książki Roku” – organizowany od 1957 r.

Konkurs Literacki PTWK – organizowany od 1992 r., ma charakter bieniale

Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. Jacka Bierzina (poeta, opozycjonista w czasach PRL, zginął tragicznie w Paryżu) – zorganizowany po raz pierwszy w 1995 r. z inicjatywy przyjaciół poety. Patronuje mu Zarząd Oddziału SPP oraz Śródmiejskie Forum Kultury w Łodzi. Adresowany jest do poetów przed debiutem książkowym. Nagrodą jest m. in. wydanie nagrodzonego zbioru poetyckiego.

Paszport Polityki – nagroda ustanowiona w 1993 r. przez tygodnik „Polityka”, przyznawana twórcom w sześciu kategoriach: literatura, film, teatr, muzyka poważna, plastyka (sztuki wizualne), estrada oraz – od 2002 r. obejmująca nagrodę specjalną „Kreator Kultury” za osiągnięcia w krzewieniu kultury. „Paszporty” przyznawane są m. in. w dziedzinie literatury.

Podporusz – literacki konkurs Newsweeka, od 2003 r. przyznawana jest nagroda **Grand Prix** dla książki roku z zakresu literatury faktu w trzech kategoriach: nauka, wydarzenia, ludzie.

Srebrny Glob – nagroda literacka przyznawana w latach 1999 – 2001 przez Asocjacje Polskich Pisarzy Fantastycznych. Nominowane książki pochodziły tylko z roku poprzedzającego przyznanie nagrody. Książki były nagradzane w dwóch kategoriach:

- powieść
- opowiadanie

Śląkfa – nagroda literacka w dziedzinie fantastyki. Przyznawana jest od 1984 r. przez Śląski Klub Fantastyki. Laureaci wybierani są w trzech kategoriach: Twórca, Wydawca, Fan. Wyboru dokonuje jury, w skład którego wchodzi członkowie zarządu Klubu oraz inne zaproszone osoby.

Śląski Wawrzyn Literacki – nagroda literacka przyznawana przez czytelników Biblioteki Śląskiej w Katowicach od 1999 r. za najlepszą książkę poprzedniego roku kalendarzowego. Głosowanie czytelników odbywa się po zakończeniu cyklu spotkań (od września do czerwca), na których prezentowane są nominowane książki. Nominującymi do nagrody są pracownicy naukowci, redaktorzy, autorzy, wydawcy.

Transatlantyk – nagroda Instytutu Książki dla wybitnych ambasadorów literatury polskiej za granicą. Tytuł nawiązuje do dzieła W. Gombrowicza. Jej celem jest promocja na rynku światowym polskiej literatury oraz integracja środowisk tłumaczy literatury polskiej i jej propagatorów (krytyków literackich, historyków literatury, animatorów kultury). Przyznawana jest corocznie od 2005 r.

II. NAGRODY ZWIĄZANE Z REGIONEM PODLASKIM

Ogólnopolska Nagroda Literacka im. Franciszka Karpińskiego – przyznawana corocznie od 1995 r. - przez Podlaski Oddział Katolickiego Stowarzyszenia „Civitas Christiana” od 1995 r. Patronem nagrody jest Franciszek Karpiński ze względu na jego związek z Białymstokiem. Laureatami są autorzy, których twórczość wyrasta z nurtu chrześcijańskiego i dotyczy praw uniwersalnych: dobra, piękna i prawdy.

Laureatem nagrody jest m.in. Jan Leończuk

Nagroda Literacka Prezydenta Miasta Białegostoku im. Wiesława Kazaneckiego – przyznawana od 1992 r. za najlepszą książkę roku. Przyznawana jest twórcom, którzy są związani ze środowiskiem literackim Białegostoku, tu się urodzili lub zamieszkują, albo których twórczość wykazuje związki z miastem i regionem oraz twórcom, których książki wydano w Białymstoku. Nagroda przyznawana jest autorom najlepszych książek spośród wszystkich gatunków literackich. Wyłączone są antologie i opracowania. Wielokrotnym laureatem tej nagrody jest Jan Leończuk.

III. PRESIŻOWE NAGRODY LITERACKIE DLA AUTORÓW Z CAŁEGO ŚWIATA

Nagroda Nobla – wyróżnienie przyznawane od 1901 r. za wybitne osiągnięcia naukowe, literackie (Literacka Nagroda Nobla) lub zasługi dla społeczeństw i ludzkości, ustanowione ostatnią wolą szwedzkiego przemysłowca i wynalazcy dynamitu Alfreda Nobla. Od 1902 r. nagrody są formalnie przyznawane przez króla Szwecji – w dziedzinie: fizyki, chemii, fizjologii lub medycyny, literatury (od 1968 r. także ekonomii) oraz Pokojowa Nagroda Nobla za „najlepszą pracę na rzecz braterstwa między narodami, likwidacji lub redukcji stałych armii oraz za działalność w stowarzyszeniach pokojowych oraz ich promocję”.

Międzynarodowa Nagroda Neustadt w dziedzinie literatury, zwana też Małym Noblem - międzynarodowa nagroda literacka fundowana przez Uniwersytet w Oklahomie i międzynarodowe czasopismo programowe – World Literature Today. Została ustanowiona w 1969 roku przez Ivara Ivaska, wydawcę „World Literature Today”, a od 1976 fundowana przez rodzinę Waltera i Doris Neustadt z Ardmore.). Nagrodę przyznaje się co dwa lata.

Nagroda Pulitzera – amerykańska nagroda literacka przyznawana corocznie. Przyznaje się ją w dziedzinie różnych gatunków dziennikarstwa, literatury, dramatu, muzyki. Nagrodę ufundował amerykański dziennikarz i wydawca węgierskiego pochodzenia Joseph Pulitzer w 1917 r. Nagrody przyznaje się w 21 kategoriach.

IV. POLSKIE NAGRODY DLA AUTORÓW, ILUSTRATORÓW, WYDAWCÓW za książki dla dzieci i młodzieży

Konkurs Literacki im. Czesława Janczarskiego - Organizowany jest raz na pięć lat. Pierwsza edycja odbyła się w 1981 r., w 10. rocznicę śmierci Czesława Janczarskiego.

Konkurs Literacki Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek – uwzględnia kategorię książki dla dzieci i młodzieży.

Konkurs Literatury Dziecięcej im. Haliny Skrobiszewskiej – organizowany przez Muzeum Książki Dziecięcej od 2009 r. Nagrodzone i wyróżnione książki są wpisywane na **Listę Skarbów Muzeum Książki Dziecięcej**.

Konkurs Świat Przyjazny Dziecku - organizowany przez Komitet Ochrony Praw Dziecka od 2003 r. Nagradzane są miejsca i produkty przyjazne dzieciom, w tym książki dla dzieci – w dziale KULTURA.

Książka Roku – konkurs na najlepszą książkę dla dzieci i młodzieży, która ukazała się danego roku. ogłaszany od 1988 r. przez stowarzyszenie IBBY – w Polsce przez Polską Sekcję IBBY- finansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego ze środków Instytutu Książki.

Nagrody przyznawane są w trzech kategoriach:

1. **pisarz** – dwie równorzędne - za książkę dla dzieci i książkę dla młodzieży,
2. **ilustrator** - dwie równorzędne – za książkę obrazkową dla najmłodszych oraz za ilustracje i koncepcję graficzną książki dla młodzieży; tekst może być wznowieniem lub przekładem z języka obcego,
3. **upowszechnianie czytelnictwa** – dla osób fizycznych lub prawnych działających aktywnie na rzecz upowszechniania czytelnictwa i promocji książki dla młodego czytelnika.

Książka Przyjazna Dziecku – (I edycja konkursu w 2010 r.) – konkurs dla pisarzy, ilustratorów i wydawców. Organizatorami konkursu są: Fundacja Przyjazny Papier, magazyn dla dzieci „Świerszczyk” oraz eDziecko.pl. Celem plebiscytu jest odnalezienie publikacji przyjaznej dziecku, to znaczy takiej, która przekazuje mądre treści.

Literacki Konkurs im. Astrid Lindgren – konkurs na najlepszą polską współczesną książkę dla dzieci i młodzieży. Odbywa się pod auspicjami Fundacji ABC XXI Cała Polska czyta dzieciom. (Nie ma nic wspólnego z międzynarodowym konkursem im. A. Lindgren odbywającym się w Szwecji). Ocena książek dla dzieci i młodzieży odbywa się w trzech grupach wiekowych: 0-6 lat, 6-10 lat, 10-14 lat.

Międzynarodowa Nagroda Literacka im. Janusza Korczaka – przyznawana w latach 1979 – 2000, ufundowana w setną rocznicę urodzin pisarza, dzięki staraniom polskiej sekcji Międzynarodowej Izby ds. Książek dla Młodych IBBY. Była finansowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Naro-

POMOCE METODYCZNE

dowego. Nagroda była przyznawana co 2 lata na Biennale Sztuki dla Dzieci w Poznaniu za twórczość pedagogiczną dla dzieci i prace pedagogiczne.

Nagroda DONGA – Mały i Duży Dong - Konkurs „Nagroda Donga” zainicjowała Fundacja „Świat Dziecka” i prowadziła w latach 1990 – 2008 r. pod nazwą „Dziecięcy Bestseller Roku”. Od 2008 r. konkurs przejęło Stowarzyszenie Przyjaciół Książki dla Młodych – Polska Sekcja IBBY. Jury ekspertów przyznaje nagrodę „Duży Dong”, a jury dziecięce – „Mały Dong”. Celem tego konkursu jest promocja najbardziej wartościowych książek dla dzieci i młodzieży, ukazujących się na polskim rynku wydawniczym.

Nagroda Literacka im. Kornela Makuszyńskiego - Nagroda została ustanowiona w 1994 r. przez Fundację „Książka dla Dziecka” i redakcję czasopisma o książce dla dzieci Guliwer – z inicjatywy prof. Joanny Papuzińskiej – w hołdzie dla znakomitego, popularnego do dziś pisarza dla dzieci i młodzieży.

Nagroda Prezydenta Wrocławia - przyznawana w **konkursie DOBRE STRONY** organizowanym co roku podczas Wrocławskich Promocji Dobrych Książek. Ogólnopolska nagroda przyznawana jest wydawcy za najlepszą polską książkę dla dzieci. Organizatorami konkursu są Miasto Wrocław i Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu.

Nagroda Zielona Gąska - Zielona Gąska to nagroda przyznawana książkom dla dzieci i młodzieży przez Fundację Zielona Gęś im. K. I. Gałczyńskiego od 2010 r. Ogłoszenie wyników plebiscytu odbywa się co roku 11 marca – w dniu imienin Konstantego I. Gałczyńskiego.

Orle Pióro – nagroda dla najpopularniejszego autora literatury młodzieżowej, przyznawana w latach 1965 – 1986 w dorocznym plebiscycie przez czytelników czasopisma „Płomyk”.

V. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA MIĘDZYNARODOWE

Lista Białych Kruków – na tę Listę Międzynarodowa Biblioteka Książek dla Dzieci w Monachium wpisuje 250 tytułów z całego świata. Wręczenie dyplomów związanych z wyróżnieniem odbywa się podczas Międzynarodowych Targów Książki Dziecięcej w Bolonii.

Lista Honorowa IBBY - na tę listę - co dwa lata - wpisywani są pisarze, ilustratorzy i tłumacze niedawno wydanych, wyjątkowych książek dla dzieci i młodzieży, pochodzących z krajów członkowskich IBBY. Propozycje do Listy zgłaszają poszczególne sekcje narodowe. Książki ocenia się w trzech kategoriach: powieść, tłumaczenie, ilustracje. Komplet książek z tej listy przechowywany jest w Zurychu (w Szwajcarskim Instytucie ds. Mediów dla Dzieci i Młodzieży, w Monachium (w Internationale Jugendbibliothek), w Bratysławie (w Centrum Sztuki dla Dziecka Bibiana).

Nagroda Literacka im. Astrid Lindgren - najbardziej prestiżowy konkurs promujący literaturę dziecięcą i młodzieżową na świecie. Jego laureatem może zostać pisarz, ilustrator lub instytucja popularyzująca czytelnictwo. Ustanowiona została przez szwedzki rząd w 2002 r. na cześć szwedzkiej pisarki Astrid Lindgren. Jest przyznawana co roku – od 2003 r. - pisarzom, ilustratorom, narratorom lub promotorom czytania, których praca jest zgodna z duchem twórczości Astrid Lindgren. Ma na celu zwiększenie zainteresowania literaturą dla dzieci i młodzieży oraz promowanie praw dzieci do kultury „na poziomie globalnym”.

VI. NAGRODA BLOGERÓW KSIĄŻKOWYCH

Złota Zakładka – nagroda blogerów książkowych, w 2012 r. nagrody przyznano po raz pierwszy. Książki zgłaszane są przez blogerów książkowych. Udział w głosowaniu jest nagradzany książką. Blogerzy nominują książki w kategoriach: najlepsze czytało, najbardziej poruszająca książka, najlepsza intryga, najlepsza książka non-fiction, najzabawniejsza książka, najciekawszy świat powieści, najbardziej wciągająca książka, najlepsza książka dla dzieci, najlepsza książka dla młodzieży.

Opracowano na podstawie informacji z Internetu.

KALENDARIUM ROCZNIC NA ROK 2013

STYCZEŃ

1. 01. Światowy Dzień Pokoju
1. 01. 1823 Urodził się **Sandor Petőfi** (1823-1849) – węgierski poeta, uczestnik powstania niepodległościowego w 1848 r.
190. rocznica urodzin
3. 01.1923 Zmarł **Jarosław Hašek** (1883-1923) – pisarz czeski
90. rocznica śmierci
8. 01. 1693 Zmarł **Jan Andrzej Morsztyn** (ok. 1613-1693) – podskarbi koronny, poeta okresu baroku
320. rocznica urodzin
10. 01. 1883 Urodził się **Aleksiej Tolstoj** (1883-1945) - pisarz rosyjski, autor powieści fantastyczno-naukowych dla młodzieży, baśni i opracowań baśni ludowych
130. rocznica urodzin
13. 01. 1903 Urodziła się **Irena Jurgielewiczowa** (1903-2003) – autorka książek dla dzieci i młodzieży oraz opracowań na temat czytelnictwa i dydaktyki
110. rocznica urodzin
15. 01. 1943 Zmarł **Eric Knight**, właśc. Eric Mowbray (1897-1943) – pisarz ang.-amer., autor książek dla dorosłych i dzieci
70. rocznica śmierci
20. 01. 1873 Urodził się Johannes **Vilhelm Jenssen** (1873)-1950) – prozaik i poeta duński, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1944 r.
140. rocznica urodzin
21. 01. **Dzień Babci**
22. 01. 1863 **Wybuch powstania styczniowego**
150. rocznica
22. 01. **Dzień Dziadka**
23. 01. 1783 Urodził się **Stendhal**, właśc. Henri Beyle (1783-1842) – pisarz francuski.
230. rocznica urodzin

POMOCE METODYCZNE

25. 01. 1913 Urodził się **Witold Lutosławski** (1913-1994) – kompozytor, dyrygent
100. rocznica urodzin
26. 01. 1933 Urodziła się **Janina Zającówna**((1933-) – pedagog, autorka powieści dla dorosłych i młodzieży
80. rocznica urodzin
28. 01. 1903 Urodził się **Aleksander Kamiński** (1903-1978) – prozaik, pedagog, wychowawca i metodyk ZHP, w czasie okupacji hitlerowskiej należał do kierownictwa Szarych Szeregów, autor książek o walce młodzieży z Szarych Szeregów z okupantem hitlerowskim
110. rocznica urodzin
28. 01. 1873 Urodziła się **Sidonie Gabrielle Colette** (1873-1954) – pisarka francuska
140. rocznica urodzin
29. 01. 1913 Zmarł **Władysław Belza** (1847-1913) – poeta, publicysta, działacz kulturalny, autor powiastek historycznych dla dzieci oraz utworów opartych na motywach legend i baśni, autor wierszy patriotycznych
100. rocznica śmierci
31. 01. 1933 Zmarł **John Galsworthy** (1867-1933) – angielski powieściopisarz i dramaturg, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1932 r.
80. rocznica śmierci

LUTY

1. 02. 2012 Zmarła **Wisława Szymborska** (1923-2012) - poetka, w 1996 r. otrzymała literacką Nagrodę Nobla
1. rocznica śmierci
2. 02. 1863 Urodziła się **Maria Rodziewiczówna** (1863-1944) – powieściopisarka, autorka powieści chętnie czytanych przez młodzież
150. rocznica urodzin
3. 02. 1893 Zmarł **Teofil Lenartowicz** (1822- 1893) – poeta, piewca mazowieckiego folkloru, zwany „lirnikiem mazowieckim”
120. rocznica śmierci
9. 02. 1783 Urodził się **Wasilij Żukowski** (1783-1852) – wybitny poeta rosyjski uważany za współtwórcę rosyjskiego romantyzmu, autor baśni osnutych na motywach ludowych
230. rocznica urodzin

POMOCE METODYCZNE

12. 02. 1903 Urodził się **Georges Simenon** (1903-1989) – francuski powieściopisarz pochodzenia belgijskiego
110. rocznica urodzin
13. 02. 1883 Zmarł **Wilhelm Richard Wagner** (1813-1883) – niemiecki kompozytor
130 rocznica śmierci
14. 02. Święto Zakochanych – „Walentynki”
16. 02. 1983 Zmarła **Kazimiera Illakowiczówna** (1892-1983) – poetka, prozai-
k, tłumaczka, autorka powieści i wierszy dla dzieci
30. rocznica śmierci
17. 02. 1673 Zmarł **Molière**, właśc. Jean Baptiste Poquelin (1622-1673) – fran-
cuski komediopisarz
340. rocznica śmierci
19. 02. 1473 Urodził się **Mikołaj Kopernik** (1473-1543) – wielki uczony
polski, astronom
540. rocznica urodzin
21. 02. 1903 Urodziła się **Anais Nin** (1903-1977) - pisarka amerykańska
110. rocznica urodzin
23. 02. 1983 Zmarł **Mieczysław Jastrun** (1903-1983) – poeta, prozaik, eseista,
tłumacz poezji
30. rocznica śmierci
25. 02. 1983 Zmarł **Tennessee Williams** (1914-1983) – amerykański dramato-
pisarz
30. rocznica śmierci
27. 02. 1913 Urodził się **Irwin Shaw** (1913-1984) – amerykański powieściopi-
sarz i nowelista
100. rocznica urodzin

MARZEC

1. 03. 1913 Urodził się **Jan Bolesław Ożóg** (1913-1991) – poeta i prozaik
100. rocznica urodzin
6. 03. 1973 Zmarła **Pearl Buck** (1892-1973) – amerykańska powieściopisarka
i nowelistka, laureatka literackiej Nagrody Nobla w 1938 r.
40. rocznica śmierci
8. 03. **Międzynarodowy Dzień Kobiet**

POMOCE METODYCZNE

11. 03. 1993 Zmarła **Alina Centkiewiczowa** (1907-1993) – autorka książek dla dzieci i młodzieży
20. rocznica śmierci
12. 03. 1863 Urodził się **Gabriele D’Annunzio** (1863-1938) – włoski poeta, dramaturg, powieściopisarz
150. rocznica urodzin
13. 03. 1913 Zmarł **Walery Przyborowski** (1845-1913) – powieściopisarz, publicysta, historyk, autor powieści historycznych
100. rocznica śmierci
15. 03. 1943 Urodził się **Józef Czechowicz** (1903-1939) – poeta, prozaik, krytyk
100. rocznica urodzin
18. 03. 1943 Zmarła **Helena Mniszkówna** (1878 – 1943) – powieściopisarka, nowelistka
70. rocznica śmierci
19. 03. 1823 Zmarł książę **Adam K. Czartoryski** (1734-1823) – komendant Szkoły Rycerskiej, uczestnik prac Komisji Edukacji Narodowej, współtwórca Konstytucji 3 Maja, pisarz, mecenas sztuki
190. rocznica śmierci
21. 03. **Światowy Dzień Poezji** ustanowiony przez UNESCO jesienią 1999r.
22. 03. 1983 Zmarła **Pola Gojawiczyńska** (1896-1983) – prozaik
30. rocznica śmierci
24. 03. 1903 Urodził się **Igor Newerly**, właśc. Abramow (1903-1987) – pisarz, pedagog, współpracownik Janusza Korczaka
110. rocznica urodzin
26. 03. 1483 Urodził się **Rafaël**, właśc. Raffaello Santi (1483-1520) – włoski, malarz, architekt
530. rocznica urodzin
27. 03. **Międzynarodowy Dzień Teatru**
28. 03. 1943 Zmarł **Siergiej Wasiliewicz Rachmaninow** (1873- 1943) – rosyjski kompozytor, pianista
70. rocznica śmierci
30. 03. 1853 Urodził się **Vincent van Gogh** (1853-1890) – holenderski malarz
160. rocznica urodzin

KWIECIEŃ

1. 04. 1873 Urodził się **Siergiej Wasiliewicz Rachmaninow** (1873-1943) – rosyjski kompozytor, pianista
140. rocznica urodzin
2. 04. **Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci**
4. 04. 1973 Zmarł **Gösta Knutsson** (1908-1973) – pisarz szwedzki, popularny autor książek dla najmłodszych
40. rocznica śmierci
8. 04. 1973 Zmarł **Pablo Picasso** (1881-1973) – hiszpański malarz, grafik
40. rocznica śmierci
9. 04. 1553 Zmarł **François Rabelais** (1494-1553) – pisarz francuski
460. rocznica śmierci
10. 04. 1933 Urodziła się **Marta Tomaszewska** (1933-2009) – prozaik, autorka książek dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych
80. rocznica urodzin
13. 04. 1913 Urodził się **Aleksander Rymkiewicz** (1913-1983) – poeta, autor wierszy, bajek i opowieści dla dzieci i młodzieży, tłumacz
100. rocznica urodzin
15. 04. 1933 Urodził się **Boris Strugacki** (1933) – pisarz rosyjski, autor tworzonych wraz z bratem Arkadijem powieści fantastycznonaukowych
80. rocznica urodzin
16. 04. 1903 Urodził się **Teodor Goździkiewicz** (1903) – prozaik, autor książek dla dzieci i młodzieży popularyzujących umiłowanie przyrody
110. rocznica urodzin
19. 04. 1983 Zmarł **Jerzy Andrzejewski** (1909-1983) – powieściopisarz, krytyk literacki i teatralny, publicysta
30. rocznica śmierci
19. 04. 1943 **Wybuch powstania w getcie warszawskim**
70. rocznica
23. 04. Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich
25. 04. 1973 Zmarła **Hanna Zdzitowiecka** (1909-1973) – prozaik, popularyzatorka wiedzy przyrodniczej wśród dzieci
40. rocznica śmierci

POMOCE METODYCZNE

MAJ

3. 05. **Święto Uchwalenia Konstytucji 3 Maja**
7. 05. 1833 Urodził się **Johannes Brahms** (1833-1897) – kompozytor niemiecki
180. rocznica urodzin
8. 05. **Dzień Bibliotekarza i Bibliotek**
9. 05.1973 Zmarła **Alina Goldnikowa** (1919-1973) – prozaik, dziennikarka, autorka zasad savoir-vivre dla dzieci
40. rocznica śmierci
11. 05. 1973 Zmarł **Bohdan Arct** (1914-1973) – prozaik, popularyzator wiedzy o lotnictwie
40. rocznica śmierci
16. 05. 1703 Zmarł **Charles Perrault** (1628-1703) – pisarz francuski, autor baśni wierszem i prozą opartych na motywach ludowych
310. rocznica śmierci
18. 05. 1933 Urodził się **Władysław Terlecki** (1933-1999) – pisarz
22. 05. 1813 Urodził się **Wilhelm Richard Wagner** (1813-1883) – niemiecki kompozytor
200. rocznica urodzin
23. 05. 1883 Zmarł **Cyprian Kamil Norwid** (1821-1883) – poeta, malarz, rysownik, rzeźbiarz
130. rocznica śmierci
26. 05. **Dzień Matki**

CZERWIEC

1. 06. **Międzynarodowy Dzień Dziecka**
7. 06. 1923 Urodził się **Henryk Jerzy Chmielewski (1923)** – grafik, autor książek dla dzieci
90. rocznica urodzin
14. 06. 1933 Urodził się **Jerzy Kosiński** (1933-1991) – pisarz
80. rocznica urodzin
17. 06. 1983 Zmarł **Miron Białoszewski** (1922-1983) – pisarz
30. rocznica śmierci

POMOCE METODYCZNE

19. 06. 1993 Zmarł **William Golding** (1911-1993) – prozaik angielski, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1983 r.
20. rocznica śmierci
20. 06. 1793 Urodził się **Aleksander Fredro** (1793-1876) – autor znanych komedii, poeta
220. rocznica urodzin
22. 06. 1963 *Zmarła Anna Borowikowa (1888 Zabłudów – 1963) – autorka powieści historycznych dla dorosłych i młodzieży*
50. rocznica śmierci
25. 06. 1903 Urodził się **George Orwell**, właśc. (1903-1950) – pisarz i publicysta angielski
110. rocznica urodzin
26. 06. 1903 Urodziła się **Anna Kowalska** (1903-1969) – pisarka
110. rocznica urodzin
29. 06. 1813 Urodziła się **Petronela Paulina Krakowowa** (1813-1882) – pedagog, autorka książek dla dzieci i młodzieży
200. rocznica urodzin

LIPIEC

2. 07. 1923 Urodziła się **Wisława Szymborska** (1923-2012) – poetka, w 1996 r. otrzymała literacką Nagrodę Nobla
90. rocznica urodzin
3. 07. 1883 Urodził się **Franz Kafka** (1883-1924) – niemieckojęzyczny pisarz żydowskiego pochodzenia
130. rocznica urodzin
14. 07. 1903 Urodził się **Irving Stone** (1903-1989) – pisarz amerykański
110. rocznica urodzin
15. 07. 1888 *Urodziła się Anna Borowikowa (1888 Zabłudów – 1963) – autorka powieści historycznych dla dorosłych i młodzieży*
125. rocznica urodzin
18. 07. 1903 Urodziła się **Czesława Niemyska-Rączaszkowa** (1903-1974) – prozaik, autorka sztuk scenicznych i słuchowisk radiowych, autorka książek dla dzieci i młodzieży
110. rocznica urodzin

POMOCE METODYCZNE

22. 07. 1603 *Zmarł* **Lukasz Górnicki (1527-1603)** – polski humanista renesansowy, poeta, pisarz polityczny, tłumacz, sekretarz króla Zygmunta Augusta i jego bibliotekarz, starosta tykociński i wasilkowski, patron Książnicy Podlaskiej
410. rocznica śmierci
31. 07. 1953 Zmarł **Kornel Makuszyński (1884-1953)** – prozaik, poeta, autor książek dla dzieci i młodzieży
60. rocznica śmierci

SIERPIEŃ

11. 08. 1903 Urodziła się **Alodia Kawecka-Gryczowa (1903-1990)** – historyk literatury, bibliograf
110. rocznica urodzin
15. 08. **Dzień Wojska Polskiego**
16. 08. 1943 *Wybuch powstania w getcie białostockim*
70. rocznica
17. 08. Urodził się ks. **Jan Sochoń**, pseud. Jan Wasilkowski – poeta, historyk filozofii, eseista, krytyk literacki, publicysta
60. rocznica urodzin
21. 08. 1943 Zmarł **Henryk Pontoppidan (1857-1943)** – pisarz duński, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1917 r.
60. rocznica śmierci
27. 08. 1903 Urodził się **Leon Gomolicki (1903-1988)** – powieściopisarz, poeta
110. rocznica urodzin

WRZESIEŃ

1. 09. **Światowy Dzień Pokoju**
2. 09. 1973 Zmarł **John Ronald Renel Tolkien (1892-1973)** – pisarz angielski, naukowiec, autor powieści fantastycznych
40. rocznica śmierci
- 9.09. 1903 Urodził się **Józef Czechowicz (1903-1939)** – poeta, autor wierszy i opowiadań dla dzieci
110. rocznica urodzin

POMOCE METODYCZNE

13. 09. 1803 Urodził się **Maurycy Mochnacki** (1803-1834) – krytyk literacki, teoretyk polskiego romantyzmu
210. rocznica urodzin
20. 09. 1863 Zmarł **Jacob Grimm** (1785-1863) – uczony niemiecki, filolog, bibliotekarz, współautor (wraz z bratem Wilhelmem) zbioru baśni ludowych i słownika języka niemieckiego
150. rocznica śmierci
23. 09. 1973 Zmarł **Pablo Neruda**, właśc. Neftali Ricardo Reyes Basualto (1904-1973) – poeta chilijski, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1971 r.
40. rocznica śmierci
26. 09. 1983 Zmarł **Aleksander Rymkiewicz** (1913-1983) – poeta, autor wierszy, bajek i opowieści dla dzieci i młodzieży, tłumacz
30. rocznica śmierci
09. 1853 Urodziła się **Antonina Domańska** (1853-1917) – powieściopisarka, działaczka społeczna w instytucjach opieki nad dziećmi, autorka powieści historycznych dla dzieci i młodzieży
160. rocznica urodzin

PAŹDZIERNIK

10. 10. 1913 Urodził się **Claude Simon** (1913-2005) – powieściopisarz, eseista francuski, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1985 r.
100. rocznica urodzin
13. 11. 1903 Urodziła się **Janina Dziarnowska** (1903-1992) – prozaik, tłumaczka, autorka książek dla dzieci
110. rocznica urodzin
14. 10. **Dzień Edukacji Narodowej**
15. 10. 1833 Zmarł **Kleofas Ogiński** (1765-1833) – kompozytor
180. rocznica śmierci
19. 10. 1843 Urodziła się **Jadwiga Papi** (1843-1906) – autorka powieści obyczajowych, historycznych, opowiadań dla dzieci i młodzieży, nauczycielka, przełożona pensji żeńskiej
20. 10. 1733 Urodził się **Adam Naruszewicz** (1733-1796) – historyk, poeta
280. rocznica urodzin
29. 10. 1903 Urodził się **Mieczysław Jastrun** (1903-1983) – poeta, prozaik, tłumacz
110. rocznica urodzin

LISTOPAD

1. 11. 1993 **Wejście w życie układu z Maastricht** – utworzenie Unii Europejskiej w miejsce Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej
20. rocznica
1. 11. 1903 Zmarł **Theodor Mommsen** (1817-1903) – historyk, poeta niemiecki, prawnik, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1902 r.
110. rocznica śmierci
7. 11. 1913 Urodził się **Albert Camus** (1913-1960) – prozaik, dramaturg francuski, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1957 r.
100. rocznica urodzin
8. 11. 1953 Zmarł **Iwan Bunin** (1870-1953) – poeta i prozaik rosyjski, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1933 r.
60. rocznica śmierci
10. 11. **Światowy Dzień Młodzieży**
11. 11. **Narodowe Święto Niepodległości**
13. 11. 1903 Urodziła się **Janina Dziarnowska** (1903-1992) – prozaik, publicystka, tłumaczka, autorka książek dla dzieci
110. rocznica urodzin
20. 11. 1953 **Urodził się Michał Szachowicz (1953-2000) – poeta, prozaik, dziennikarz, edytor**
60. rocznica urodzin
21. 11. 1923 Urodziła się **Nadine Gordimer** (1923) – pisarka południowoafrykańska pisząca w języku angielskim, laureatka literackiej Nagrody Nobla
90. rocznica urodzin
23. 11. 1933 Urodził się **Krzysztof Penderecki**, kompozytor
80. rocznica urodzin
27. 11. 1953 Zmarł **Eugene Gladstone O'Neill** (1888-1953) – dramaturg amerykański, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1936 r.
60. rocznica śmierci

GRUDZIEŃ

6. 12. 1953 Zmarł **Konstanty Ildefons Gałczyński** (1953-1905) – poeta
60. rocznica śmierci

POMOCE METODYCZNE

14. 12. 1913 Urodził się **Artur Sandauer** (1913-1989) – krytyk literacki, prozaik, tłumacz, filozof
100. rocznica urodzin
20. 12. 1963 Zmarł **Gustaw Morcinek** (1891-1963) – prozaik
50. rocznica śmierci
24. 12. 1863 Zmarł **William Makepeace Thackeray** (1811-1863) – pisarz angielski, autor powieści fantastycznych dla dzieci
150. rocznica śmierci
26. 12. 1923 Zmarł **Włodzimierz Przerwa-Tetmajer** (1861-1923) – poeta, malarz
90. rocznica śmierci
27. 12. 1953 Zmarł **Julian Tuwim** (1894-1953) – poeta, satyryk, tłumacz, autor wierszy dla dzieci
60. rocznica

Opracowała:
Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Małgorzata Rokicka-Szymańska

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Białymstoku

Nie samą pracą człowiek żyje...

Od życia trzeba brać również jakieś przyjemności, małe lub większe, w zależności od naszych możliwości. Praca, którą wykonujemy jaka jest, każdy z nas wie. Bywa, że pracujemy, bo musimy (inaczej się nie da), czasem ją tak uwielbiamy, że człowiek zapomina się od niej oderwać – różnie z tym bywa. Ale przychodzą takie chwile, że chce się małej odskocznii. Takie niewielkie odprężenie od codziennej rzeczywistości dały nam dwa całodniowe wyjazdy edukacyjne zaproponowane i zorganizowane w tym roku przez Zarząd Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich Oddział w Białymstoku. Zapewne niektórzy „z zewnątrz” eskapady te oceniają różnie, zastanawiając się czy warto. Z czystym sumieniem odpowiadam, że warto ten wolny czas wspólnie zagospodarować, podzielić się doświadczeniami zawodowymi i prywatnymi, zintegrować z grupą, zrelaksować. Zachęcam, gdyż zawsze po wyjeździe jesteśmy bogatsi o nowe doświadczenia i pozyskane wiadomości. Tak też było w tym roku. Poszerzyliśmy wiedzę o regionie i ciekawostkach technicznych, ponadto skorzystaliśmy z dóbr kultury.

Pierwszy tegoroczny wyjazd w pełni lata - 6 czerwca - skierowany był do Ciechanowca i jego okolic. Liczne zabytki i pomniki przyrody zauroczyły uczestników wycieczki. Malowniczy charakter tych terenów sprawił, że każdy znalazł „coś” urokliwego dla siebie. Odwiedziliśmy jedno z najstarszych miast w Polsce wschodniej, położone nad rzeką Nurzec. Penetrując te przepiękne tereny, nie zapomnieliśmy o odwiedzeniu lokalnej biblioteki publicznej. Koleżanki po „fachu” otoczyły nas opieką, przekazały informacje o działalności swej placówki. Po wymianie doświadczeń zawodowych odpoczęliśmy przy kawie i herbacie. Następnie ruszyliśmy do Muzeum Rolnictwa im. ks. Krzysztofa Kluka, najczęściej odwiedzanej atrakcji turystycznej grodu. Na terenie kompleksu pałacowo - parkowego było co zwiedzać. Po paru godzinnej penetracji skansenu, nieco zmęczeni udaliśmy się na wyborny posiłek do restauracji Astoria. Kolejnym zwiedzanym obiektem była stara szkoła w miejscowości Winna Chromy. Jest to pierwsze w Polsce muzeum szkoły. Specjalistom z wyżej wymienionego muzeum udało się precyzyjnie odtworzyć wygląd klas z lat trzydziestych i sześćdziesiątych. Mieszczą się tam pamiątki - mundurki szkolne i drobiazgi, które wiązały się z uczniowskim życiem.

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Dalszym punktem podróży była wyjątkowa okolica w Korycinach, gdzie spędziliśmy trochę czasu, zwiedzając Podlaski Ogród Ziołowy, szczycący się bogatą kolekcją ziół. Ogród o powierzchni 15 ha otulony jest pięknym lasem. To przepiękne zacisze zachwycało wszystkich. Mieliśmy okazję doznać typowo wiejskich atrakcji, tu „czas płynął nieco wolniej”, a cisza i spokój ukoili wycieczkowiczów, regenerując ich siły. Ponadto skorzystaliśmy z oferty tego miejsca, zakupując zestawy ziół leczniczych i aromatycznych.

Po paromiesięcznej przerwie w podróżach, już w nieco innej scenarii, w towarzystwie wczesnej zimy – 27 października - udaliśmy się do Warszawy. Pierwszym punktem wyprawy było zwiedzanie Centrum Nauki Kopernika. Trzygodzinna obecność w Centrum (dla niektórych zbyt krótki pobyt) pozwolił się zapoznać z osiągnięciami techniki. Mogliśmy dotrzeć do „korzeni cywilizacji”, podziwiać wynalazki które zmieniły świat. Odkryliśmy emocje, myśli i uczucia, które nami rządzą. Dowiedzieliśmy się m. in. co się dzieje w naszych głowach, gdy się smucimy, kochamy, czy podejmujemy decyzje, odkryliśmy niektóre tajemnice naszego ciała. Mogliśmy się przekonać, jak wpływamy na środowisko. Nieco odśloniliśmy tajemnice kosmosu i mikroświata. Przy okazji nieco odważniejsi wykonali liczne doświadczenia. Niektórzy nawet nawiązali kontakty z „miłymi” robotami.

Kolejny etap naszego wypadu miał inny charakter. Pełni wrażeń po pierwszej części wycieczki, nieco podekscytowani udaliśmy się do Teatru Komedii na wspaniałą komedię „Ostra jazda” Norma Fostera z nieoczekiwaną pointą i znakomitą obsadą: **Katarzyną Żak, Julią Kamińską, Mirosławą Baką, Janem Jankowskim i Przemysławem Sadowskim**. Bohaterowie sztuki poprzez udział w niefortunnej przygodzie z kinem doświadczają niezwykle emocjonalnych wstrząsów i duchowych rozterek. Przedstawiona niezwykle śmieszna historia pozwala im spojrzeć na siebie i na ludzi wokół siebie. Chyba wszystkim ta niesamowita sztuka pozostanie na długo w pamięci, a uśmiech na twarzy odbiorców świadczył o zadowoleniu i odprężeniu.

Na zakończenie tych krótkich refleksji z atrakcyjnych wyjazdów powrócę do postawionego pytania: „Czy warto, choć na chwilę oderwać się od rzeczywistości i zapomnieć o troskach dnia codziennego, tym również pracy?” Postarajmy się odpowiedzieć sami na zapytanie.

Ewa Ziniewicz-Siergiejko

Książnica Podlaska

Bibliotekarz Roku Województwa Podlaskiego

W maju 2012 r. rozstrzygnięty został konkurs Bibliotekarz Roku w woj. podlaskim. Spośród zgłoszonych kandydatów Okręg Podlaski Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich wybrał zwycięzcę. Zaszczytny tytuł zdobyła Małgorzata Rokicka-Szymańska, pracownik Książnicy Podlaskiej w Białymstoku - starszy kustosz, kierownik Biblioteki Publicznej Powiatu Białostockiego.

Przez cały okres swojej 33 – letniej pracy zawodowej dała się poznać jako osoba niezwykle zaangażowana w sprawy bibliotekarstwa naszego środowiska. Swoje obowiązki zawodowe realizuje

z prawdziwą pasją, niejednokrotnie poświęca wolny czas nadzorowanym przez siebie bibliotekom. Jest wyjątkowo aktywna, pracowita i ambitna.

Na szczególną uwagę zasługuje jej działalność na rzecz bibliotek powiatu białostockiego, które pod jej opieką zyskały należne im miejsce w lokalnych środowiskach.

Pani Małgorzata chętnie dzieli się swą wiedzą i doświadczeniem. W fachowych czasopismach ogólnopolskich i regionalnych opublikowano wiele artykułów i opracowań jej autorstwa. Prowadzi badania i sondaże oraz przygotowuje prezentacje multimedialne dotyczące różnych aspektów pracy biblioteki. Podejmuje wiele inicjatyw zawodowych, a czytelnikom proponuje liczne konkursy.

Podziw i uznanie wzbudza też jej dar zjednywania partnerów do realizacji wielu zadań i pozyskiwania sponsorów.

Doskonale sprawdziła się też jako wykładowca, prowadząc zajęcia z czytelnictwa oraz marketingu i promocji bibliotek w Centrum Edukacji Bibliotekarskiej Informacji i Dokumentacji im. Heleny Radlińskiej w Warszawie, Filii w Białymstoku.

STOWARZYSZENIE BIBLIOTEKARZY POLSKICH

Zawsze promuje wszelkie formy kształcenia bibliotekarzy. Organizuje i prowadzi szkolenia dla bibliotekarzy z powiatu białostockiego. Zabiega też o pogłębianie własnej wiedzy zawodowej, uczestnicząc w szkoleniach i warsztatach.

Pani Małgorzata Rokicka-Szymańska aktywnie działa w Zarządzie Oddziału Białostockiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Organizuje liczne spotkania zawodowe, wyjazdy, mające na celu integrację bibliotekarzy województwa podlaskiego. W stosunku do innych osób jest zawsze życzliwa, otwarta i koleżeńska. Jest osobą kreatywną i pomysłową, o czym świadczą zrealizowane imprezy i przedsięwzięcia, liczne konkursy i inicjatywy zawodowe.

W sezonie 2004/2005 i 2006/2007 była nominowana do Nagrody Marszałka Województwa Podlaskiego w dziedzinie upowszechniania i ochrony dóbr kultury.

Gratulujemy Pani Małgorzato i życzymy dalszych sukcesów w pracy zawodowej.

Jednocześnie przypominamy ubiegłoroczną laureatkę konkursu Bibliotekarz Roku 2010 w woj. podlaskim, która odniosła spektakularny sukces, zdobywając dodatkowo tytuł „Ogólnopolskiego Bibliotekarza Roku”.

Barbara Kuprel jest starszym kustoszem, kierownikiem Oddziału dla Dzieci i Młodzieży Biblioteki Publicznej w Mońkach. W 2012 r. obchodzi jubileusz 35-lecia pracy w bibliotece.

W czasie swojej pracy dała się poznać jako osoba wyjątkowo zaangażowana i kreatywna.

Pod jej kierownictwem Oddział dla Dzieci stał się prężną placówką z bogatą ofertą różnorodnych zajęć edukacyjnych, adresowanych do różnych grup wiekowych dzieci i młodzieży, także do najmłodszych. Dzięki Pani Barbarze z biblioteki mogą korzystać dzieci nawet poniżej trzeciego roku życia.

Wiele uwagi poświęca też pracy z rodzicami, a przede wszystkim propaguje wśród nich swoją placówkę i przekonuje do jak najwcześniejszych

kontaktów dziecka z książką. Niektóre zajęcia odbywają się z udziałem osób dorosłych.

Systematycznie współpracuje ze szkołami i innymi instytucjami kultury i oświaty na terenie miasta i gminy, m. in. proponując uczestnictwo w organizowanych w swojej bibliotece imprezach, lekcjach bibliotecznych, spotkaniach autorskich, inscenizacjach, konkursach, zapraszając na liczne wystawy. Organizowane zajęcia i imprezy są zawsze starannie przygotowane, często zgrupowane w cykle tematyczne. Często towarzyszą im samodzielnie przygotowane prezentacje, które stanowią integralną część wielu imprez.

Pani Barbara wiele pracy wkłada też w promocję Oddziału dla Dzieci i Młodzieży oraz jego działalności. Wykorzystuje przy tym nie tylko tradycyjne formy, ale też możliwości, które daje nowoczesna technologia. Przykładem nowatorskiego podejścia do zagadnień marketingu bibliotecznego jest samodzielne stworzenie i prowadzenie strony internetowej Oddziału.

Pomimo ogromnego doświadczenia, chętnie korzysta z różnych form doskonalenia zawodowego. Brała np. udział w szkoleniach związanych z udziałem biblioteki w Programie Rozwoju Bibliotek. Chętnie też dzieli się swoją wiedzą. Była prelegentką na trzech wojewódzkich konferencjach bibliotekarskich oraz na międzynarodowym kongresie naukowym ISKO w 2009 r. Prowadzi także warsztaty z zakresu pedagogiki zabawy dla bibliotekarzy z powiatu monieckiego. W 2011r. zaprezentowała propozycję zajęć dla najmłodszych na seminarium dla bibliotekarzy pracujących z dziećmi.

Pani Basiu, jesteśmy dumni z Pani sukcesu. Życzymy wielu kolejnych osiągnięć i ciekawych inicjatyw.

